

Veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 12

maandag 9 december

Jaargang 23 - 1996-1997

afgite: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Speciaal katern studentenbeweging

Met de hete adem van het nieuwe millenium in haar nek lijkt de studentenbeweging zich op een scharniermoment in haar bestaan te bevinden. Veteranen blikken nostalgisch terug op de heroïsche strijd om inspraak, en beklagen het gebrek aan engagement bij de jeugd. Aan die romantische weeklacht van een vroegere generatie hebben de jongeren helemaal geen bodschap. Zij worden gekonfronteerd met de proble-

men uit hun eigen tijdsgewricht en met een aantal vragen over de toekomst.

Met dit nummer wil Veto een aantal actuele thema's belichten die de studentenbeweging anno '96 bezighouden. Via een historisch artikel, dat oud-redactiesekretaris W. Pauli op onze aanvraag uit z'n pen schudde, en interviews trachten we een aantal trends van de laatste jaren in kaart te brengen. Ook gaan we

na wat het engagement van een student in de jaren negentig precies kan inhouden. Op deze manier hopen de Vetomedewerkers om een grondig debat op gang te brengen over wat de studentenbeweging op dit moment kan betekenen, en wat haar taak moet zijn. En natuurlijk ook, lieve lezer, om u fijne bedlectuur te Kortom, op de pagina's 4 tot 16 wordt het nuttige aan het aangename gepaard. Allen daarheen.

"Een kwestie van geven en nemen"

Kringraadkader informeerde BOB

Uorij jaar werkten bureleden van Kringraad, één van de zes geledingen van Loko, samen met de BOB, de Belgische Opsporingsbrigade. Dat blijkt uit het buroverlag van deze raad van maandag 19 februari 1996. Kringraad speelde informatie door over acties van andere organisaties zonder die daarbij om toestemming te vragen. Ex-Kringraadvoorzitter Tim Vermeir maakt daar tegenover Veto zelfs helemaal geen geheim van: "Ik vind dat Kringraad informatie kan doorspelen over acties van organisaties buiten Loko, zoals vrije verenigingen en andere."

'koffieketens' mag blijken uit een buroverlag van maandag 19 februari 1996. Het buro van Kringraad bestaat uit de voorzitter, de vrijgestelden en een aantal andere leden van de raad die zich bezig houden met het dagelijkse bestuur. Blijkbaar kon niet iedereen van het buro zich vinden in die nauwe contacten tussen de BOB en Kringraad. Naar aanleiding van het uitlekken van informatie naar de BOB over een actie van Genoeg, het groen jongerenennetwerk, op 12 februari, stelde een burelid zich vragen bij het feit dat Vinckx de deur van het Kringraadkantoor plat liep. Het bleek dat de BOB'er via deze weg informatie over acties en betogingen te weten kwam die niet voor zijn oren bestemd was.

De toenmalige voorzitter, Tim Vermeir, en een aantal andere bureleden van Kringraad zagen hierin geen graten. Zo stelde Vermeir zelf volgens het bewuste verslag dat "we wat opportunistisch mogen zijn en dat het hier een kwestie van geven en nemen is. Het is belangrijk om contacten te houden." Een ander burelid deed er nog een scheepje bovenop. Zij stelde dat "Kringraad als vertegenwoordiger van de studenten in sommige gevallen wel informatie kan doorgeven." Hoe dat nu precies alle-

maal in elkaar zit met dat 'geven en nemen' vroegen we aan de Tim Vermeir zelf. "Ik vind dat onze contacten geoorloofd zijn, want je krijgt daar iets voor in de plaats. Het was uiteraard niet de bedoeling om aan Vinckx informatie door te spelen over de acties die de raden van Loko zelf organiseren. Maar ik vind wel dat het kan met informatie over acties van andere organisaties, zoals vrije verenigingen en andere organisaties. Door die openheid tegenover de BOB zijn zij veel flexibeler tegenover acties die wij organiseren: zo doen ze minder moeilijk bij de aanvraag van een betoging en zijn ze soepeler in het bepalen van het parcours van een betoging bijvoorbeeld. Maar het is natuurlijk altijd zo dat je in het doorgeven van informatie de grenzen van de redelijkheid moet kennen. Dat is met alles zo."

Wachtmeester Vinckx heeft evenmin een probleem met deze gang van zaken. "Voor mij is rechtstreeks contact met de mensen belangrijk. Soms komen zij mij zelf vragen of ik ergens weet van heb. Als kringen of studenten er behoefte aan hebben om aan mij informatie door te spelen dan is dat hun recht. Ik sta daar open voor. Als je met elkaar kan werken en eerlijk zijn dan

verloopt alles veel vlotter."

Jan Van Damme, de huidige voorzitter van Kringraad, had weinig commentaar. Hij beweert van niets te weten en geen contacten met de BOB te onderhouden.

Annie Deckx

binnenin

Kothuurwet

3

Veto sprak met Moby: "Wanneer het slint en toetsie door de bomen waait, wanneer wie rijkszwacht oogst postbodes heeft gezaaid, wanneer de paus het jaar 2000 min of meer haalt, wanneer de Maastrichtnormen zijn gedaald, wanneer de meneer van de BOB langskomt, wanneer Elio Di Rupo zich als Nothomb vermomt, that's when I reach for my studentenweekblad."

Bill-ekspo

17

"Wanneer de arme student voor duizend ballen de rijke afziet, wanneer de geldtransportovervalleur zijn eerste schot heeft gelost, wanneer Axel Merckx op EPO-doping wordt betrapt, wanneer alle natuurreservaten vol met kroonkurken zijn gekapt, wanneer de Rode Ridder met Galaxa van bill gaat, wanneer Willy Claes er zichzelf weer heeft ingepraat, that's when I reach for my studentenweekblad."

Leuven Kort

18

"Wanneer Leuven Kort al bij al toch nog anderhalve meter wordt, wanneer de veroordeling van de E40-beklaagden wordt opgeschort, wanneer Jij, Jennifer Jennings, kwam, wanneer de pan wordt ingeschoten door de vlam, wanneer een spookrijder in Krulbeke wordt gesignaleerd, wanneer Eupen-Malmédy eindelijk weer bij Duitsland wordt geannexieerd, that's when I reach for my studentenweekblad."

GROEP **T**

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiensevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.t

Onderwijs als zoenoffer voor "Pax Medica"

Met verantwoordiging hebben wij, studenten van alle Vlaamse fakulteiten Geneeskunde, kennis genomen van het recente akkoord tussen de ministers Colla en De Galan, de artsensyndikaten en de ziekenfondsen. Hierin werd namelijk onder meer afgesproken om vanaf 2004 het aantal afgestudeerde artsen die 'toegang krijgen tot de bijzondere beroepstitels' te beperken tot 600 per jaar. Iets wat voor ons totaal onaanvaardbaar is en blijft.

De gedachte is nochtans niet nieuw. Al jarenlang gaan er stemmen op om het aantal studenten geneeskunde te beperken o.v.v. de 'pletora', het overaanbod aan artsen. Evenveel jaren lang leverde deze discussie niets concreets op. Tot Federaal minister Colla vorig jaar de idee lanceerde om een "kontingentering" in te stellen voor het aantal beginnende praktici, een beperking dus van het aantal afgestudeerde artsen dat daadwerkelijk hun beroep zou mogen uitoefenen. Dit alles was zogenaamd enkel als stok achter de deur bedoeld om de Gemeenschappen er toe te verplichten aan de instroom een beperking te organiseren. Ondanks luid protest van de studenten werd het principe van de kontingentering aanvaard als onderdeel van de Sociale Kaderwet van 13 maart 1996, waarmee meteen de mogelijkheid gekreefde werd om via een eenvoudig Koninklijk Besluit deze zeer ingrijpende maatregel kracht van wet te geven.

Van de zijde van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs kwam snel reactie op de idee van kontingentering: er werd een 'Technische Commissie' in het leven geroepen, bestaande uit professoren, studenten en vertegenwoordigers van de politieke overheid, met een adviserende rol naar minister Van den Bossche toe. Deze commissie diende haar besluiten in mei vorig jaar bij de minister in omtrent een toegangsproef voor de studenten geneeskunde en tandheelkunde aan de Vlaamse fakultei-

ten. Tussen deze adviezen en het uiteindelijke dekreet zoals het op 19 september in het Staatsblad verscheen, merkten wij een aantal discrepanties op. Zo biedt dit dekreet onvoldoende garanties op een afdoende overgangsperiode vooraleer de proef echt bindend zou worden.

Dit terwijl de technische commissie in haar eindrapport zwart op wit aandrong op een overgangsperiode van minimum 3 jaar om de proef te kunnen evalueren en op punt te stellen. Hiertegen protesteerden wij al eerder. In elk geval is het zo dat er op iets meer dan een jaar tijd een ontwerp van proef klaarligt dat op termijn tot een aanvaardbaar selectie-instrument kan uitgroeien.

Het laat dan ook een wrang gevoel na dat de grote drukingsgroepen, artsensyndikaten en ziekenfondsen, net nu oordelen dat er nog wat extra druk op de ketel dient gezet, door ongeacht de inspanningen van de Gemeenschappen de kontingentering zonder uitstel in te voeren. Concreet betekent dit dat voor een richting die toch vrij strikt beroepsoriënderend is, mensen die zeven jaar opleiding genoten hebben, zeven jaar tijd, geld en energie in hun studie hebben gestopt, met een diploma in de hand alsnog uit de boot kunnen vallen. Het moge dan ook duidelijk zijn dat zulke 'kontingentering' voor ons studenten volstrekt onaanvaardbaar is en blijft.

Het valt bovendien op dat men hier met twee maten en twee gewichten werkt. Binnen het akkoord werden de maatregelen omtrent deze 'kontingentering' tot in de kleinste details uitgewerkt. Wat betreft de structurele ingrepen in de gezondheidszorg zelf daarentegen, nochtans niet minder essentieel, worden er weliswaar een aantal lovenswaardige initiatieven aangekondigd, maar blijft het al bij al bij een intentieverklaring. Het blijkt dan plots heel wat moeilijker om ook hieromtrent di-

delijke afspraken te maken. Zo lezen we dat de uitwerking van pensioneringsmaatregelen wordt doorverwezen naar de planningscommissie (waar artsensyndikaten zelf een machtige lobbygroep vormen). Ook afspraken omtrent een taakverdeling tussen huisartsen en specialisten (lees: echelonnering of getrapte gezondheidszorg) worden naar de nog op te richten "Wetenschappelijke Raad voor medische Evaluatie" doorgeschoven.

De studenten geneeskunde zijn er altijd van blijven uitgaan dat een beperking van het aantal studenten slechts 1 aspect kan zijn binnen een meer globale aanpak van de gezondheidszorg waarbij serieus werk wordt gemaakt van echelonnering, centraal medisch dossier (1 centraal dossier per patient bij één vrij te bepalen huisarts), aangemoedigde pensionering en associaties tussen een oudere en jongere artsen. Aspecten waarvoor in het hul-

dige akkoord te veel achterpoortjes opengelaten zijn om een snelle realisatie te mogen verhoppen. Dit alles heeft tot gevolg dat wij ernstige reserves hebben bij één van de conclusies van het akkoord waarin gesteld wordt dat in ruil voor een indijking van het aantal artsen, ook de huidige artsen zelf een inspanning hebben geleverd.

Tenslotte willen wij wijzen op een ander aspect dat in de discussie wat op de achtergrond is geraakt. Er moge ogenschijnlijk een "pax Medica" (De Standaard 29 nov. 96) zijn tussen de diverse belangengroepen, maar nergens worden de gevolgen voor het geneeskundig onderwijs uiteengezet. Deze zijn nochtans niet gering. Door op federaal niveau de uitstroom reeds voor de mensen die volgende jaar aan hun studie beginnen drastisch te

vervolg op p. 3

lezersbrieven

PMPA

De bewegingen in Veto nummer tien, betreffende het "nieuwe" geneesmiddel PMPA bleken niet helemaal juist te zijn. Het produkt werd, in tegenstelling tot wat werd beweerd, nog nooit op de markt gebracht. Indien de verdere ontwikkelingen gunstig verlopen, zal het hoogstens tegen het jaar 1999 op de markt kunnen komen.

Het produkt werkt bovendien niet alleen in vitro, maar ook in vivo zoals werd aangetoond bij apen, die volledig konden worden beschermd tegen het simian immunodeficiency syndroom virus (SIV, de tegenhanger van HIV bij apen), onafgezien van de besmettingsweg van het virus (via het bloed bij een inspuiting of via vaginale weg of van moeder op kind).

Het naar buiten brengen van het geneesmiddel wordt in de USA strikt gereguleerd door de Food and Drug Administration (FDA), die voortdurend draagt over de

ontwikkeling van geneesmiddelen tegen aids. In het geval van PMPA heeft de FDA, op basis van de uiterst beloftevolle resultaten die met PMPA bij apen werden bekomen, onlangs (in september 1996) de toelating verleend om ook bij mensen met de klinische proeven te starten. Het komt dus hoegenaamd niet meer op een strijd om als eerste met een nieuw geneesmiddel tegen aids naar buiten te komen, zoals toch werd vermeld.

Mag ik erop wijzen dat, indien correcte informatie moet worden ingewonnen betreffende de doeltreffendheid van nieuwe geneesmiddelen tegen aids, daarvoor de bevoegde personen moeten worden gekonsultueerd, opdat zij een betrouwbaar en deskundig antwoord kunnen geven op de vragen. Voorts wil ik erop aandringen dat in de toekomst nodige schikkingen moeten worden getroffen om dergelijke uitlatingen te vermijden.

Prof. Dr. Erik De Clercq

Vrij Gesubsidieerde Demokratische Systemen

Opmerking vooraf: Democratie wordt in dit stuk opgevat als een politiek model, niet als een ideologisch ideaal.

Het prille begin van de moderne democratie is het (tegen)spreekrecht. De overschakeling van absolute monarchie naar verlicht despotisme bestond erin dat de laatste wel andere meningen toelaterde en er soms naar wou luisteren. Hierbij bleef het de despot uiteraard helemaal vrij in de keuze om al dan niet rekening te houden met deze meningen. Het tegenspreken bleef echter een risikovolle bezigheid.

In een tweede stap werd de kritici de mogelijkheid gegeven een mening te ontwikkelen, te onderbouwen. De universiteiten, getuige de uitdrukking 'akademische vrijheid', hebben hierin een belangrijke rol gespeeld. Als we kijken naar de Belgische invulling van de moderne democratie merken we dat de monarch nu verplicht is de mening te volgen van de meerderheid van de tegensprekers (lees onderdanen). Bovendien is het recht om tegen te spreken voor iedereen onaanstaarbaar. Omdat het onmogelijk is alle onderdanen bij elke beslissing te raadplegen moeten deze onderdanen een beperkt aantal representatieve tegensprekers afvaardigen (lees volksvertegenwoordigers). Een belangrijke vraag is uiteraard hoe te komen tot die representativiteit.

De roep om democratie zette zich echter voort. Zo werden ook de universiteiten, (ooit?) werktuig bij uitstek in het demokratiseringsproces van de natiestaten, zelf gekonfronteerd met de vraag naar een intern demokratisch besluitvormingsproces. Vooral de studenten, toch wel een belangrijk deel van de universitaire gemeenschap, werden aangestoken door het demokratische ideaal.

Er was heel wat straatdruk voor nodig, maar uiteindelijk begon de universiteit aan zelfdemokratisering. De studenten kregen hun inspraak. Dit in de vorm van een aantal zijtes in de verschillende

beslissingsorganen van de universiteit. In Leuven kregen de studenten zelfs meer. Dit 'meer' bestond vooral uit financiering van een (weer dat woord) representatieve studentenorganisatie, nu bekend als Loko. Loko krijgt deze middelen om twee belangrijke doelstellingen te verwezenlijken. In de eerste plaats moet Loko zorgen dat de studentenvertegenwoordigers representatief zijn voor de studentenbevolking. De tweede taak is zorgen dat deze vertegenwoordigers voor hun werk kunnen terugvallen op een organisatie met een continue, professionele werking, een archief, dossierkennis, enzovoort... zodat ze op een onderbouwde manier kunnen (tegen)spreekten.

Ondanks het feit dat kwaliteit inderdaad belangrijker is dan kwantiteit, leeft bij vele studentenvertegenwoordigers het gevoel dat de KU Leuven nog maar nauwelijks ontgroeid is aan het stadium van het verlicht despotisme. De universitaire beleidsverantwoordelijken zijn uiteindelijk nooit verplicht rekening te houden met de standpunten van de studenten, vermits deze steeds in een minderheidspositie zitten. Hier doet meer het spookbeeld van de representativiteit op. Welk belang hebben de studenten in het geheel van de universitaire gemeenschap? Als men dit zuiver matematicsch beschouwt (er zijn meer studenten dan al het academisch en administratief personeel samen), zouden zij in elk beslissingsorgaan een overonderende meerderheid moeten hebben.

We dalen nog een nivo af om het demokratische gehalte van de studentenorganisatie te beschouwen. Loko staat in ieder geval open voor interne kritiek. De organisatie bewijst dit onder andere door een flink deel van haar middelen te besteden aan de uitgave van een tijdschrift met een onafhankelijke redactie. Maar goed, ook de overkoepeling van de Vlaamse universiteiten (Vlaamse Interuniversitaire Raad) volgt hetzelfde beleid ten aanzien van haar periodiek.

Zoals hierboven reed vermeld is één van de

twee belangrijke taken van Loko een representatieve studentenvertegenwoordiging te organiseren. Ze heeft hierbij gekozen voor het model van de getrapte democratie. De studenten verkiezen per fakulteit een presidium. Deze presidia sturen vertegenwoordigers naar de verschillende Loko-raden waar dan de universitaire studentenvertegenwoordigers verkozen worden. Er wordt niet gewerkt met vertrouwensmandaten. De belangrijkste reden is dat de meeste studenten slechts één jaar een functie uitoefenen en dus niet afgestraft kunnen worden bij de volgende stembusgang. De vertegenwoordigers moeten dus konstant verantwoordelijkheid afleggen aan de raad die hen verkozen heeft. De (vertegenwoordigers van) de presidia hebben op hun beurt dan weer te plicht konstant te peilen naar de mening van, en ook verantwoordelijkheid af te leggen aan, de studenten die zij vertegenwoordigen, de basis.

Uiteindelijk hebben de presidia dus de belangrijkste, maar ook de moeilijkste taak. Een presidium wordt meestal niet verkozen op basis van een inhoudelijk platform. Een presidium wordt in de eerste plaats verkozen voor de organisatie van een aantal activiteiten en diensten. Op zich hebben deze activiteiten: onthaal van nieuwe studenten, verdelen van cursussen, de fakbar, etcetera, een belangrijk demokratiserend effect. Het probleem is dat daar al zo veel tijd in kruipert dat er voor een georganiseerd overleg met studenten aangaande de eerder "saale" studentenpolitiek niet veel meer overblijft.

De fakulteitskringen zijn zonder twijfel de meest belangrijke actoren in het studentenleven aan onze universiteit. Hun centrale rol vormt echter ook een serieuze last. Vandaar dat het misschien tijd is hun last een beetje te verlichten. Een mogelijkheid is de oprichting van fakultaire studentenraden, opgesplitst naar bevoegdheden zoals die binnen Loko bestaan. Deze fakultaire raden zouden dan voor de vertegenwoordiging van

hun fakulteit bij de Loko-raden verzekeren.

De kringen zouden nog wel voor het logistieke startschot van deze raden kunnen zorgen, maar hun vergaderingen zouden niet meer belast worden door ellenlange discussies over studiepunten en studentenbeperking op het moment dat er dringende werkafspraken moeten gemaakt worden voor één of andere activiteit. Studenten die niet geïnteresseerd zijn in de praktische kringwerking, maar wel hun mening willen uiten met betrekking tot bijvoorbeeld de studiebeurzen kunnen op die manier ook bij de standpuntvorming betrokken worden. Overlappings van beide interesses blijven uiteraard ook nog steeds mogelijk.

Uiteraard zal er nood blijven aan contact tussen de Leuvense kringen. Kringraad kan dan ook opgesplitst worden in een onderwijswerking en een echte Kringraad die zich uitsluitend bezighoudt met kringencoördinatie en waar de pressen- en de vertegenwoordigers blijven.

Het belangrijke is dat er per fakulteit structurele forums zouden zijn waar iedere student terecht kan die het relevant vindt dat er bij de standpunten die de studentenoverkoepeling in neemt rekening gehouden wordt met zijn stem. Een belangrijke aspect van iedere demokratische organisatie is immers dat zij ook een zware verantwoordelijkheid legt op de schouders van haar leden. Men kan er slechts aan deelnemen als men zich een mening vormt en die op één of andere manier uit. Het demokratische systeem van de Belgische staat gaat zelfs zo ver dat ze haar leden verplicht te participeren in de vorm van stemplicht. Vanuit de joods-kristelijke etiek waarmee de meesten van ons opgevoed zijn is hier uiteraard iets voor te zeggen. Binnen de meeste democratieën wordt participatie evenwel als een recht beschouwd. Deze optie lijkt mij in deze context ook de meest haalbare.

Wim De Rop,
vrijgestelde Sociale Raad '93-'96

beperven (zie de nogal arbitrair bepaalde 600 Riziv-nummers per jaar), verplicht men de Vlaamse Minister van Onderwijs om volgend jaar ook aan het begin van de opleiding dramatisch het mes te zetten in de kandidaat-artsen. En dit met een toelatingsproef, die zoals hoger aangehaald voor het eerst wordt georganiseerd, en bijgevolg niet op haar relevantie getoetst kan worden. Het hoeft geen betoog dat het totaal onverantwoord is om in deze omstandigheden van meet af aan pakweg drie vierde van de kandidaten uit te sluiten. Wij betreuren ten zeerste dat op een dusdanige manier fundamentele onderwijsbelangen worden geofferd omwille van het korporatisme van onze toekomstige kollega's.

In naam van de Vlaamse Fakulteitskringen Geneeskunde, Aesculapia-Antwerpen, Geneeskundige Kring-Brussel, Medica-Leuven, VGK-Gent,

Frédéric Meekers, preses Medica-Leuven.

Ook Loko onderschrijft deze nota.

column

Nu het overduidelijke falen der stadswacht langzamerhand duidelijk wordt, heeft het stadsbestuur besloten nieuwe ambtenaren in te schakelen bij de bestrijding der Leuvense misdaadsce. Het betreft hier ongetwijfeld personeel dat hoger geschoold is. Zo wordt er van een postbode verondersteld dat hij een adres kan lezen, van een politiegagent dat hij eenvoudige handelingen als het openen zijner holster kan uitvoeren en van een elektriciteitsopnemer dat hij cijfers kan lezen en noteren. Het machtsapparaat wordt steeds verfijnder...

Het zal dan ook niet lang meer huren alvorens de studentengemeenschap zelf wordt ingezet. Het grote voordeel is immers dat het stadsbestuur dan pas echt te maken heeft met een hooggeschoolde elite die zo samen met het vertrek van Johan Van Hecke haar idealisme over de haag gekield heeft... Hoezee!

Frans Mallemaans.

Ik verwijs hier gaarne naar het craslen mijner rijwiel en evenzeer naar de laffelijk gepleegde aanslag op mijn handleven door de Scharisten. Elementen waar de trouwe lezer mijner column uiteraard mee vertrouwd is, de niet zo trouwe lezer als vanzelfsprekend niet, en juist omwille van deze afvallige wil ik één en ander met het meeste genoegen nogmaals toelichten, hoewel het gevaar bestaat verwijten te horen in de trant van "Kwallemans!" (een overigens zeer evidente woordspeling), "nonsensspuier!", "gezwammenmans" en dergelijke meer.

Nu goed: onlangs is mijn fiets in elkaar gestampt door een ongetwijfeld kritisch ingesteld medemens en in diezelfde periode sneed ikzelve in mijn vinger zodat ik mij niet langer van een bic kon bedienen, hetgeen zijn gevolgen had op mijn persoonlijke ontwikkeling, maar dit terzijde. Eén en ander kaderl in mijn ervaringswereld waarbij het mij opvalt dat deze stad het slachtoffer wordt van een zeer gevaarlijk fenomeen: 'het verdwijnen van den lach', waarvan wijlen Karel Mallemaans een grote voorstander was. Met de vloed van 'political correctness' die ons land sinds eind augustus in zijn greep lijkt te houden, wordt plots elke buitensporigheid, elke niet korrekte relativisering der dingen, elke grap in het algemeen afgedaan als zever, overbodig, dom. Waarbij, naar mijn persoonlijke mening, wordt toegegeven aan wat onze vriend Van De Lanotte omschrijft als Goede Burgerzin, maar sterk neigt naar een herinvoering van het 'Big Brother Is Watching You'-principe, zoals dat door onze vriend Huxley en tal van anderen is beschreven. Wanneer er zo'n beweging ontstaat, worden mensen zoals ikzelve - zonder mijzelf hier teveel pluimen te willen geven - vaak het eerst gevisseerd. Je krijgt dan oproepen in de aard van 'reageren tegen publicatie van de column'. Het moge duidelijk zijn dat ikzelve deze trend betreurt. Misschien moet ik de bal terugspelen door te stellen dat deze schare trouwe 'columnhaters'

Dekreet over kamers en studentenkamers deels geamendeerd

Nog maar eens een tijdbom onder de kamermarkt

Vorige week betoogden een duizendtal studenten tegen de kwaliteitsnormen in het voorstel van dekreet rond kamers en studentenkamers en voor een betere regeling in de studenten huisvestingsproblematiek. Een aantal van de kwaliteitsnormen in het dekreet werden verzacht maar blijven nog altijd voor problemen zorgen. De overgangstermijn voor de inwerkingtreding van de normen is teruggebracht naar een jaar.

De aktes die de vorige weken door de studenten werden ondernomen rond het voorstel van dekreet hebben de aandacht rond het thema in de pers aangewakkerd en een aantal amendementen aan het voorstel kunnen veroorzaken. Naast een betoging en een ludieke akte in de Alma 2 werd door Sociale Raad druk uitgeoefend op de indieners van het dekreet. Op een overlegvergadering in het Vlaams Parlement op woensdag 27 november konden de studenten maar ook de huisvestingsdiensten van de universiteiten van Leuven, Gent en Antwerpen hun opmerkingen geven bij de voorstellen.

Op de bijeenkomst van de parlementaire commissie Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting vorige week donderdag werd het dekreet met een aantal amendementen rond de kwaliteitsnormen goedgekeurd. Zo werd de minimale oppervlakte voor de bestaande studentenkamers teruggebracht tot negen vierkante meter, met een overgangstermijn van tien jaar. In plaats van één per vier moeten er nu één WC en douche per zes of deel van een groep van zes studentenkamers zijn. Ook vallen de bestaande residenties van de onderwijsinstellingen, opvangthuizen en bejaardetehuizen niet onder het dekreet. De definitie van een student werd ook vereenvoudigd en ruimer gemaakt zodat er geen categorieën van studenten uit de boot zouden vallen. Tenslotte moet de gemeenschappelijke ruimte een minimale oppervlakte van zes vierkante meter hebben en mag de breedte en hoogte van elk raam of dakvenster niet minder dan een halve vierkante meter bedragen.

Overgangstermijn

Een aantal van de kwaliteitsnormen die in het oorspronkelijke voorstel waren opgenomen zijn door de makers dus verzacht. Het grote probleem situeert zich nog altijd in de overgangstermijn. In het eerste voorstel was het drie jaar. In de huidige versie is het een jaar na de inwerkingtreding van het dekreet. Konkreet komt dit er op neer dat de bestaande kamers in oktober 1998 in orde zullen moeten zijn met de normen. Dus anderhalf jaar de tijd om WC's en douches bij te bouwen, de gemeenschappelijke ruimte te breiden, een fietsstalling te bouwen en sommige ramen te vergroten. Zowel Sociale Raad als de Huisvestingsdienst van de KU Leuven zijn ervan overtuigd dat deze overgangster-

hun studie aan de universiteit moeten opgeven om zich daarna en wel zonder dralen bij de stadswacht, politiedienst en andere naar onregelmatigheden speurende overheidsdiensten te gaan aanmelden. U kunt dan zo'n formulier invullen en meten met gerust geweten gaan slapen, u heeft dan uw plicht ten aanzien van een zuivere maatschappij vervuld! Misschien kunt u zich dan 's nachts eens de vraag stellen waarom een schrijver van een column woorden gebruikt als 'seks', 'kloaka', 'neuken', 'duiven' en deze zonder blozen in zijn kleine anekdotes inschrijft. Misschien wel om dergelijke reacties uit te lokken? Om op die manier aldus te kunnen reageren in een voetnoot? Slaapwel.

ZOEK 'NS EEN GAT IN DE MARKT

mijn te kort is. Voor de bestaande kamers zal dit leiden tot zeer ernstige marktverstoringen. Met name prijsstijgingen en een aanbodstekort.

Dakkamers

Rond de andere onderdelen van de huisvestingsproblematiek, huurwaarborgen, contracten, prijzen en gemeenschapshuizen is natuurlijk nog niets veranderd. Een aanzet hiertoe rond de prijzen werd wel gemaakt door de Agaley-fraktie. Ze hebben een voorstel laten stemmen waardoor er in elk studentenhuis een richtprijs moet opgehangen worden. Deze richtprijs moet vastgesteld worden door de Vlaamse Regering, die zo meer greep kan krijgen op de prijzen en is bedoeld om woekerprijzen te vermijden. Dit is echter maar een omweg want de koppeling van kwaliteit aan huurprijzen, die heel belangrijk is om de huurmarkt rechtvaardig en betaalbaar te maken, is eigenlijk een federale bevoegdheid.

De vraag is natuurlijk of er nu genoeg bereikt is geworden. Een aantal bepalingen

in het dekreet werden in de positieve zin aangepast maar andere blijven nog voor gevoelige problemen zorgen. Naast de overgangstermijn zijn een aantal regels te arbitrair vastgesteld. Zo zullen de meeste dakkamers moeten verdwijnen of zwaar aangepast worden door de hoogte van de ramen of de oppervlakte van het plafond dat voor minstens negen vierkante meter op twee meter twintig hoogte moet zijn. Een andere vraag is hoe het dekreet door de plenaire zitting van het parlement gaat komen. Op de Algemene Vergadering van Sociale Raad van vorige vrijdag werd er besloten verder druk uit te oefenen om de overgangstermijn voor de bestaande kamers in het algemeen naar tien jaar te brengen. Een grote meerderheid van de kringen stemde ook voor het voeren van een aantal ludieke en sensibiliserende aktes. Het kan namelijk niet dat studenten en andere huurders van kamers het slachtoffer worden van regelingen in de huisvestingsmarkt die uiteindelijk in hun voordeel zouden moeten zijn.

Olivier Remy

“Er zijn te veel problemen, maar een fuif kan er nog wel af”

De Leuvense Overkoepelende Kring Organisatie (Loko) vertegenwoordigt de kringen van de KU Leuven in vijf geledingen: Kringraad, Sociale Raad (Sora), Kultuurraad, Sportraad en Portulaca, die elk hun eigen opdracht hebben. Volgens de statuten van Loko moet elk van deze raden streven naar ‘de democratisering van het onderwijs en van de samenleving.’ Veto achtte de tijd gekomen om eens na te gaan of deze idealen nog altijd met evenveel vuur verdedigd worden door de kringen en of ze überhaupt nog relevant zijn vandaag voor de Leuvense student.

Veto peilde eerst naar de motivering van de huidige pressen om zich een heel jaar lang in te zetten voor hun medestudent. Geen makkelijke vraag zo bleek, na enige aarzeling kwamen de pressen met voldoende antwoorden op de proppen. Bruno Lambrecht, VRG-preses, stelde zich kandidaat om zijn eigen steentje bij te dragen aan het organiseren van activiteiten die zijn medestudent enig vertier bezorgen.

“Natuurlijk speelt ook het element mee dat je het altijd beter wilt doen dan je voorganger.” En speelt het feit dat je dit op je curriculum kunt zetten dan toch echt geen rol? “Nee, voor mij niet want ik wil de advocatuur in. Daar kijken ze naar juridische spitsvondigheid die ik wel in mindere mate zal bezitten dan mijn medestudent, die meer studeert.” Werd er dan iets gezegd over de idealen van Loko in het verkiezingsprogramma? “Nee, dat is ook niet de taak van een presidium,” vindt Lambrecht. Volgens Johan Bruyninckx, kringraadvertegenwoordiger voor Canonica (kerkelijk recht) kan er weinig sprake zijn van motivatie in Canonica’s geval: “We zijn al dolgelukkig als we iemand vinden die preses wil zijn. Bij ons is het niet zo dat de preses een jobaanbod wacht van een groot bedrijf zoals dat het geval is voor het VRG of Ekonomika. Eerder andersom. Laat staan dat er iets gezegd wordt over Loko of haar idealen.” Ook bij de Psychologische Kring was er slechts één ploeg kandidaat en dat ligt aan het feit dat “de meeste studenten schrik hebben om af te gaan en zich dus niet durven kandidaat te stellen,” volgens preses Steven De Peuter. Steven Van Dessel, preses van Politika, stelde zich kandidaat omdat een “presidium een pluspunt is voor studenten en persoonlijk uit louter altruïstische overwegingen.” Frédéric Meekers, preses Medica: “Hallelujah, daar zeg je wat. Poeha. Ik kan u alleen maar zeggen dat je er bij Medica alleen maar bij kunt verliezen. Om later aangenomen te worden kijken ze naar je curriculum, ‘t is dus zeker geen springplank voor een carrière zoals dat in andere kringen wel eens het geval is.”

“Demokratisering van het onderwijs is een veel misbruikte slogan”

Johan Bruyninckx van Canonica: “De studenten kennen Loko door Veto dat gekend staat als een verwerpelijk blad. Veto predikt respect voor iedereen behalve dan voor de katolieken. Ik zie jullie daar nog niet zo gauw een artikel publiceren dat getuigt van weinig respect voor de islam.” Of de heer Bruyninckx dat ook kon staven met enige voorbeelden? “Ach, jullie schrijven maar al te graag over kondoomautomaten en die zijn dan meestal nog goed voor de voorpagina ook. Ik lees Veto trouwens nooit, alleen de cartoons. En ja, die zijn natuurlijk soms van bedenkelijk allood, maar dat is humor, geen journalistiek.” “De studenten weten niet dat Loko

bestaat, ze kunnen zich daar geen beeld bij vormen, aldus Steven van Dessel (Politika). De modale student merkt gewoon nooit iets van Loko. Wij leven misschien wel in de Loko-geest, maar dat houdt geen enkele student bezig. Wat niet wegneemt dat Politika nog steeds achter de Loko-beginselen staat. In geneeskunde liggen de zaken wel enigzins anders. Loko is daar vooral iets dat bezig is met het toelatingsbeleid dat de studenten direkt dreigt te treffen. Toch moet je de wereld niet op zijn kop zetten wat de Loko-standpunten betreft, vindt Frédéric Meekers. “Wij moeten niet naar de studenten toestaan en zeggen wat ze moeten denken, we moeten hun mening vertegenwoordigen en niet andersom.” “Demokratisering van het onderwijs” is een veel misbruikte slogan en niemand weet eigenlijk nog wat dat wil zeggen,” klinkt het bij het VRG, “Maar het VRG kan zich wel nog voor een stuk vinden in die idealen.” Ook voor Bruno Lambrecht is democratisering een veel te ruim begrip waar men alles onder zou kunnen rangschikken.

“Veel mensen vinden Loko veel te links.”

“Tja, de kringen schieten misschien tekort om Loko bekender te maken. Maar wat wil je?” zegt Steven Van Dessel (Politika). Steven De Peuter laat een soortgelijk geluid horen: “Het is allemaal de ‘ver- van-

doen om respons te krijgen als het niet ofn een fuif gaat. Waarom dat is weet ik niet, maar de scouts enzo die blijven toch ook doorgaan.” Bruno Lambrecht: “Veel studenten weten niet dat Loko bestaat, dat is dom. De studenten zijn totaal ongemotiveerd. Je moet dat zien in derde licentie, die mensen zijn voor niets meer warm te maken. Die gaan nog wel een koffietje drinken na de les en daarna maar op kot zitten. Steven De Peuter: “Het is tipisch ‘fin de siècle’. Ik zie dat heel goed in eerste kan, daar regeert het individualisme. Die mensen vormen geen hechte relaties onder mekaar, kennen elkaar uit een practicum en gaan met elkaar om omdat ze iemand grappig vinden, maar dat is dan ook alles.”

“Loko zou er baat bij hebben mocht de konstante vete tussen Sora en Kringraad eens bijgelegd worden.”

Bruno Lambrecht: “Ik heb altijd al heel kritisch gestaan tegenover de Loko-structuur. Ik besef nu wel dat er veel mensen uit idealisme voor Loko werken. Maar toch vind ik de organisatie nog altijd veel te star. Om een voorbeeld te geven, er zijn toch veel essentiële dingen dan discussies op Sora over het feit dat de friet in Alma niet in kartonnen baksjes mag opgediend worden. De stemmenverdeling tussen de verschillende kringen is zoets dat mij tegen de borst stuit. Loko komt veel naar buiten

mijn-bed show’ voor de studenten. Er zijn te veel problemen in de samenleving, een fuif kan er daarentegen nog wel af. De gewone student voelt zich pas betrokken als hij een brief in de bus krijgt waarin staat: ‘Beste student, ge kunt het volgende jaar wel vergeten. Ga maar verpleegkunde studeren.’” Didier Decoster, Soravertegenwoordiger voor Ekonomika: “De student ligt daar niet meer wakker van. Neem nu die huisvestingsbetoging. Ik heb nog nooit zo’n grote mobilisatie gezien, en toch was de opkomst economiestudenten bijzonder laag. Veel mensen vinden Loko veel te rood en veel te links, één bende dromers die naar een utopisch kommunistisch systeem streven.” “Loko is niet gekend bij de Medica-student. We moeten ons dan ook niet te veel au sérieus nemen” vindt Meekers. “De tijd van heel Leuven op straat is duidelijk voorbij. We moeten serieus moeite

al zeggende ‘Dit is de mening van de student’ terwijl — zoals over de betoging in verband met huisvesting — geen kringstandpunt werd gevraagd. Die bewuste vergadering van Sora viel mij dik tegen.” Steven Van Dessel (Politika): “Loko zou er baat bij hebben mocht de konstante vete tussen Sora en Kringraad eens bijgelegd worden. Voor mij mogen ze die raden samenvoegen. Dan zouden sommige mensen die in Kringraad zitten en nu niet van Sora moeten hebben daar ook eens interesse voor opbrengen.” Volgens Frédéric Meekers van Medica zou er aan die polarisering binnen Loko eindelijk eens een einde moeten komen, vooral dan de kloof tussen de grote tegenover de kleine kringen. “Het is ook niet uitzonderlijk dat een kring op verschillende raden over dezelfde onderwerpen andere standpunten gaat verdedigen. Ja, dan kan ik niet anders dan mij daar

vragen bij te stellen.” Ook Didier Decoster van Ekonomika maakt dezelfde analyse: “Zolang er vertrouwensproblemen zijn tussen de verschillende mensen en geledingen van Loko, gaan we nooit optimaal functioneren.”

“Voor ons kan geen enkel politiek engagement door de beugel”

Nogmaals Bruno Lambrecht (VRG): “Een kring is natuurlijk niet alleen *bier en lol*, maar zeker ook geen politieke partij. Wij moeten alleen politieke standpunten innemen als die op de agenda van de Algemene Raad staan. Het zou toch niet passen dat de rechtenstudenten gaan zeggen dat de minister van Justitie op niets trekt? Ik vind het dus pfrfect logisch dat Loko niet heeft opgeroepen om aan de Witte Mars deel te nemen.”

Bij Politika zien ze dat anders: “Politika is in principe een neutrale kring, met deelneming aan de Witte Mars zouden wij dan ook geen probleem hebben gehad, dat was gewoon een gevoelsuiting. De situatie daaronder in Loko vonden wij maar vreemd. Maar ja, de student van vijf jaar geleden vind je nu nog nauwelijks terug. Het publiek verandert echt: vroeger waren onze studenten enorm links, nu zijn ze nog wel progressief maar hebben lang niet allemaal dezelfde mening.” De Psychologische Kring is het daar niet mee eens: “Voor ons kan geen enkel politiek engagement door de beugel, dus ook geen Witte Mars. Het is onmogelijk om als studenten psychologie naar buiten te komen, bij ons zit er zowel links als zwaar rechts.” Hoe moet de kringcoördinator dan zijn studenten vertegenwoordigen als er zoveel verschillende meningen zijn? “Vertegenwoordiging geeft altijd een vertekend beeld”, volgens Steven De Peuter. Voor Didier Decoster kan een

politiek engagement wel. “Een doelstelling van Loko is immers de democratisering van de samenleving, maar partijpolitiek engagement kan volgens mij niet. Er waren bijvoorbeeld heel wat studenten ontgoocheld dat er niets gebeurd is rond de Witte Mars, die mensen voelden zich niet vertegenwoordigd.” Medica heeft een weinig gehoord standpunt: “Onze vertegenwoordigers in de verschillende raden mogen niet in het bezit zijn van een partijkaart. Als ze er één hebben moeten ze te opgeven. Die symbolische daad moet hun laten verstaan dat ze niet hun standpunt vertegenwoordigen maar dat van de basis. Politiek is voor ons ook uitgesloten, dat hoort niet in een kring. ‘t is bij ons niet zoals bij het VRG waar daarna veel mensen in de politiek van stappen.”

Lorin Parys
Annemie Deckx

Representativiteit en engagement, een ménage à deux

In de grote thema's bevochten zijn en de glorie van de studentenbeweging al een aantal jaren achter de rug blijkt, lijkt voor Loko de tijd gekomen om zich een aantal pertinente vragen te stellen. Komt Loko haar engagement na en spreekt zij de kringen en studenten nog aan? Moet de studentenbeweging een voortrekkersrol spelen, of is representativiteit al meer dan voldoende? Hoe bereik je het best je doel: via overleg of konflikt? Verwordt Loko niet te veel tot een praatbank of een stemmingsmachine? Een kritische evaluatie dringt zich op.

Sinds het ontstaan van de Algemene StudentenRaad (ASR), voorloper van het Loko, heeft de studentenbeweging heel wat op haar actief. De studenten kregen inspraak in een aantal domeinen van het universitaire gebeuren. Zij doen aan mede-beheer en beslissen mee — op beperkt vlak weliswaar — over de beleidslijnen van de KU Leuven. Dat studenten gehoord worden in het beleid van de unief hebben zij aan zichzelf te danken en de jarenlange inzet van hun overkoepeling.

Maar samen met het wegvallen van een aantal grote strijdpunten uit het verleden en door de verantwoordelijkheid die de studenten dragen in het universitaire beleid, lijkt ook de eensgezindheid binnen de studentenbeweging een beetje zoek. De problemen waarmee de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie nu te kampen heeft, komen tot uiting in de spanningen die zich soms voordoen tussen verschillende geleidingen van Loko, vooral dan tussen Kringraad en Sociale Raad.

Unaniem

Toen rektor Oosterlinck vorig jaar in een interview zijn persoonlijk standpunt voor een toelatingsproef verdedigde, beleden Sociale Raad en Kringraad in allerijl een Gemeenschappelijke Algemene Vergadering. Was het geoorloofd dat Oosterlinck, in de functie van rektor van de universiteit en zonder overleg te plegen met zijn achterban, zomaar zijn mening ventileerde? Tijdens deze vergadering waren de meningen hierover verdeeld maar een nipte meerderheid besliste dat dit niet kon. De studenten besloten om het rektorat te bezetten. Wat echter opviel tijdens die vergadering was het feit dat de verschillen in meningen die zich aftekenden tussen de aanwezige studenten bijna volledig samenviel met het onderscheid Sociale Raad -

Kringraad. Terwijl de Sorakkers bijna unaniem voor aktie waren, vonden de Kringraders dat een aktie niet het aangewezen middel was om aan de rektor hun ongenoegen te uiten. Sommige Kringraders hadden ook geen problemen met de persoonlijke uitingen van de rektor.

War

Toen Sora vorig jaar in het kader van haar Ogoni-engagement, een aktie plande tegen de oliemaatschappij Shell — die volgens de mensenrechtenorganisatie samen met het regime van Nigeria de mensenrechten schendt — op de bedrijvendag van de Landbouwkring, kwam hierop protest. De pressen protesteerden tegen het feit dat Sora de activiteiten van een kring in de war stuurde. Engagement en maatschappelijke betrokkenheid kon, maar niet als die de activiteiten van één of meerdere kringen doorkruisten.

Analyse

Deze twee voorbeelden maken duidelijk dat de studentenbeweging het niet altijd makkelijk heeft. Terwijl er nog min of meer consensus bestaat over het belang van de demokratisering van het onderwijs — iets waar elke student onmiddellijk belang bij heeft —, wordt het engagement van Loko rond de demokratisering van de samenleving meer en meer in vraag gesteld. (zie hiervoor ook de interviews met een aantal kringvertegenwoordigers op pagina vier) Vele kringen vinden dat zij apolitiek moeten zijn. De absolute representativiteit van de standpunten die Loko verdedigt, lijkt een eerste vereiste geworden. Engagement en brede maatschappelijke betrokkenheid verdwijnen meer en meer naar het achterplan. Velen zagen deze evolutie dit jaar nogmaals bevestigd toen de kringen op een Open Algemene Vergadering beslisten om geen standpunt in te nemen over het thema van de Witte Mars: 'voor een rechtvaardige justitie'.

Hollen

De vraag is natuurlijk of deze tendens een goede zaak is. Te meer daar ze samen gaat met de discussie om de representativiteit binnen Loko verder te formaliseren. Bijna jaarlijks formuleren de grote kringen de eis om elke kring per duizend studenten één stem te geven (zie kader). Ook de discussie over het installeren van een 'superraad', die bestaat uit pressen en die alle beslissingen binnen de studentenbeweging

naar zich toe trekt, laat regelmatig op (zie kader).

Het is belangrijk dat de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie de standpunten van haar basis vertolkt. Op die manier krijgen zij legitimiteit. Maar sommigen verliezen uit het oog dat die representativiteit niet de enige en zaligmakende legitimiteit is. Loko moet ook aandacht hebben voor haar project en haar engagement, namelijk de demokratisering van het onderwijs en de maatschappij. Door al te veel de nadruk te leggen op de representativiteit dreigt zij haar bestaansreden uit te hollen. Loko is een studentengroep die opkomt voor de belangen en de meningen van alle studenten. Zij vertrekt vanuit het principe van solidariteit, niet alleen tussen studenten onderling, maar ook tussen studenten en de samenleving waarin die leven. Wordt dit

zonder een breed maatschappelijk engagement is als een kip zonder kop. Zij breekt niet alleen op een radicale manier met haar verleden, maar verliest vooral haar visie op de toekomst. En dat betekent — hoe genadeloos het ook mag klinken — het einde van de studentenbeweging.

Stemrecht binnen Loko

Er zijn 29 kringen aangesloten bij Loko en oorspronkelijk had elke kring één stem. Een dergelijke structuur vind je bijvoorbeeld ook terug in de Verenigde Naties, waar elk land één stem krijgt. Dat principe moet garanderen dat het debat niet gemonopoliseerd wordt door enkele landen met een groot aantal inwoners. Eerder wordt er gestreefd naar een evenwicht en sterk inhoudelijk gericht debat waarin ook de kleinste leden aan bod komen. In 1986 kwam daar binnen Loko verandering in. Acht grote kringen met meer dan duizend studenten kregen toen twee stemmen. Loko telt dus nu 37 stemmen. Maar de discussie over de stemmen is hiermee niet

afgesloten. De laatste jaren eisen — uiteraard — de grote kringen per beginnende schijf van duizend studenten een stem. Op die manier zouden bijvoorbeeld het VRG en Medika vier stemmen krijgen. De impact van de grote kringen binnen Loko zou op die manier serieus vergroten.

In het verleden is gebleken dat het stemgedrag van de grote en de kleine kringen niet altijd gelijk loopt. En kan je ten koste van de representativiteit zomaar het principe van solidariteit opgeven binnen een organisatie die pretendeert democratisch te zijn?

(ad)

engagement uit het oog verloren, dan dreigt de studentenbeweging verstrikt te raken in individualisme. De kans bestaat dat ieder opkomt voor zijn eigen belang, en dat beslissingen enkel gelegitimeerd worden door de meerderheid bij een stemming, de macht van het getal. De toetssteen, die een engagement moet zijn, valt dan weg, en dat is gevaarlijk. Een studentenbeweging

Het feit dat meer en meer kringen niet langer een maatschappelijk en breed politiek standpunt durven of willen innemen is een pijnlijke evolutie. Wij kunnen nooit de mening van al onze studenten vertolken, is een veel gehoord antwoord. Het verkondigen van standpunten waar alle studenten achterstaan is inderdaad niet mogelijk. Maar moeten de kringen, en Loko met hen, in de plaats van enkel oog te hebben voor hun vertegenwoordigende functie ook geen aandacht besteden aan de voortrekkersrol die zij kunnen spelen? Licht daar geen taak voor de kringen om hun studenten bewust te maken van een aantal maatschappelijke problemen en fenomenen? Het is een mooie uitdaging voor de studentenbeweging om een wisselwerking tot stand te brengen tussen de formele invulling van democratie, de representativiteitsgedachte, en de inhoudelijke, ten dienste van de demokratisering. Dat kan alleen door een degelijke inhoudelijke werking, die geschaagd wordt door de dossierkennis van de mensen binnen Loko, die de dagelijkse werking ondersteunen. Hun belangrijkste taak bestaat erin informatie te verwerken, door te geven en de discussie aan te zwengelen. Een wijs iemand zei ooit: 'Inspraak zonder inzicht geeft uitspraak zonder uitzicht'. Als de studentenbeweging daar rekening mee wil houden, wachten haar nog mooie tijden.

Annie Deckx

De superraad: een ambitie van de pressen

De huidige structuur van Loko is een horizontale structuur. De verschillende raden hebben hun eigen bevoegdheidsafbakening. Zo houdt Sociale Raad bijvoorbeeld, zich ondermeer bezig met huisvestingsproblematiek, terwijl Kringraad de problematiek van de semesterexamens bespreekt. Elke kring stuurt zijn vertegenwoordigers naar de Algemene Vergaderingen (AV's) van de verschillende raden. Op Kringraad is dat meestal de preses. De beslissingen van een raad worden door de aanwezigen op de AV bepaald aan de hand van een stemming. Beslist Sociale Raad om te betogen tegen de dreigende prijsstijging van koten, dan hoeft deze beslissing niet ter goedkeuring voorgelegd worden aan bijvoorbeeld Kringraad of Kultuurraad.

Deze manier van werken garandeert een zekere autonomie tussen de raden en

biedt bovendien de garantie dat de kringstandpunten aan bod komen in elke raad. De kringvertegenwoordigers moeten hun achterban — hun kring — de thema's die op een raad besproken worden, voorleggen. Het is dan de taak van de vertegenwoordiger om het standpunt van zijn kring op de AV te vertolken. Maar blijkbaar loopt het daar nogal eens mis. De vertegenwoordigers van de verschillende raden kwijten zich niet altijd even nauwgezet van hun taak. De thema's van de raden worden op de kringvergadering blijkbaar niet altijd besproken. En bijgevolg verdedigen de kringvertegenwoordigers op hun respectievelijke AV's niet altijd hun kringstandpunt maar vooral hun eigen mening.

Om aan deze interne kringproblemen te verhelpen zijn vooral de pressen van de grote kringen voorstander van het

installeren van een zogenaamde 'superraad'. Deze raad — die bevoeld wordt door de pressen — behandelt in eerste instantie zelf alle dossiers en thema's en neemt ook de beslissingen. Verdere bespreking of uitwerking wordt dan overgelaten aan de andere raden. Op die manier trekken de pressen alle beslissingsmacht binnen Loko naar zich toe en krijgen zij volledige controle over de standpunten die hun kring naar buiten brengt. Of zij die dan eerder zullen voorleggen aan hun achterban is nog maar de vraag. Feit is wel dat door het installeren van zo'n superraad het breed-maatschappelijke engagement dat traditioneel meer in Sociale Raad tot uiting komt dan in bijvoorbeeld Kringraad, aan banden gelegd wordt. En waarom precies de preses moet zetelen in die 'superraad'? Hij is verkozen en dus representatief.

(ad)

“De zwakke schakel van de studentenbeweging is de overdracht van de informatie”

O Leuvense overkoepelende kringorganisatie (Loko) heeft een imago-probleem. Jazeker, er wordt hard gewerkt in de 's Meiersstraat 5, waar Kringraad, Sociale Raad en hun lijfblad Veto onderdak vinden. En ook aan de werkzaamheid van de 'uithuizige' geleidingen Sportraad, Kultuurraad en Portulaca zal het niet liggen. Maar tegelijk lijkt Loko er steeds minder in te slagen om haar maatschappelijk project over te brengen naar haar studentenpubliek. Ligt dat dan aan Loko, aan het project, aan de communicatie of aan de achterban? Veto vroeg het aan twee betrokkenen bij uitstek, de voorzitters van Kringraad (Krira) en Sociale Raad (Sora).

Olivier Remy (Sora): «Een aantal jaren geleden heeft Sora zijn lijn bijgesteld. Van een konfliktmodel, waarbij de studentenfractie in de medebeheersorganen per definitie in het verweer gingen, zijn we overgestapt op een zogenaamd 'hibride' model. Dat betekent dat we proberen constructief samen te werken, maar er niet voor terugschrikken om met de vuist op tafel te kloppen als het ons niet aanstaat. Dat hibride model laat ons misschien minder toe om ons bij onze achterban duidelijk te profileren, maar dat betekent niet dat er geen resultaten behaald worden. De samenwerking tussen studenten en unief in het recent tussenvestingsdebat is daar een mooi voorbeeld van.»

Jan Van Damme (Krira): «Het verschil tussen constructief medebeheer en konfliktmodel wordt veel te scherp gesteld. Op Akademische Raad (het hoogste beleidsorgaan van de universiteit, nvdr) zijn er bijvoorbeeld mensen die echt bereid zijn om samen te werken met en te luisteren naar de studenten. Anderen beschouwen ons dan weer als niet meer dan ballast, wat het samenwerken erg moeilijk maakt. Het konflikt aangaan of constructief werken hangt dus van situatie tot situatie af.»

Veto: *Bijna duizend betogers op de huisvestingsbetoging, vorige week. Moeten we daar nu tevreden mee zijn?*

Olivier: «Het is belangrijk dat de overheid weet dat je eisen gedragen worden door een brede beweging. Ze hebben dat niet graag, hé, dat je actie voert. In vele gevallen is een geslaagde actie een sterk drukmiddel. Duizend man op die huisvestingsbetoging is niet slecht, gezien de korte tijd waarop we mensen moesten mobilise-

meer op straat komen om de lijn van hun engagement door te trekken. Is het engagement bij studenten nog wel politiek gekleurd?

Jan: «Voeger was er meer zin voor kollektiviteit. Studenten vandaag zijn veel beter in staat om voor zichzelf op te komen, althans dat denken we toch. Die individualisering maakt het moeilijk mensen nog warm te maken voor gemeenschappelijke projecten. Studenten willen ook niet meer als één gelijke groep benaderd worden. Dat zie je ook in de keuze voor een bepaalde unief. Voeger wilde iedereen naar Leuven komen om bij die duidelijk geprofileerde studentenmassa te horen. Nu is er een tendens in de omgekeerde richting. Jongeren komen minder graag naar Leuven omdat het te nadrukkelijk een studentenstad is. Ze zien zichzelf als meer dan alleen maar student en ze denken dat hun andere kanten beter aan hun trekken komen in meer veelzijdige steden als Gent of Brussel.»

Veto: *Hoe moet de studentenbeweging, die het bij uitstek moet hebben van kollektiviteit, daarop reageren?*

Olivier: «Het moet nog mogelijk zijn mensen warm te maken voor de ideeën van de studentenbeweging. Op Sora zitten dit jaar erg veel nieuwe mensen, en dat draait goed. Dat stemt me hoopvol. Individualisering is iets anders dan individualisme. Het is niet zo dat niemand meer verantwoordelijk kan worden, of dat het niemand nog kan schelen wat er omgaat in de wereld. Alleen, en dit is een bekend verhaal, gebeurt de vertolking van dat ongenoegen niet meer via de bekende kanalen. Het komt er alleen op aan te werken rond specifieke, herkenbare en actuele thema's. Kijk naar het sukses van Student Aid.»

Geschied

Jan: «Het is gewoon niet gemakkelijk om goeie, geëngageerde studenten te vinden. En dan bedoel ik niet alleen voor studentenvertegenwoordiging, maar ook mensen die als ze dan op de vergadering zitten, hun bek opendoen en iets zinnigs bijdragen. Ik mis de creativiteit die van de basis moet komen. Het zou geen kwaad doen mochten studenten weer met totaal nieuwe alternatieve ideeën uitpakken, maar dat gebeurt voorlopig niet.»

Veto: *Ligt daar ook niet de taak van de studentenbeweging? Moet zij niet meer moeite doen om haar project aan haar basis bekend te maken?*

Jan: «Absoluut. De verantwoordelijken van Kringraad die in het 'buro' (waar de dagelijkse leiding wordt gecoördineerd, nvdr) zetelen doen daar ook hun uiterste best voor. Dat is een kwestie van samenwerking. Maar op dit moment komt er dus, naar mijn gevoel, te weinig van de andere kant. Studenten zijn een beetje lui en bescheiden, denk ik. Ze gaan er nogal vlug vanuit dat hun visie van geen belang is. Nochtans kan een tussenkomst, gebaseerd op een gezonde naïviteit en interesse, erg verrijking zijn in een discussie.»

«De zwakke schakel van de studentenbeweging is de overdracht van de informatie. Men weet gewoon onvoldoende waar wij mee bezig zijn. De informatiestroom is soms gewoon onoverzichtelijk, ook voor ons. Dekaan Lamberts van Letteren heeft daar iets heel mooi over gezegd: "In het universitaire beleid zitten twee soorten mensen: zij die nota's schrijven en zij die ze moeten lezen. Het verschil is dat de eersten er voor betaald worden, en de tweede groep niet." Dat is een beetje de ironie van het medebeheer: de studenten hebben jarenlang gevocht voor inspraak en nu ze die verworven hebben worden ze bedolven onder informatie zodat ze hun nochtans belangrijke bijdrage niet meer kunnen duidelijk maken tegenover hun achterban.

Tenslotte zitten wij hier ook maar maximum twee, drie jaar. Op dat korte tijdsbestek is er alweer een volledig nieuwe generatie studenten, en telkens opnieuw moet al die informatie overgedragen worden.»

Olivier: «Het is niet moeilijk om de krachtlijnen van Sora te bepalen: zo goedkoop mogelijk en kwaliteitsvol onderwijs, uitgebreide sociale voorzieningen die open staan voor iedereen. Maar die principes moeten vertaald worden in concrete beleidsplan-

“Hoe kan één zo'n preses representatief zijn voor alle studenten van zijn kring?”

nen, en dat vraagt toch een zekere dossierkennis. Het gaat vaak om technische details, waarvan het belang moeilijk over te brengen is aan buitenstaanders. Maar daaruit konkluderen dat het medebeheer vandaag nutteloos is geworden, gaat te ver. Er worden nog altijd belangrijke resultaten behaald en de studentenfractie wordt wel degelijk au sérieux genomen.»

Veto: *We hebben het hier al een paar keer gehad over de 'lijn' van de studentenbeweging. Dan valt altijd de term 'demokratisering van het onderwijs'. Over wat hebben we het dan concreet?*

Jan: «Heel in het algemeen gesteld, gaat het daarbij over een onderwijs waarbij iedereen op de plaats terecht kan die hij zelf verkies en waar hij het best funktion-

eert. Dat is een kwestie van drempelverlaging.»

Veto: *Dat is de theorie. Maar hoe vul je dat concreet in in de huidige sociale context?*

Olivier: «Hier en daar gaan er stemmen op die zeggen dat de demokratisering een voltooid project is. Niets is minder waar. Studies wijzen uit dat er weer meer en meer sociale barrières opduiken. Sinds de grote besparingen van het Sint-Annaplan, halfweg de jaren tachtig, is demokratisering in de praktijk een kelharde strijd geworden om de verworvenheden, waar wij denken dat studenten recht op hebben, te behouden. Soms win je dat gevecht, soms verlies je het ook.»

«Het spreekt vanzelf dat je je project moet aanpassen aan de veranderende samenleving. Er zal bijzondere aandacht moeten besteed worden aan de problemen die de informatietechnologie met zich meebrengt. Het arbeidsbestel evolueert mee, samenlevingsverbanden evenzeer. Daar moet je als studentenbeweging oog voor hebben. Je moet het demokratiseringsproject telkens opnieuw formuleren in een geaktualiseerde vorm.»

Veto: *Maar leeft die demokratiseringsgedachte nog wel bij de studentenkringen?*

Olivier: «De kringen moeten meer tijd vrijmaken voor de onderwerpen die in de overkoepelende organisatie behandeld worden. Het ligt niet zozeer aan de kringvertegenwoordigers in de verschillende raden, want die zijn meestal wel echt geëngageerd. Maar er scheelt iets aan de terugkoppeling naar de rest van de kring. Daarom denken we eraan om bij de kringverkiezingen een soort kode in te stellen, waarbij de kandidaten er zich toe verbinden een deel van

“Jongeren komen minder graag naar Leuven omdat het te nadrukkelijk een studentenstad is.”

ren voor een toch vrij ingewikkelde materie, maar het had natuurlijk een beetje meer mogen. Er leeft een sterke verontwaardiging onder de studenten over die nieuwe kothuurtwet, en ik ben ervan overtuigd dat de meeste studenten ook wel inzien dat we ons daar tegen moeten verzetten. Maar die klik die ervoor zorgt dat mensen daarvoor dan massaal op straat komen, die was er dus niet. Dat is niet de eerste keer. De huisvestingsbetoging was een betoging met een voor Leuven de laatste jaren gemiddeld aantal manifestanten, jammer genoeg.»

Veto: *Misschien willen studenten gewoon niet*

I'n like Ma Bell, I got the ill kommunikation

(foto Joost Helsen)

thema's van Loko op te nemen in hun programma. Bij veel grote kringen dreigt het inhoudelijke van de werking op de achtergrond te verzeilen. Het beeld van de student als fuifbeest moet dringend bijgesteld worden. Het wordt tijd dat iedereen gaat beseffen dat studenteninspraak en de thema's van de studentenbeweging kwesies zijn van algemeen belang. Studenten moeten meer gebruik maken van de mogelijkheid om te participeren in het beleid. Maar tegelijk beseft ik dat er nu al een paar kringen zullen rechtspringen en roepen dat wij ons niet te mengen hebben in interne kringaangelegenheden.»

Veto: *«Een andere sleutelterm is representativiteit: de studentenbeweging vertolkt wat leeft bij haar basis. Nogmaals: wat als een meerderheid van de studenten die hele democratisering maar niks vindt? Moet het representatieve Loko haar idealen dan opzij zetten?»*

Jan: «Representativiteit is tegelijk ons grootste wapen en ons laatste punt, vooral als het aankomt op interne besluitvorming. Loko bestaat bij de gratie van de kringen, maar hoe breed is de basis van die kringen?»

“Presesandidaten moeten thema's van de studentenbeweging opnemen in hun kiesprogramma.”

In sommige kringen is dat geen enkel probleem, bij andere loopt dat heel wat minder. Hoe verander je daar wat aan? Tenslotte is dat een interne keuze. Als we die kode ooit zouden bereiken, zou dat een hele stap vooruit zijn, ook vanuit moreel standpunt. Al dat geld dat vermorst wordt bij zo'n kringverkiezing, daar zou toch wat meer evenwicht in mogen komen. Maar dit ligt erg gevoelig bij bepaalde kringen.»

Veto: *«Diezelfde kringen waar weer hardop nadacht wordt over het laten uiteenvallen van Loko?»*

Jan: «Dat is iets heel dubbelzinnig. Enerzijds beseft je dat die personen in kwestie totaal op het verkeerde spoor zitten. Anderzijds heb je er natuurlijk gewoon niks aan te zeggen. Je kan kringen niet bestraffen omdat ze het anders zien dan wij.»

Veto: *«Enkele grote kringen willen een aantal stemmen dat evenredig is met het aantal studenten dat zij vertegenwoordigen.»*

Jan: «Dat is belachelijk. Het gaat toch niet om het stemmen. Als studentenbeweging moet je proberen zoveel mogelijk beslissingen te nemen met een consensus, om samen aan een project te kunnen werken. Dat van die stemmen is totaal naast de kwestie. Ik kan me ook niet voorstellen dat er ooit een meerderheid gevonden wordt voor zo'n voorstel.»

Koffieklets

Olivier: «Hun grootste argument is dat van de democratie van het getal. De meerderheid beslist. Wij zijn het parlement niet, hé. Daar heb je een meerderheid en een minderheid en verschillende fracties die elkaar bekampen. Maar als studenten moeten wij samen sterk staan om onze eisen te laten horen binnen de unif en bij de overheid.»

Veto: *«Tijd voor wat roddelpraat. Sora vreest dat Kringraad weer evolueert naar een soort Super-raad van pressen die alles voor het zeggen willen hebben.»*

Jan: «Pressen hebben noch de tijd noch de zin, noch de informatie om alle beslissingen die nu in de verschillende raden worden genomen naar zich toe te trekken. Ik zie echt niet hoe zij dat allemaal zouden in de gaten kunnen houden.»

Olivier: «Je moet een functionele differentiatie hebben. Elke raad heeft zijn eigen bevoegdheden en zijn eigen sterke punten. Samen maakt dat de kracht van je studentenbeweging uit. Een superraad is absoluut onwerkbaar en al helemaal niet democratisch. Hoe kan één zo'n preses representatief zijn voor alle studenten van zijn kring?»

Het stoort mij dat nu al één persoon binnen een kring vaak alles te zeggen heeft. Alsof die andere kringvertegenwoordigers, met soms een andere mening, niet even representatief zijn. Ik vind bijvoorbeeld dat het niet kan dat er op de vergadering van één raad de rekening van een andere geleiding gemaakt wordt. Daarvoor dient de Open Algemene Vergadering (OAV). Dan heb je woord en wederwoord, dat is het eerlijkst.»

Jan: «Dat is een kwestie van openheid. Wanneer iets leeft bij bepaalde mensen, moet daar over gesproken kunnen worden, gelijk waar. Sommigen zullen zich te beschoemd voelen om dat ineens op een OAV in de groep te smijten. Wat is er dan op tegen om die mensen een stem te geven op een plaats waar ze vrijuit durven spreken?»

Voorkennis

Veto: *«Bijvoorbeeld dat de democratische besluitvorming op de open vergaderingen in het gedrang komt. Het resultaat van een discussie hangt nu soms meer af van de besloten afspraken die op voorhand gemaakt worden.»*

Jan: «Dat is een reëel gevaar, akkoord. Maar je kan mensen toch niet verhinderen hun gedacht te zeggen? Dan heb ik liever dat ze dat op Kringraad of op gelijk welke

andere raad doen. want dan heb je er tenminste nog een beetje controle over.»

Veto: *«Volgende roddel. Het irriteert Kringraad dat Sora zich bezig houdt met materies die niet meteen iets te maken hebben met onderwijs.»*

Olivier: «Dat gaat maar over een erg beperkt onderdeel van de werking van Sora, waar trouwens ook maar een paar duizend frank uit de subsidiepot aan besteed wordt. Elk jaar is er wel één aktueel breedmaatschappelijk thema dat binnen Sora aangekaart wordt. Dat thema wordt ook niet opgedrongen. Het wordt voorgelegd en het zijn de kringen zelf die beslissen of zo'n onderwerp kan uitgewerkt worden. Democratisering gaat verder dan de universiteit, we moeten ook oog hebben voor andere problematieken. We hebben het al gehad over jeugdwerkloosheid — gekoppeld aan het faillissement van Boel —, vorig jaar waren er de Ogoni's. Dat laatste is trouwens een mooi voorbeeld van wat er uit zo'n akte kan voortvloeien. In Vlaanderen was Sora met Veto één van de eersten om aandacht te besteden aan het lot van de Ogoni's en aan de wanpraktijken van Shell. Ondertussen is er heel wat internationale belangstelling voor de zaak van de Ogoni's, en een paar weken geleden was er nog een aktiedag voor de Ogoni's. Niet dat dat enkel onze verdienste is, maar het toont toch aan

dat we onze blik moeten verruimen. De studentenbeweging heeft een waakhond-functie, ze moet haar voortrektersrol blijven spelen, ook op het vlak van meer studiegebonden materies uiteraard.»

Veto: *«In de kommotie rond de malaise in de Belgische justitie heeft de studentenbeweging anders niet bepaald een voortrektersrol gespeeld. Een beoordelingsfout?»*

Jan: «Men heeft onze houding verkeerd geïnterpreteerd. Ten eerste hebben wij ons nooit uitgesproken tegen de beweging die spontaan op gang kwam. Alleen zagen wij het niet zitten om zomaar mee te lopen achter een paar slogans, terwijl wij absoluut niet klaar zagen in die materie. We wilden ons eerst grondig informeren. En ondertussen is er al heel wat gebeurd. Het VRG-debat kende veel sukses en navolging, en ook de Vetokatern over justitie kreeg terecht de nodige waardering, en er zijn nog andere initiatieven op komst. Het is dus niet zo dat het ons niets kan schelen. Maar die initiatieven kosten wel wat voorbereidingstijd natuurlijk, en daardoor lijkt het of wij altijd te laat komen.»

Annie Deckx
Bart Eckhout

Democratisering van het onderwijs en de samenleving

Moet er nog democratie zijn?

De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie werd opgericht rond het beginsel "democratisering van het onderwijs en van de samenleving". Ondertussen zijn we weer enkele jaren verder en beginnen sommigen zich af te vragen over er nog nood is aan een verdere democratisering. Tijd om eens even alles op een rijtje te zetten.

Als je je oor even te luisteren legt, blijkt dat de interne democratisering — het mede-beheer van de studenten binnen de universiteit — niet altijd gesmeerd loopt. In de studentenspeech klonk het als volgt: "Waarom heb ik het gevoel dat mede-beheer en inspraak dikwijls tot folklore verworden?" (zie Veto nr. 2). Het selekte klubje van professoren werd vervangen door een instituut met allerlei overlegorganen op verschillende niveaus: Akademische Raad (AR), Raad voor Studentenuitvoeringen (RvS), Vlaamse Interuniversitaire raad (VLIR), Fakulteitsraden, Permanente Onderwijscommissies (POK), en andere. De studenten hebben daarin wel een beperkte inspraak gekregen maar hun stempel drukken op het beleid is er nog niet echt bij. Hiervoor zijn twee duidelijke oorzaken aan te wijzen. Ten eerste zijn de studenten niet paritair vertegenwoordigd, ze hebben maximum één derde van de stemmen. Dit varieert naargelang het beleidsorgaan. Ten tweede is er het allokatiemodel: dit houdt in dat de fakulteiten alles zelf moeten zien te financieren binnen een vooraf vastgesteld budget, dat gedeeltelijk bepaald wordt door het aantal studenten ingeschreven aan de fakulteit.

Drempel

Sinds de invoering van het allokatiemodel wordt er in de POK's vooral gedebatteerd over financiële aangelegenheden en nauwelijks nog over de kwaliteit van de opleiding. Daarbij komt dat professoren vooraf informele gesprekken houden om een sterk blok te vormen. Op de vergadering zelf wordt er niet meer geschermd met argumenten en worden de studenten niet meer gehoord. In vele gevallen blijken de studenten gewoon te fungeren als zaalvulling. Vooral in de fakulteiten waar er financiële problemen zijn, zoals bij Letteren en Politieke en Sociale Wetenschappen, doet zich dit verschijnsel voor.

Naast de interne democratie is er ook de externe democratie. Hoe hoog is de drempel naar de universiteitshal? De sifers van de Vliir, de Vlaamse Interuniversitaire Raad, wijzen op een massale toename van het aantal universiteitstudenten de afgelopen vijf jaar. Volgens sommigen is dit een teken dat de democratisering van het onderwijs zich steeds meer voltrekt. Zij vergeten echter dat deze sifers niets zeggen over welke Vlaamse jongeren massaal naar de universiteit trekken. De laatste weken werd zelfs duidelijk dat de drempel voor jongeren uit lagere sociale klassen verhoogt.

Overheid

Laten we eens een paar thema's bijeen brengen. Een paar weken geleden (zie Veto nr. 10 en elders in deze Veto) werd een dekreet voorgesteld om de kamermarkt te reguleren. De studenten zijn zelf altijd voorstander geweest van het invoeren van minimumnormen waaraan koten zouden moeten voldoen. De normen die nu voorliggen zijn echter te hoog, wat zal leiden tot een daling van het aantal koten en een serieuze stijging van de prijzen. Dit zou deels kunnen worden opgevangen door een degelijke studiebeurs of een studentenjob. Aan dat laatste wordt echter weer serieus geknaagd. Op federaal niveau werd enige tijd geleden een begrotingsmaatregel afgekondigd (zie Veto nr. 11), waardoor jobstudenten met het statuut van zelfstandige nog slechts 40.000 frank per jaar kunnen verdienen. Jobstudenten die buiten dit statuut vallen kunnen nog steeds meer verdienen. Maar beide groepen zullen in de toekomst, tijdens de vakantiemaanden, gedeeltelijk worden onderworpen aan de RSZ. Wat de studietoelagen betreft; deze liggen voor kotstudenten rond een maximum van 96.500 frank per jaar. Dit lijkt veel maar het dekt niet de reële studietoekost. Een deel van de oorzaak ligt in het feit dat de studietoelagen tijdens de jaren tachtig een aantal jaren niet geïndexeerd geweest zijn.

Al deze maatregelen sluiten een groot deel van de potentiële studentenbevolking uit van universitair onderwijs. De overheid is natuurlijk wel zo slim om deze maatregelen niet samen te brengen zodat de weerstand binnen het studentenmilieu niet al te groot is. Anders wachten ze tot de vakantie of blok om het studentenprotest te omzeilen (zie maatregelen in verband met de voortgezette academische opleidingen van

twee jaar geleden). Daarbij komt nog dat de formulering zo technisch wordt gehouden, dat het moeilijk wordt om de gevolgen goed te kunnen inschatten.

Waarom was het vroeger blijkbaar eenvoudiger om de studenten te mobiliseren? Een aantal redenen liggen bij de gewijzigde omstandigheden. Enerzijds konden de studenten in de golden sixties 'rustig' op straat komen, en waren de toekomstperspektieven veel rooskleuriger dan vandaag. Toen was je zeker dat je met een universitair diploma aan de bak kon komen. Nu daarentegen vervalt die zekerheid, studenten zijn verplicht hun studie zo goed mogelijk af te ronden en proberen zoveel mogelijk diploma's te vergaren om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Studie is belangrijker dan engagement. Zo'n struisvogelpolitiek is natuurlijk nefast voor de toekomst van de volgende generatie studenten.

Heet

Anderzijds zijn de grote idealen, zoals democratisering, aan het vervagen. Steeds meer thema's, die niet eenvoudig onder één grote noemer te vatten zijn, komen in de samenleving aan bod. Daarom is het ook zo moeilijk om een principe als democratisering aan de studenten te verkopen. Toch mag het duidelijk zijn dat dit ideaal nog steeds een 'hot topic' is, waar nog steeds moet aan gewerkt worden. Er is al een stuk van de weg afgelegd maar het einddoel is nog lang niet bereikt. In de huidige academische kontekst moet meer en meer aandacht besteed worden aan het verdedigen van de verworvenheden, dan aan verdere ontwikkelingen. In de jaren zeventig verliep de mobilisatie heel eenvoudig: er bestond immers nog geen enkele vorm van studenteninspraak. De studenten vertrokken als het ware van nul, en konden sterke standpunten innemen want ze hadden toch niets te verliezen.

Waar moeten we dan heen in de toekomst? Kunnen studenten nog warm worden gemaakt voor de democratisering van het onderwijs en de samenleving? Dit zijn vragen die de kringen zouden moeten beantwoorden. Het wordt tijd dat het debat over dit thema wordt geopend. Het probleem is dat zo'n debat een aantal organen in vraag zal stellen. Zijn we hiervoor wel klaar? Een toekomstbeeld beschrijven op dit moment is koffiedik kijken.

Pieter Van Heck

"Ze engageren zich nu met senten"

De hedendaagse student wordt in de media afgeschilderd als een conservatief, individualistisch en materialistisch wezen dat zich weinig aantrekt van wat er in de wereld rondom hem gebeurt. De vraag in hoeverre dat cliché klopt wordt meestal gemakkelijkschalweg achterwege gelaten.

Gelukkig niet altijd. enkele jaren geleden studeerde socioloog Roeland Beerten af met een tesis over de verschillende leefpatronen van de studenten aan onze universiteit. Beerten is nu als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de faculteit Sociale Wetenschappen. Hoewel zijn studie dateert van 1992 — de gegevens zelfs nog van een paar jaar eerder — gaat het om het meest recente onderzoek van die aard. En dat zal de onderzoeker geweten hebben. "Ik word nu, vier jaar na het onderzoek, nog steeds geïnterviewd door allerlei mensen die wel eens willen weten hoe het zit met de student van tegenwoordig." En laat dat nu precies de eerste vraag op ons lijstje zijn. **Roeland Beerten:** «Het onderzoek ging over de levensstijl van de studenten aan deze universiteit. Dergelijke thema's waren in die tijd — eind jaren tachtig — erg in de mode. Ik heb willen nagaan of de stereotypen die over de studenten van de verschillende faculteiten de ronde deden eigenlijk wel ergens op gebaseerd waren. Een aantal studenten uit zes verschillende faculteiten — Economie, TEW, Rechten, Psychologie, Letteren en Pedagogie — werd een vragenlijst voorgelegd. De resultaten werden verwerkt en vergeleken.»

Veto: Waren er inderdaad duidelijke verschillen tussen die faculteiten?

Beerten: «Een aantal stereotypen werden wel bevestigd. Zo bleek bijvoorbeeld dat studenten uit rechten en economie inderdaad afkomstig zijn uit een hogere sociale klasse. Bij studenten letteren of psychologie is dat veel minder het geval. De letterenstu-

dent is meer gericht op cultuur dan mensen uit andere faculteiten. Mensen die psychologie of pedagogie studeren zouden dan weer wat meer sociaal geëngageerd zijn. Over het algemeen kwamen alle studenten uit het onderzoek naar voren als vrij gegoed. Het viel bijvoorbeeld op dat het bezit van luxe goederen als CD-spelers en computers vrij hoog was.»

Veto: Is er een evolutie te merken in de attitudes van de studenten in het algemeen, bijvoorbeeld op het vlak van het sociaal engagement?

Beerten: «Het totale engagement is de laatste tien jaar zeker afgenomen. In de jaren zestig was dat duidelijk hoger. Misschien komt dat omdat het toen nog niet vanzelfsprekend was dat er aan de universiteit allerlei sociale voorzieningen waren. Die generatie studenten heeft daar destijds hard voor gewerkt en gestreden, en ze hebben ze uiteindelijk ook gekregen. Tegenwoordig zijn al die voorzieningen vanzelfsprekend. Er is niet veel meer om tegen of voor te protesteren. Een andere mogelijke verklaring hiervoor is dat er meer en meer studenten uit de hogere sociale klassen aan de universiteit terechtkomen, die het minder belangrijk vinden rond sociale thema's te strijden. Dat is echter maar een hypothese.»

«Je kan in ieder geval stellen dat de student individualistischer geworden is. Maar dat hoeft ook niet negatief te zijn: ze zijn gewoon meer op zichzelf geplooid en bezig met kleine dingen die hen zelf interesseren, en minder met sociale problemen op zich. Ze hebben nu in 't algemeen meer aandacht voor levensstijl, kleding, mode, eten. Je mag ook niet vergeten dat de studentenpopulatie een afspiegeling is van de hele maatschappij.»

Aandacht

Veto: Er wordt wel eens gezegd dat de student van tegenwoordig zich op een andere manier sociaal inzet dan vroeger.

Beerten: «Je ziet wel dat de mensen zich

tegenwoordig steeds meer engageren met senten. Ze zijn nog solidair, maar ze uitend dat niet meer door dingen te doen, wel door te betalen. Je ziet dat ook bij organisaties als Artsen zonder Grenzen of Foster Parents Plan. Eén van de weinige punten waarom die nog mensen kunnen sensibiliseren is geld, en ze slagen er ook wel in dat los te krijgen. Maar als je de mensen vraagt eens echt iets te doen, krijg je geen respons. Ik denk dat het bij studenten hetzelfde is. Als je ze gewoon wat geld vraagt en belooft ze verder met rust te zullen laten, zullen ze het graag geven. Maar dat is natuurlijk een makkelijke vorm van

engagement.» **Veto:** U verbindt hoger het gebrek aan engagement aan het feit dat er meer en meer studenten uit rijkere middelen komen. Is er cijfermateriaal dat die hypothese ondersteunt?

Beerten: «Het is moeilijk te zeggen hoe het zit met de democratisering van het onderwijs, omdat er de laatste tijd opvallend weinig onderzoek naar gebeurt. Het ergert me ongelofelijk dat de academische overheid daar blijkbaar geen aandacht aan besteedt. De laatste jaren zijn er aan de KU Leuven geen gegevens meer verwerkt omtrent de sociale herkomst van de studenten.»

«Ik vraag me wel eens af hoe dat komt. Misschien heeft het wat te maken met een bredere maatschappelijke desinteresse voor het thema. Maar het kan ook een strategische zet gaan. Misschien vreest de universiteit dat ze uit een onderzoek wel eens slecht naar voor zou kunnen komen.»

Martijn Graumans

(foto Peter Creemers)

Oudstrijder ziet de student individualistischer worden

"Goede kinderen zitten voor tv"

Met de oudstrijders van de studentenbeweging gaat het beter dan met die van de Eerste Wereldoorlog. Neem bijvoorbeeld Toon Boon. In de eerste helft van de jaren tachtig was hij voorzitter van Sociale Raad, pres van het VRG, Vetomedewerker en radioman bij Scorpio. Op dit moment werkt hij op het hoofdkwartier van zijn toenmalige tegenstander, het rektorat, waar hij adviseur is in juridische aangelegenheden. Sinds hij actief meewerkte in de Leuvense studentenbeweging is er natuurlijk heel wat veranderd.

Toon Boon: «Het is altijd heel gevaarlijk om te vergelijken zonder de context mee te rekenen. Een mooie analogie is de vraag welke nu de beste wielrenner ter wereld is geweest. Was dat nu Eddy Merckx of Jacques Anquetil. Met betrekking tot het wielrennen verandert de techniek, wat de studentenbeweging betreft verandert de wereldsituatie. Een aantal contextfactoren zijn vanaf de jaren zestig tot nu veranderd. In het begin van de jaren zestig leidden de mensen in een besloten wereld, en vanaf het einde van de jaren zestig werd die wereld door de nieuwe media veel groter. De problemen die zich nu aan de studenten voorleggen zijn veel groter in aantal dan toen. Het risico is dan ook groot dat ze door de bomen het bos niet meer zien. Je krijgt

dan ook vaak een reflex van individualisering. De media van vandaag zijn ook veel meer gericht op individuele consumptie. Je zoekt nog enkel informatie die je zelf wenst, en je sluit je af voor andere zaken.»

«Vroeger was de maatschappij in haar geheel ook veel meer gemeenschapsbetrokken, met solidariteitsbanden van familie, en mensen die op straat speelden. Onlangs had ik bijvoorbeeld bij mij in de buurt een discussie met iemand die zei: "Jamaar, die migranten, dat speelt hier maar op straat." In de jaren zestig speelde iedereen op straat. Nu vindt men dat erg, want dat zijn van die losgeslagen kinderen. Goede kinderen zitten thuis achter de tv of de computer. De studenten hebben normaal gezien een meer individualistische opstelling, die samenhangt met de context. Het wordt dus ook moeilijker om mensen te mobiliseren. In de jaren zestig gingen we even de hele wereld veranderen via de revolutie. Nu zijn we vooral begaan met het verbeteren van de eigen leefwereld. Hoe kan je dan nog een studentenbeweging organiseren?»

Veto: Soms wordt beweerd dat de alternatieve jongerenbewegingen nu meer een cultureel karakter hebben, daar waar die vroeger eerder rond sociale thema's draaide.

Boon: «Ik denk dat je daar voorzichtig moet in zijn en brute veralgemeningen moet mijden. De punkbeweging wordt door sommigen bestempeld als een sociale beweging. Bij een aantal enkelingen was dat zeker het geval. Maar was het bij de groep echt veel meer dan een

groepsgebeuren rond alternatieve muziek?» **Veto:** Zijn de studenten nu minder sociaal omwille van de toegenomen studiedruk?

Boon: «De individuele studiedruk is niet toegenomen, wel de individuele prestatiedrang. Dat zorgt natuurlijk voor een verhoging van de kollektieve normen.»

Veto: Is een studentenbeweging nog nodig?

Boon: «Als iedereen zich als individu blijft gedragen, zonder enige overkoepeling, dan haal je overal bakzeil met betrekking tot bijvoorbeeld het beleid en medebeheersorganen. Als de mensen in die organen voelen dat de studenten hun dossiers echt goed kennen, dan wordt er zeker met hun mening rekening gehouden, want zij spreken voor een massa studenten.»

Veto: Je hoort soms zeggen dat de kringen beter geplaatst zijn om de belangen van hun studenten te behartigen dan een overkoepelende kringorganisatie? Zij kunnen ten slotte beter inspelen op de specifieke noden van de studenten van hun richting.

Boon: «Ik ken dat soort discussies. Op het ogenblik dat ik in de studentenbeweging was, hebben een aantal kringen zich daarom afgescheurd. Het VRG en Ekonomika hebben toen uit eigenbelang een andere koepel opgericht, de Kring Unie Leuven. (Kru). Je kan ook dit weer koppelen aan de individuele belangen van de individuele studenten. Binnen hun eigen faculteit kunnen ze inderdaad het beste inspelen op de noden van hun studenten. Maar vele zaken worden beter eerst centraal geregeld, en dan in de kringen

geïmplementeerd.»

«Zo doorbreek je ook het solidariteitsprincipe. Een probleem voor bijvoorbeeld een rechtstudent gaat niet voor iedereen op. Een tipisch voorbeeld is de cursussen van Acco. De rechtstudenten zouden kunnen zeggen dat zij, met hun grote opleiding, cursussen zelf goedkope kunnen maken. Maar als je dat relateert aan de grotere groep van alle studenten, subsidiëren zij mee de cursussen van de kleinere kringen, die anders een heel stuk duurder zouden worden. Het is heel gevaarlijk om uit eigenbelang het solidariteitsprincipe in vraag te stellen.»

Veto: De openingsregel van de studententoespraak bij het begin van het academiejaar luidde: "Het is moeilijk nu nog een speech te houden, we hebben alles al."

Boon: «Materieel is daar wel veel van aan. Maar er is natuurlijk altijd meer dan enkel het materieel.»

Veto: De kwestie is ook waarom een overkoepelende studentenbeweging moet opgebouwd worden. Aan de ene kant is er de inhoudelijk democratische solidariteitswerking, aan de andere kant is er de meer formele kwestie van de representativiteit.

Boon: «Je zou bijvoorbeeld van de studentenbeweging een soort parlement kunnen maken. Laten we dan stemmen, en de meerderheid haalt het. Maar als je dat niet begeleidt, kan je in een situatie komen, waarin iedereen zonder enige dossierkennis uit eigenbelang beslissingen neemt. Daarom moet er een plusaspect zijn, ten opzichte van de representativiteit. In mijn tijd stonden we in Leuven gelukkig heel ver kwa dossierkennis, en waren we bijgevolg rijk aan middelen om politiek invloed uit te oefenen.»

Hans Declercq
Joris Janssens

“Je engageert je voorzover je daarvoor maatschappelijk gewaardeerd wordt”

Verenlang streden de Leuvense studenten om inspraak en medebeheer, en ze deden dat niet vruchteloos. Ze hebben hun zegje in het beheer van Acco, Alma en verschillende onderwijsraden. Jan De Vuyst, directeur studentendiensten en demokraat pur sang, komt al tien jaar met studentenvertegenwoordigers in contact op de beheersorganen in de sociale sector. Laat het niemand verbazen dat hij een mening heeft over wat er zoal veranderde, en over hoe een democratische studentenbeweging er precies moet uitzien.

Jan De Vuyst: «De studentenbeweging moet mijns inziens gecentreerd zijn rond de kringen. Dat is de plaats waar de democratie gebeurt, want de presidia zijn verkozen. De raden zijn dan een secundair element van de studentenbeweging, waar de inhoudelijke thematisering gebeurt. Eerst moet er binnen de kringen een team zijn dat standpunten vormt over het beleid in alle sectoren: sociale, culturele en academische. De kringen sturen hun woordvoerders naar de raden. Als er op een raad dus iets besproken wordt, is het logisch dat de andere raden het daar mee eens zijn. Ik weet dat de werkelijkheid anders kan zijn. Ik vind dat vreemd, want dit wil zeggen dat gedelegeerden van dezelfde kring een andere mening uitdragen.»

«Ik heb schrik dat er een soort 'super-raad' zal ontstaan, die — als een soort 'veiligheidsraad' — over alle andere raden zijn njet kan formuleren. Mocht bijvoorbeeld Sociale Raad die superraad worden, dan stel ik mij vragen over de kringdemocratie. In Leuven staat of valt de studentendemocratie met de kringen. Het probleem daarmee is dan de professionalisering van de dossiers. Geen enkele kring kan experts leveren, die op alle terreinen waar de studenten medebeheer hebben thuis zijn, maar door de samenwerking tussen de kringen kan dat wel. De raden ondersteunen zo de kringwerking, die mensen delegeert om zich te specialiseren in een bepaalde problematiek. In Leuven zijn de vrijgestelden — als dossierkenner, beheerder en samensteller — een heel goede zaak. Zij kunnen de dossiers opbouwen, zodanig dat de mensen van de kringen gelijkwaardig kunnen discussiëren met de professionelen. Inspraak is een lege doos, als er geen dossierkennis is.»

Veto: *Bepaalde kringen willen dan binnen die centrale structuur meer inspraak, omdat ze meer studenten vertegenwoordigen.*

De Vuyst: «Dat hangt ervan af in welke soort democratie je gelooft. Geloven we in een nominale democratie, dan zijn er vijftiengduizend studenten die een raad verkiezen. In een kringdemocratie sturen de kringen een vertegenwoordiger naar de raden. Binnen de eerste soort zouden de kleinere kringen gewoon weggeblazen worden, door de opvattingen van één grote kring. Zo mag je dus niet werken. Aan de andere kant kan dan wel het gevoel leven bij de grote kringen, dat ze niets te vertellen hebben, hoewel ze met velen zijn.»

«In de raden moet met argumenten gediscussieerd worden, en niet met machtsmiddelen. Als één lid in een raad een schitterend argument gebruikt, moet dat doorslaggevend zijn, en niet of hij nu veel of weinig studenten vertegenwoordigt. En dat is ook een politiek standpunt, natuurlijk.»

Veto: *De kringwerking vertrekt eerder van de representativiteitsidee, terwijl de raden van de meer inhoudelijke idealen van democratisering uitgaan. Daar kan soms een spanning tussen bestaan.*

De Vuyst: «Om dat probleem te voorkomen is het nodig dat er binnen de raden ook mensen meewerken die niet gedelegeerd zijn, en zich interesseren voor dat basisprincipe van de democratisering. Neem nu de huisvestingsdossiers. Binnen Sociale Raad moeten er mensen nadenken over de problematiek, of ze nu gedelegeerd zijn of niet. De raden moeten een aanzuigplek zijn voor mensen met ideeën over bepaalde dossiers.»

Veto: *Zijn er het jongste decennium verschuivingen binnen de studentenbeweging?*

De Vuyst: «Het is moeilijk geschiedenis te schrijven van een periode die nog niet af is. Ik zie wel een aantal scharniermomenten. Met de Sint-Annabesparingen, tien jaar geleden, werd ik hier aangesteld. Ik moest besparingen van 30 à 40 miljoen in de sociale sector tot een goed einde brengen zonder de sector te destabiliseren. Toen was de sfeer enkele jaren grimmig gekleurd door de budgettaire problemen. Dan is er een fase geweest van stabilisering, waarin enkele sterke figuren op het voorplan traden. Men wreef ons toen terecht aan dat we weggedreven waren naar economisme. In die besparingswoede werden we te veel managers. Het efficiëntiedenken moest afgeleerd worden ten voordele van het effectiviteitsdenken, we moesten ons weer bezig houden met de echte taken.»

«Nu is er weer zo'n scharnierperiode, waarin er een zekere creativiteit is ten aanzien van de thema's, zoals de milieuproblematiek, de vervoersproblematiek, kortom de zorg voor de kleinschalige projecten. Nu moeten we kansen geven aan die nieuwe zaken. Al onze middelen zijn gedraineerd in bepaalde systemen en zitten daar te vast. Eén van onze opdrachten nu is marge maken, zodanig dat die innovaties plaats krijgen. Mao zei ooit dat duizend bloemen moeten kunnen bloeien. Ik zeg: «Als je duizend bloemen moet laten bloeien, moet je er af en toe een paar snoeien.» We zitten in een fase van kritisch bevragen wat we doen. Zijn er niet een aantal gebedsmolentjes die we laten draaien, omdat we denken dat we daarmee de goden plezieren. We bevragen ons in deze fase veel of er geen andere noden zijn die nu in de verdrukking komen, door hoe we onze organisatie door de jaren opgebouwd hebben. Misschien is dat ook zeer belangrijk voor de studentenbeweging. Zijn er geen nieuwe thema's, die buiten het terrein van de traditionele raden vallen?»

Veto: *Is het zo dat men die 'nieuwe initiatieven' nu meer moet institutionaliseren, omdat het spontaan engagement van de studenten afgenomen is?*

De Vuyst: «Nee, net omgekeerd. Vroeger betekende engagement vaak een volle aula waar een militante spreker de hele algemene vergadering oproept. Er waren grote acties, grote betogingen. Nu is er bijvoorbeeld een werkgroep gehandicapte studenten, die instaat voor het welzijn van de gehandicapte student. Dit is een gans ander engagement, maar zeker even waardevol.»

Veto: *Is het zo dat studentenengagement zich vroeger op de grote wereldproblemen richtte, waar nu eerder de problematieken uit de concrete leefwereld aan bod komen?*

De Vuyst: «Wat denk je dan over Artsen zonder Grenzen en Greenpeace? Die kringen in de studentenbeweging heel veel steun. Dit is toch niet dicht-bij-het-bed. Of de aidsproblematiek is ook zo één.»

Veto: *OK, maar dat zijn allemaal engagementen met een hoge MTV-faktor. Je kan die engagementen op een verschillende manier invullen. Neem de aidsproblematiek, je kan zeggen: "Zet 'm op, en je bent safe," zoals op MTV gebeurt. Je kan echter ook stellen: "Aids is de ziekte van half Afrika." Maar dit laatste leeft*

hier niet. Engagement is vaak gewoon modebewust.

De Vuyst: «Dat was in de jaren '60 ook zo. Een mens engageert zich altijd in iets waarvoor hij maatschappelijk gewaardeerd wordt. De mens heeft twee behoeften: die om zichzelf uit te bouwen en de behoefte om bemind te worden. Je kan dat toepassen op engagement. Als je je engageert, is dat om jezelf uit te bouwen, en om het gevoel te hebben dat je gewaardeerd wordt. Dat noem jij het MTV-effect: je wil je goed voelen in de groep. De linkervuist opheffen was de invulling van dat dubbele behoefte-systeem in de jaren '60. Nu dragen ze een T-shirt van Greenpeace.»

Veto: *De eerste zin van de studententoespraak*

zoeken naar iets waars, iets echt, iets oprecht. Ik ben bij uitstek demokraat, maar tegelijk bang van de democratie. De mening van iedereen is meestal niet erg doordacht. Zonder democratische toetsen is dat heel gevaarlijk. Dat is ook de tragiek van de studentenbeweging. Enkele mensen willen hun ideeën uitvoeren ten bate van de hele studentenbevolking, met als risico dat ze als verlichte despoten beschouwd worden. Hoe kan je dat despotisme eruit halen?»

Veto: *Nog meer olie op het vuur: "De rektor en zijn medewerkers op elk universitair echelon zijn heel begaan met de zorgen en de problemen van de studenten. Naar mijn mening worden daarbij soms betere standpunten ingenomen voor de studentengemeenschap dan we zelf zouden kunnen." De uitspraak is van Tim Vermeir, vorig jaar voorzitter van Kringraad.*

De Vuyst: «En wat als die medewerkers in slaap vallen? Als de student stopt met vragen stellen en te veel vertrouwen schenkt, dan komt hij bedrogen uit. Wacht drie jaar met dat standpunt, en je krijgt vodden. Hou ons wakker, dat is juist de essentie van de democratie.»

Veto: *"De werking van de studentenbeweging*

Om duizend kwallen te laten leven moet je er soms één doodnijnen (foto Dirk Bernard)

bij het begin van het academiejaar luidde: "Vandaag in Leuven een toespraak schrijven is moeilijk. We hebben alles al. Inspraak en medebeheer, proton, email..." Reaktie?

De Vuyst: «Ik was geschrokken door de toonzetting van die speech en ben daar nog niet helemaal uit. Ik vind het heel belangrijk dat studenten — zeker in de sociale sector — het beleid mee bepalen. Het is niet zo dat er geen concrete breekpunten meer zijn.»

Veto: *Een representatieve speech schrijven is niet eenvoudig.*

De Vuyst: «VTM is bijvoorbeeld heel representatief. Het is de doorsnede van heel veel Vlamingen. Als je grijs als dominante kleur wil, dan moet je louter representatief schrijven. Representativiteit mag echter niet de grootste gemene deler zijn. Die gemene deler lijkt mij erg, tja, geméén. Je moet

met gestoeld blijven op studentikoos amateurisme. We vergooiden de mogelijkheden van die "vrije studentenheerlijkheid" als we ons nog langer gedragen als premature managers.»

De Vuyst: «Je moet je niet gedragen als managers, wel als democraten. Je moet vragen stellen, dossiers inkijken en opvolgen. De studentenbeweging moet niet uitsluitend studentikoos zijn, ze mag wel onder andere studentikoos zijn. Het woord 'amateurisme' haat ik. Je moet ernstig de dingen opvolgen. En het voordeel van studenten is dat ze niet blind worden voor professionalisering. Ze blijven hun frisse kijk behouden op dingen die voor ons evident zijn. Die evidentie in vraag stellen is een heel nuttige zaak. En dat je dat professioneel moet aanpakken is toch logisch?»

Hans Declercq
Joris Janssens

“Geen ideologie is ook een ideologie, namelijk de aanvaarding van de bestaande”

K had voortdurend hommes met een handvol zeikers die zeer bedreven waren in het hanteren van formele procedures, studentenvertegenwoordigers die vooral bekommerd waren om de scherpe kantjes van artikels eraf te halen en bij ieder konflikt pleitten voor overleg met de academische overheid.” Zo herinnerde Henry Coenjaerts zich zijn hoofdredacteurschap bij FK-blad-Rerum in de late jaren zestig. FK-blad-Rerum was het blad van de toenmalige studentenoverkoepeling, de jongens die Coenjaerts het leven zuur maakten waren de pressen en studentenvertegenwoordigers van zijn tijd. Spanning tussen het studentenblad en haar organisatie: voor de ene een vervolgverhaal van dertig zomers, voor de andere een misselijke soap met saai maar inslechte acteurs, steriel (want hoogst repetitief) senario en een verdorven moraal. Trekken de bad boys vandaag niet aan het langste eind?

Toen in 1974 de eerste Veto van de pers en rolde, slaakte menig studentenvertegenwoordiger een zucht van verlichting. Eindelijk — na bijna vier jaar onderbreking — verscheen opnieuw een volwaardig Leuvense studentenblad. En daar had de studentenoverkoepeling — die heette toen Algemene Studenten Raad (ASR) — echt wel behoefte aan.

Tot het einde van de jaren zestig was er aan studentenbladen geen gebrek. Enerzijds waren er de officiële bladen die uitgegeven werden door de kringen en de enkele raden die toen reeds bestonden, zoals Sociale Raad en Kringraad. Bovenvermeld FK-Blad-Rerum was het belangrijkste studententijdschrift. In zijn memoires aan die woelige jaren herinnerde Paul Goossens zich FK-Blad-Rerum als “een vinnig en politiek blad. Zijn interviews en nieuwsgaring waren voor de Leuvense ‘Wetstraat’ een must. Ze bepaalden het klimaat en zowel de studentenleiding, de academische overheid als de commandant van de rijkswacht probeerden er zich van te bedienen als ze de studentenleiding probeerden te bereiken.”

Toch werd die prominente — maar zeer onafhankelijke — positie indertijd (zie het inleidende sittaat van hoofdredacteur Henry Coenjaerts) niet door iedereen geapprecieerd. Vooral een aantal pressen en kringvertegenwoordigers lagen dwars. Zij erkenden weliswaar het hoge nivo van de geleverde studentenjournalistiek, maar dat was in hun ogen ‘het punt niet’. Rerum hoefde gewoon geen journalistieke pretenties te koesteren, het blad moest eigenlijk schrijven wat zij dachten. Waren zij geen pressen? Waren zij niet “bazisedemocraties” gelegitimeerd? Moest een studentenblad zich dan ook niet eksklusief beperken tot artikels die de verantwoordelijken van de kringen gruwelijk interessant vinden, namelijk henzelf. Zou zo’n blad dan ook best niet meteen stoppen met wat zij ‘geleuter’ over politieke en allerlei maatschappelijke toestanden vonden. Dat soort debatten verlamde na verloop van tijd de Rerumredactie. Het blad verschaalde tot een aankondigingsblad voor kringnieuws, met zoekertjes en korte adverterende stukjes. Saai en dood.

Aarde

Kortom, omstreeks 1974 schreeuwden de studentenvertegenwoordigers van ASR om een nieuw, interessant en lezenswaar-

Een betoging

(foto Archie)

dig blad. De boreling heette Veto en moest de werking, ideeën en standpunten van ASR aan de Leuvense studentenwereld bekend maken. De korbattieve naam duidde al aan dat ASR de studenten ervan bewust wilde maken dat de universiteit er in de eerste plaats voor hen is, en dat zij het niet moeten pikken dat beslissingen over hun hoofd genomen worden.

Los van de bestaande media — want die waren ‘verkocht aan het kapitalisties systeem’ — wilde ASR een alternatieve berichtgeving opzetten. Hiervoor had men twee goede redenen. Eén: Uit ervaring wist men maar al te goed dat aanhang en steun voor een studentenaktie (aktie voeren was de bestaansreden van iedere maatschappelijk bewuste studentenorganisatie) vaak in directe relatie staan met de publiciteit bij de eigen basis. Twee: ook de maatschappij in haar geheel moet het door de studenten geleden onrecht kennen. Deze politiek gemotiveerde bewustwordingsstrategie viel natuurlijk in goede aarde bij de toen zeer links geïnspireerde intellektuelen.

Profi

Dat was de cowboytijd. Vanaf de late jaren zeventig begon de Leuvense student stilaan minder gratis actie te voeren, kreeg ‘Het Pallieterke’ steeds minder reden om Leuven ‘het Rode Leuven’ te noemen en om rektor De Somer te beschimpen als ‘rektor na Mao’. Vanzelfsprekend onderging ook het studentenblad de invloed van de nieuwe ‘way of life’ van de jongste generatie redakteurs. Amateuisme en louter vrijwilligheid hadden plaatsgemaakt voor een versnelde vorm van professionalisering: binnen de ASR was inmiddels iedereen overtuigd van het belang van Veto als communicatiekanaal tussen de brede massa van studenten en de de studentenbeweging. De vernieuwingen zijn dan ook spektakulair en uitten zich op alle vlakken. De druktechniek gaat erop vooruit (rotatiepers in plaats van primitieve off-set) de oplage stijgt (10.000 exemplaren, later 8.000), frekwentie verhoogt (vanaf ‘81-’82 wekelijks in plaats van veertiendaags), er komt logistieke ondersteuning (in de vorm van een halftijdse vrijgestelde-redactie-sekretaris), de vormgeving verbetert en de

financiële armslag verruimt door de opname van reclame.

Veto was trouwens geen buitenbeentje in de studentenbeweging. Rond die tijd professionaliseerden alle geledingen van ASR. Reeds enkele jaren gaf Kringraad haar Vademecum ‘Kan je me de weg naar de unif wijzen?’ uit, terwijl Kultuurraad zichzelf gedeeltelijk omgevormd had tot Stuc, een cultureel centrum dat zal uitgroeien tot een vaste waarde in cultuur-minded Vlaanderen. De klassiekers van Sportraad groeien uit tot massa-evenementen. Ook leggen sommige kringen zich — al te gretig — toe op dergelijke grootse organisaties. In ‘83 organiseerde Ekonomika bijvoorbeeld een fuif met een live-optreden van The Golden Earring, een zogenaamd huzarenstukje dat vooral een — naar toenmalige normen — financiële kater met zich meebreacht: minstens honderdduizend frank verlies.

Aktiekrant

Die professionalisering brengt ook mee dat Veto meer een redactie op zich wordt. Schreven in de eerste jaren goedmenende vrijwilligers het blad vol — niet de stijl of de vorm primeerde, maar het revolutionaire elan van de inhoud —, dan begon Veto de journalistieke lat langzaam maar zeker hoger te leggen. Veto wordt minder actiekrant, meer ‘onafhankelijk journalistiek medium’: voor het eerst worden grote interviews geplaatst, bijvoorbeeld met de rektorandidaten, en ook de fotografie en de tekeningen ogen steeds fraaier.

Vanzelfsprekend heeft die inhoudelijke verandering ook maatschappelijk-politieke redenen. De hoogdagen van de contestatie waren in het begin van de jaren tachtig al lang achter de rug. ASR had minder behoefte aan een actiekrant avant la lettre, eerder aan een blad dat op een geargumenteerde wijze haar ideeën aan het publiek mededeelde. Dat alles had één nadeel: de berichtgeving rond sociale thema’s en onderwijsnieuws raakt een weinig top de achtergrond, zeker als sympatisanten van Kultuurraad/Stuc en masse aan Veto willen meewerken. Tegelijk is Veto onafhankelijker — want kritischer — gaan functioneren van ASR en vooral van de ‘politieke’ raden

Kringraad en Sociale Raad. En dat zorgt voor conflicten. In 1981-1982 moekt een Veto-redactioneel: “In het algemeen is het Veto verboden open en kritisch te schrijven over de raden van ASR. De journalistieke functie van Veto moet zich blijkbaar beperken tot de unief en ongevaarlijke terreinen als sport, cultuur, en wetenschappelijk onderzoek”.

Die inhoudelijke meningsverschillen leiden slag om slinger tot erg reële conflicten. Zonder overleg wordt aan de finances van Veto geknabbeld. Eén jaar later (82-83) schiet Sociale Raad de kandidaat-hoofdredakteur van Veto af: de redactie werkt dan maar verder zonder hoofdredakteur. Het jaar nadien klauwen Sociale Raad en Kringraad opnieuw naar Veto wegens de te prominente plaats voor ‘cultuur’. Tenslotte stellen enkele raden een geheime nota op: Veto moet opnieuw een politiek aktiemiddel worden en moet alle journalistieke pretenties vergeten. De redactie neemt kollektief ontslag. Heel wat lezers reageren verontwaardigd, en ook de ASR begrijpt snel dat het zonder een ervaren ploeg niet makkelijk is een blad te maken. Uiteindelijk installeerde ASR een interimredactie met leden van de oude en de nieuwe ploeg. Toch lijkt een tijdperk afgesloten.

Onverschillig

De interne troebelen binnen de ASR waren het gevolg van een stille kanteling der tijden: nieuwe, meer gematigde — en vaak ook onverschilliger — stromingen wonden zienderogen aan invloed binnen kringen als bijvoorbeeld Ekonomika. Volgens de afgevaardigden van deze kring moest de ASR minder contestatief worden, tegenover de academische overheid en — vooral — zich volledig apolietiek opstellen. Ekonomika betoogde dat een studentenbeweging zich enkel om studentgerichte thema’s mag bekommeren. ASR — vooral Sociale Raad, Veto en ook Kringraad — hadden geen oren naar zo’n slaafs-participatief medebeheer en wilden geen a-ideologische studentenkoepel. “Geen ideologie is ook een ideologie, namelijk de aanvaarding van de bestaande”, was de meest gehoorde tegenopmerking. Natuurlijk wilde ASR geen a-ideologisch forum worden. Dat zou

voor de vrijgestelden en actiefste studentenaangevaardigen immers een negatie betekenen van hun politiek — maar daarom niet partij-politiek — studentenengagement.

In het politieke tijdschrift 'De Nieuwe Maand' beschreef ex-Veto-hoofdredakteur (tevens ex-beheerder van het TVK) Bert Malliet de hele kontramane erg akkuraat: "De ASR is door de jaren heen progressief, kritisch, kontestaar, links gebleven. Zij het dan van een gematigd linkse soort, waar vele jonge intellectuelen zich in herkennen: het linkse denken als verstandelijke extrapolatie van een aangeboren rechtvaardigheidsgevoel, het links dat De Somer moet bedoeld hebben toen hij stelde dat je als twintigjarige ofwel links ofwel harteloos moet zijn. Ongetwijfeld is dat niet hetzelfde links als dat van '68. De scherpe kanten zijn eraf gesletten, er is wat zekkerheid en ervaring bijgekomen. Het links-zijn wordt herdacht en er worden vooral niet die verre-gaande politieke consequenties uit getrokken. Het is eigenlijk meer een persoonlijke ingesteldheid dan een politieke stellingname. En zo is het dan ook evenmin te verwonderen dat ASR door veel studenten die er het fijne niet van wisten — en dat was zo voor de meesten —, voor de gemakkelijker als links bestempeld werd. Er is ook altijd al oppositie geweest tegen dit linkse karakter. Zij het dat deze oppositie links veel meer in partijpolitieke zin interpreterde dan het op ASR redelijkerwijze van toepassing was."

Superraad

Meestal hield de oppositie het bij formele kritiek. Ze vielen graag een stem-procedure aan. Toen gepeld werd naar een houding tegenover de plaatsing van de kernraketten, stemde Sociale Raad 'tegen' terwijl Kringraad zich 'onbevoegd' verklaarde. Dat leidde natuurlijk tot een impasse. Maar uiteindelijk ging het niet om de vorm, wel om de inhoud. Nogmaals Bert Malliet: "Het was immers niet zozeer de manipulatie die gewraakt werd, dan wel het feit dat het linkse manipulatie was."

Om dezelfde redenen stelden de kringen-in-oppositie een verlanglijstje met structurele veranderingen voor: zij wilden een superraad boven de vijf bestaande Raden (Sociale Raad, Kringraad, Sportraad, Kultuurraad en Isol, de voorloper van Portulaca), zij hoefden geen vrijgestelden meer en zij eisten meer stemrecht voor grote kringen. Uiteindelijk was de bedoeling van deze formele wijzigingen om een inhoudelijke verandering te bewerkstelligen. Omdat de dissidenten geen meerderheid konden vinden, besloten deze ontvrede-nen — met voorop Economika en VRG — de ASR te verlaten. Zij vormden de KringUnie Leuven (Krul). De sinds jaar en dag unitaire Leuvense studentenbeweging was gesplitst. Voortaan stond de 'geëngageerde' ASR stond tegenover de 'neutrale' Krul, een 'politieke' Veto kreeg een 'objectief' Krul-tijdschrift tegenover zich: Faze.

Kennis

In de praktijk was Krul helemaal niet zo neutraal en Faze niet zo objectief. De 'tien geboden' van de Krul wekten verwondering. Het leek er al sterk op dat deze stellingen vooraf zorgvuldig zo waren geformuleerd dat in de toekomst iedere vorm van duidelijke politieke stellingname en konfronterende acties kon vermeden worden.

De twist tussen ASR en Krul. Veto en Faze draaide ook om een diametraal tegen-gestelde visie op inspraak en democratie. Krul eiste een volledige "representativiteit" (konkreet: met standpunten naar buiten komen waarin alle, maar dan ook alle studenten zich kunnen herkennen), ASR schoof de edukatieve functie naar voor: uitgaande van die basisoptie 'demokratisering' maken raden inhoudelijke nota's. De kringafgevaardigen moesten die standpunten dan naar hun kring doorspelen, die zo enig inzicht in de problematiek kan krijgen. Pas na discussie worden de standpunten formeel bekrachtigd. Daarom publiceerde

Veto een 'Politiek platform van de Algemene Studentenraad'. Daarin stond ondermeer: "Onder 'demokratisering van het onderwijs' verstaat de ASR het nemen van die maatregelen die een democratisch onderwijs mogelijk maken. Een 'demokratisch onderwijs' is dan het verzamelen en het verspreiden van kennis door, ten behoeve van, en onder controle van de gehele gemeenschap. (...) Nochtans is een democratisering van het onderwijs niet te verwezenlijken zonder een meer diepgaande democratisering van de maatschappij. De ASR zal er dan ook op toezien dat de maatschappelijke voorwaarden voor een democratisch onderwijs worden in stand gehouden of gekreëerd."

Carrière

Uiteindelijk stierf Krul na amper twee jaar. Zoveel tijd hadden Leuvense studentenaangevaardigen nodig gehad om in te zien dat een werking die enkel op zogenaamde 'representativiteit' steunde uiteindelijk een holle doos was: immers, niet één student die zich interesseert of wil engageren voor 'representativiteit'. In de praktijk was representativiteit midden de jaren tachtig verworpen tot een alibi waarmee eigen-gereide pressen en technokratische 'vertegenwoordigers' hun eigen mening legiti-meerden en, zo vermoeden velen, hun op termijn eigen carrière een zetje wilden geven.

En dus werd er iets 'nieuws en moois' opgebouwd. De structuur (vijf onafhankelijke raden) en het uitgangsprincipe ('demokratisering') waren ongeveer identiek aan de oude ASR. Als symbool van de nieuwe verzoening tussen de kringen kreeg de herenigde koepel echter een nieuwe naam: Loko. Even wilde men ook Veto om eenzelfde symbolische reden omdopen in 'Alert' — dat klonk zoveel positiever, weet je wel —, maar een snelle en stugge reactie van de Vetoredactie aborteerde dat voor-nemen. ASR-fanaten riepen echter te vlug

recht voor migranten, en dus mag een Raad van Loko zulks niet beweren. Eenvoudig toch? Als Veto de kant kiest van de belaaide opstellers van die brochure, zijn ook voor dit blad de poppen aan het dansen — definitief, zo blijkt. Met name met Kringraad komen de relaties nooit meer volledig goed.

Gekissebis

Vanaf het begin van de jaren negentig bevindt Veto zich in een voortdurend gekissebis, vooral tegenover Kringraad. Onderwerp van dispuut zijn een aantal sleutelbegrippen waarbij redactie en raad principieel van mening verschilden. Zoals daar zijn:

- Konstruktivisme. Studentenvertegenwoordigers gaan een (ver) eind mee met de academische overheid en hoopt dat die laatste dan bereidwilliger wordt om in te gaan op — zeer gematigde — studenten-eisen. Meestal ging de Veto-redactie niet akkoord met deze politiek en bleef het blad hameren op het statutaire principe 'demokratisering van het onderwijs'. Konflikt gearandeerd.

- Apollitisme. Loko wordt steeds minder politiek. In het begin van de jaren negentig weigerde Loko op te stappen in de Jongerenmars voor Werk: 'arbeid' had met 'student' niets te maken. Tijdens het academiejaar '91-'92 kwam vanuit een belangrijke Heverleese kring zelfs het voorstel om Kringraad principieel te laten afzien van iedere politieke stellingname die niets met onderwijs te maken had. Hoewel geen meerderheid van kringen dit voorstel wilde steunen, geldt die visie sindsdien als 'richtlijn' waarvan studentenaangevaardigen slechts uiterst schroomvallig durven afwijken. Dat het regelrecht ingaat tegen de Loko-statuten — iets waar Veto graag op bleef hameren — kon hen niet deren. Konflikt gearandeerd.

- Korporatisme. Wegens het de facto negeren van het oude principe 'demokratis-

tië project. Veto bleef wel bij dat 'project' en wilde haast nooit de korporatistische eisen steunen. Konflikt...

- Sensuur. Dergelijke verschillende opvattingen leidden onvermijdelijk tot een botsing. Waar de Vetoredactie had gehoopt op een choque des idées, — het zou wát leuk geweest zijn indien een aantal studentenvertegenwoordigers zich ook bereid (of bekwaam) getoond hadden om inhoudelijk en beargumenteerd hun opvattingen te toetsen aan andere opinies —, gebeurde dit steeds minder. De inhoudelijke discussie stakte en werd vervangen door formeel geruzie. Waar tot in het begin van de jaren negentig als een vaste 'plicht' bij vakatures voor studentenaangevaardigen werd geschreven dat zij bereid moesten zijn hierover te berichten in Veto — kwestie van de eigen achterban zo breed mogelijk in te lichten —, dan werd de laatste jaren dat geweer van schouder veranderd. Studentenvertegenwoordigers laten zich fêteren in ons-kent-onsen op academisch nivo. brengen hoogstens verslag uit aan een groepje min of meer gelijkgezinden van de raad, maar durven hún-standpunten steeds minder te konfronteren met een brede publieke opinie, in casu het lezerspubliek van Veto. Wat zeker niet meer gepikt wordt, is kritiek op de zo 'representatief' genomen standpunten. Want immers, een representatief standpunt kan niet anders dan korrekt zijn, want het is toch representatief. Een redactie kan misschien schrijven, wie weet zelfs onafhankelijk nadenken, maar dat heeft allemaal geen tel. Want zeg nu zelfs: onafhankelijkheid of representativiteit, welk ideaal vind jij het meest aantrekkelijk?

- Of waarom kiezen? Waarom gewoon niet terugrijpen naar een syntese, naar een puike samenvatting over de spanning tussen journalistieke praktijk en politieke verantwoordelijkheid? Waarom niet luisteren naar de toespraak zoals good old Cas Goossens meer dan 20 jaar terug over de BRT afstak: "Adekwate berichtgeving

En nog een betoging

(foto Archief)

viktorie. Steeds meer wordt duidelijk dat een aantal studentenvertegenwoordigers hoegenaamd geen zin meer hebben in 'reflectie' of 'kritische bevraging' en alle strubbelingen of standpuntbepalingen willen toedekken onder het mom van 'representativiteit'.

De logische consequentie hiervan luidde: wat niet honderd procent representatief klinkt, mag niet. De eerste rellen ontstaan in 1988 in de schoot van Sociale Raad. Als een Werkgroep Anti-Racisme van Sociale Raad in een brochure stelde dat stemrecht voor migranten "een optie" kan zijn, is het meteen hommeles. Immers, niet alle studenten zijn uitdrukkelijk voor stem-

ering van het onderwijs' is de hoogste waarde binnen de studentenbeweging niet meer het politiek korrekt zijn van zijn standpunt, maar het zogenaamde representatief zijn. Als gevolg hiervan vervalt Loko gemakkelijker in een situatie met meerderheid en minderheden. De laatste jaren werden hiervan reeds verschillende — pijnlijke — voorbeelden opgetekend: VTK was pro-Ingangsklausuren, de rest tegen; Médica is pro-numerus clausus, de anderen twijfelen. Raar maar waar: deze controverses draaien bijna altijd rond een eis waarin steeds de 'eigen' groep centraal staat. Dat kan moeilijk anders indien niet vertrokken wordt vanuit een gemeenschappelijk poli-

tegenover de politieke actualiteit is en blijft de beste remedie tegen politieke onverschilligheid. Het gevaar dreigt dat journalisten ontmoedigd zullen raken, als ze niet de mogelijkheden krijgen om te doen wat ze noodzakelijk achten. Het grootste gevaar komt echter vanwege onze gezagsdragers, wanneer die de open en eerlijke konfrontatie met het publiek zouden schuwen, de vrije berichtgeving belemmeren en een stap terug zetten naar het obscurantisme." Voor Veto geldt net hetzelfde.

Walter Pauli

Studentenbeweging of serviceclub?

Wat is een studentenbeweging en wanneer is er sprake van? Is representativiteit belangrijk? Is de demokratiseringsgedachte belangrijk? Historicus Louis Vos, zelf trouwens preses in '68, stelt zich reeds meer dan twintig jaar deze vragen.

Vos maakt een onderscheid tussen studentenleven en studentenbeweging. "Om te kunnen spreken van een beweging is het noodzakelijk dat studenten zich gaan organiseren voor breed maatschappelijke doelstellingen en dat is gebeurd begin 19e eeuw", zegt Vos. Hij noemt dat de klassieke studentenbeweging: "een klassieke beweging is een beweging die een thema overneemt uit de bredere maatschappij, zich daarbij aansluit en een soort bewegelijke voorhoede wordt in die bredere maatschappij. Eind jaren zestig wordt daarmee gebroken: de studenten nemen geen thema's meer over uit de maatschappij; ze stellen zich buiten die maatschappij en komen met eigen, originele oplossingen." "Maar," zegt Vos, "de roeping om zich te manifesteren in de maatschappij is na verloop van tijd verminderd. Dat hangt samen met de dreiging van academische werkloosheid: als je zeker bent een job te vinden, kun je de luxe veroorloven je bezig te houden met de kwaliteit van het leven, in plaats van met simpel overleven." Journalist Walter Pauli (De Morgen) merkt een nieuwe breuklijn op: de kontersterende studentenbeweging van '68 wordt meer en meer als voorbijgestreefd ervaren. De studentenbeweging keert terug naar de eerste, klassieke opvatting van zo'n beweging, met het belangrijke verschil dat men zich niet meer interesseert voor breed-maatschappelijke thema's, maar alleen voor specifieke studententema's. Pauli spreekt dan ook van een 'neoklassieke beweging'. Vos: «Je kunt dat inderdaad neoklassiek noemen omdat er weer thema's worden aangereikt uit een bredere maatschappij, terwijl in '68 de studenten zelf met nieuwe dingen als oplossing naar voor kwamen. Nu zijn er bredere thema's maar er is toch iets overgebleven uit die '68 periode: altijd is de gedachte blijven bestaan dat de studentenbeweging zich moet bezighouden met demokratisering.»

Achtenzestig

Veto: De problemen in de Leuvense studentenbeweging concentreren zich vaak rond Veto. Kan je een breuklijn zien in de zin dat Veto nog bij de nieuwe studentenbeweging zit en nog altijd met die demokratisering bezig is, terwijl de kringen eerder neoklassiek zijn?

Vos: «En de demokratisering wordt beschouwd als een overblijfsel uit '68, iets wat niet meer een fundamenteel uitgangspunt is maar dat juist bedoeld is voor de vraag is of iedereen daarmee wel akkoord gaat. Wat ik dan zou zeggen is dat die mensen die het standpunt van Loko innemen, dat die eigenlijk geen studentenbeweging meer willen maar dat zij alleen maar een studentenkoepel willen, dat zij eigenlijk alleen maar een soort serviceclubs willen voor de verschillende fakulteitskringen en een blad dat eigenlijk berichten geeft over wat de kringen bezighoudt. Dat is eigenlijk niet meer vertrekken van een maatschappelijk project.»

«Bij die mensen die wel politiek geëngageerd willen zijn, bemerk ik de neiging om zich aan te sluiten bij politieke jongerenverenigingen die vroeger niet bestonden. Want ze zouden niets anders zijn dan een wachtkamer voor toekomstige parlementariërs. Maar dat schijnt nu anders te zijn. Ik wil dit niet direkt verdacht maken, want voor de huidige generaties is dat misschien de goede weg en we hebben natuurlijk goede politici nodig. Maar ik blijf wel een fundamenteel verschil zien tussen enerzijds een beweging die zich uitdrukkelijk

onafhankelijk opstelt in de maatschappij door kritische geluiden te geven en anderzijds een politiek engagement dat al onmiddellijk ingepast is in een politieke partij. Politieke studentenverenigingen kunnen echter alleen dienen als een soort attractiepool en als een katalysator in een bepaalde richting, maar zij kunnen nooit claimen dat zij de studentenbeweging zijn.»

Veto: Kan een studentenbeweging dan wel representatief zijn?

Vos: «Er zijn twee verschillende invalshoeken van waaruit er beweging komt in de studentenbeweging. Aan de ene kant heb je de mensen die een zeker ideaalbeeld naar voor schuiven, mensen die gewoon het initiatief nemen. Wie heeft hen gemandateerd? Niemand, zij zijn de initiatiefnemers, zij zijn de mannen die de Veto volschrijven, zij zijn de mannen die zorgen dat er alle weken iets ligt. Moeten die verkozen zijn? Aan de andere kant heb je de mannen die verkozen zijn. Als zij verkozen zijn, zijn zij meestal verkozen op basis van een programma, in een bepaalde fakulteitskring. Dat zijn de representatieven.

meestal uit.»

«Als de representativiteit zou betekenen dat alleen maar een stem mag klinken van de zwiigende meerderheid, wie bepaalt dan die stem. Ten tweede: wat is er interessant aan die stem? Dus als je een studentenbeweging wil hebben, moet je zorgen dat je een functionele rol — die een forum zoals Veto speelt — hebt. En die functionele rol is juist 'forum zijn'. Mag dan de redactie geen standpunt innemen? Natuurlijk wel, want morgen staat er een ander artikel in dat daarop reageert. Als er voldoende waarborgen zijn dat op grond van argumenten gediscussieerd kan worden in een blad, dan moet dat verder een beetje zijn eigen gang kunnen gaan, denk ik, want anders ga je geen botsende ideeën krijgen die interessant zijn, die mensen kunnen samenbrengen.»

Kontestatie

Veto: De demokratiseringsgedachte lijkt minder sterk te zijn dan vroeger, terwijl cijfers juist aantonen dat de demokratisering van het onder-

Dat volk moet herleven met zijn hoofsheid en durf

(foto Frank Viane)

Nu, dat zijn twee verschillende invalshoeken. Wat is nu de studentenbeweging geweest op het moment dat die invloed heeft gehad in de bredere maatschappij? Een feit is dat die twee groepen op een of andere manier elkaar toch konden vinden. De aktievoerders konden degenen die aktief waren in de kringen, winnen voor hun ideeën.»

Representativiteit

«De mensen die verkozen zijn, zijn representatief om in een beperkt aantal zaken hun kring te vertegenwoordigen. Maar betekent dat dat zij de politieke opvatting van hun kring vertegenwoordigen? Er zijn zoveel opvattingen in een kring. En dan is er een blad waar de redactie een bepaalde opvatting, bepaalde ideeën naar voren schuift en dan kan er wederwoord ontstaan en dan is er discussie. Maar je kunt mensen die initiatieven nemen toch niet voortdurend aan banden leggen door die formeel toestemming te laten vragen aan kringvoorzitters. Dat is een vergissing. Je gaat alle ideeën op voorhand langs een soort trechter laten doorkomen en een soort grootste gemene deler maken, dan vallen de meest interessante ideeën er

wijs achteruit gaat.

Vos: «Die gedachte is helemaal niet voorbijgestreefd. Dat die demokratiseringsgedachte minder sterk is, hangt samen met een hele maatschappelijke verschuiving die de laatste tien jaar veel sterker is geworden, waarbij in feite rechts en extreemrechts sterker wordt. Een van de belangrijkste verschilpunten is dat mensen die zich links opstellen of een open maatschappij willen opzetten, zoveel mogelijk gelijke kansen willen geven aan iedereen. Aan de andere kant heb je mensen die zeggen 'we hebben het goed, laat ons het goed houden, we hoeven dat niet om te draaien'. Het probleem is eigenlijk dat de laatste tijd een soort angstfeer is ontstaan. Dat werkt ook door naar de studentenwereld. De moeilijkheden die julië nu ondervinden, dat hangt samen inderdaad, eerst met de economische crisis, en dan nu met het in vraag stellen van allerlei zekerheden en het onveiligheidsgevoel dat er heerst. Nu nog eens de schandalen erbovenop en dat leidt ertoe dat mensen, ook studenten dus, gaan zeggen dat ze al tevreden zijn dat ze hun eigen huis en tuintje en hun eigen baan hebben, postmodernisme hè. De hele maatschappij is anders, maar dat is geen antwoord natuurlijk, dat is pessimisme, dat is doemdenken.

Veto: Kunnen de studenten wel tegelijk de universiteit mee beheren en die universiteit, en de samenleving waartoe ze behoort, in vraag stellen. Is medebeheer en kontestatie geen kontradiktie? **Vos:** Daar ben ik niet helemaal zeker van, vooral in de eerste jaren dat dat medebeheer is toegestaan, zien we dat er in elk geval tot '74 ieder jaar stakingen zijn rond grote problemen in de derde wereld en dat ondertussen dat medebeheer ook verder voortgaat. Ik denk dat het perfect mogelijk is om de kleinere dingen, bijvoorbeeld de proffen hun vak of de examenvorm doen veranderen, te laten samengaan met een engagement in een bredere kontekst. Het hangt er helemaal van af hoe het wordt geïnterpreteerd. En het bewijs ligt in de geschiedenis zelf, want tussen '70 en '76 heeft de Leuvense studentenbeweging iedere aktie die er-was zogezegd in het juiste kader gezet. Maar altijd was er dat breder kader van de demokratisering van de maatschappij dat niet in vraag werd gesteld. En nu dus zichtbaar wel. De demokratisering van de maatschappij is zoiets als de democratie. Dat is een ideaalbeeld, dat is iets waarover je niet moet stemmen, dat is iets dat als vertrekpunt dient om de democratie aan te gaan. De grote vergissing is dat democratie de stem van de meerderheid en dat representativiteit democratie is. De democratie is eerst en vooral een waarde,

een soort van blauwdruk. Het is een ideaalbeeld, het is de mogelijkheid geven aan iedereen om te helpen meedoen en als nu de meerderheid zou vinden dat dit niet meer moet, dan wordt de democratie door de representativiteit misschien een vijand van de democratie. Ik vind dat we door representativiteit verblind worden, bijvoorbeeld door de gedachte of er een partij moet bestaan, moet het Vlaams Blok stremrecht krijgen? Wel, het probleem is dat zij dat zo goed weten te verpakken omdat zij de representativiteit gebruiken, 'ja maar, wij zijn verkozenen des volks, en wij worden uitgesloten, dat vinden wij ondemokratisch.'»

«Die discussie rond representativiteit komt om de zoveel jaar terug. Aan de andere kant is het iets om ons zorgen over te maken, de idee van demokratisering zelf is nu in gevaar, want het wordt in de bredere maatschappij in gevaar gebracht. Dit is meer dan alleen maar het spelletje van representativiteit. Dus eigenlijk zou de discussie moeten gaan over wat democratie is.»

Benny Debruyne
Dietger Geeraert

Loko en haar imago, een reclamejongensprobleem

Voor een verfrissende kijk op het studentenleven van de afgelopen twintig jaar kroop Veto in de toren van de centrale bibliotheek. Daar zit, hoog en droog en met een riant uitzicht op het Ladeuzeplein — the place to be — Mark Derez, hoofd van het Studentenarchief. Deze prille veertiger stond in de jaren zeventig mee op de barricaden en licht het wel en wee van de studentenbeweging toe op een iets minder academische wijze.

Mark Derez: «Loko heeft altijd ter discussie gestaan, en men heeft altijd met argusogen bekeken wat er in Veto verscheen. Dit is zeker zo sinds het midden van de jaren tachtig, toen er een geest van restauratie opkwam. Ik ben zelf afgestudeerd in de jaren zeventig, ten tijde van rector-na-Mao Pieter De Somer. Hij was groot geworden op de barricaden en moest — tegen heug en meug — een zware drukingsgroep van studentenzijde op z'n linkerflank dulden, maar hij ging daar vrij sportief mee om. Hij bleef de studenten en de studentenbeweging als een geldige partner beschouwen. En dat is toch een groot verschil met tegenwoordig. Ik denk dat het huidige rectoraat de studentenbeweging nauwelijks als een tegenspeler hoeft te erkennen. Dat is geen serieuze tegenspeler meer. Via de raden en de hele inspraakstructuur, die — o ironie — het resultaat is van de contestatie in de jaren zeventig, is alles zodanig gestroomlijnd dat men nauwelijks nog van tegenwerk kan spreken.»

«Wat mij zo opviel bij het begin van het academiëjaar in de Hal, was dat er geen enkele studentenvereniging meer vertegen-

woordigd was. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het incident over de brave affiche van de homovereniging 'Het verkeerde spoor'. Ik vind het vreemd dat daar niet heviger op gereageerd wordt.»

Veto: Heeft u een verklaring voor wat u de 'gestroomlijnde beweging' van de laatste jaren noemt?

Vreemdsoortig

Derez: «Het is volgens mij niet eens zo'n recent fenomeen, het is al veel langer bezig. Ik heb er echter geen verklaring voor. In de jaren '80 zie je reeds dat studenten hun expressieve politieke bewustzijn inruilen voor een meer individuele ontplooiing: de opkomst van Stuc is daar een uiting van. Het hele tijds klimaat zal daar ook wel voor iets tussenzitten. Er zijn andere, nogal sinische verklaringen, die stellen dat heel de contestatieperiode een voorbijgaande fase was in een heel lange, technokratische beweging. Daarbij evolueerde de universiteit van een vrij gesloten academische gemeenschap naar een groot bedrijf, dat veel meer geïntegreerd is in de samenleving, waar men ongegeneerd de markt wetten laat spelen. De huidige samenwerking met het bedrijfsleven zou in de jaren '70 helemaal niet getolereerd zijn geworden.»

Veto: Gaat u met deze stelling akkoord?

Derez: «Ik was een beetje verbaasd en ontuchtend toen ik dit voor het eerst hoorde, omdat ik natuurlijk zelf uit die generatie van begin jaren zeventig stam. Het is moeilijk om je studententijd zo geontmitologiseerd te zien. De bestaande adviesorganen aan de universiteit zijn een produkt van die periode. De academische raad bestond nog niet, er was alleen de academische senaat,

die deze eeuw drie keer is samengekomen: bij het begin van de eerste en de tweede wereldoorlog, en onder Dillemaans werd ze ook nog eens bijeengeroepen in de jaren tachtig.»

Veto: Wat vindt u van Louis Vos's stelling dat de studentenbeweging dood is?

Derez: «Dat zegt hij al sinds 1975. De basisprincipes van Loko zijn nog steeds democratisering van het onderwijs en de samenleving, maar de vraag is of dit nog aansluit bij de 'mainstream'. Ik denk niet dat de redelijk progressieve toon van Veto haaks staat op de opinie van de brede middenmoot van de studenten. Ik ga niet zeggen dat die representatief is voor traditioneel conservatieve fakulteiten als rechten en economie. Die massieve studentenbeweging, die zich unaniem profileert voor een bepaald maatschappelijk doel, die is inderdaad dood.»

Boerderij

«De reactie, of liever het uitblijven van een reactie op de witte mars is een tipische 'middle class' reactie. Leven is de Vlaamse middle class universiteit bij uitstek, met sociokulturele kristenen uit de Vlaamse verkavelingen, de fermettes waar het verkavelingsvlaams wordt gesproken. Dat wordt ook zo gezien door de buitenwereld, door andere universiteiten. De 'K' van de KU Leuven staat ook veel meer voor 'mid-denklasse' dan voor katolicisme. De secularisering van de samenleving leidt op dat vlak ook tot een imago probleem. De Gentse universiteit lijkt ons nu voorbij te steken in aantrekkingskracht, in nieuwe inschrijvingen, en ik denk dat de KU Leuven de rekening gepresenteerd zal krijgen voor haar imago van degelijkheid en keurigheid, dat stilaan een beetje oubollig dreigt over te komen.»

Veto: Ook Loko heeft blijkbaar problemen met haar imago. Er is nu een werkgroep imago opgericht die Loko terug dichtert bij de studenten moet brengen.

Derez: «Dat zijn acties die men uit de marktsector, de bedrijfskultuur haalt. Toen ik zei dat de universiteit met een imago probleem worstelde, formuleerde ik een kritiek waarbij ik elementen ontleen aan het bestel waar ik kritiek op heb. Dat is een reclamejongensprobleem. Daarmee ontleen je je waarden aan de sektor of sfeer die je probeerde te bestrijden. Overigens wist ik niet dat de kloof tussen de representatieve democratie — de pressen — en de niet-representatieve democratie die vertegenwoordigd wordt door Loko zelf, en haar stuurgroep, zo groot geworden was. Het is een probleem dat zich ook al stelde in de jaren zeventig. Nu zit je echter met het feit dat de eerste groep, die vroeger overschreeuwd werd door die groep van geëngageerde studenten, een stem heeft gekre-

gen in dat getrapte systeem van vertegenwoordiging.»

Veto: Zegt u nu dat Veto als blad een oubollige erfenis is van de jaren zeventig?

Derez: «Er zijn tijden geweest dat ik het blad soms zelfs saai en veel te serieus vond. Ik zag het liever wat ironischer, vrolijker, baldadiger ook. Het is dat soms ook geweest, zoals de cartoons van Virus, de rechtsboven, dat nogal balsturig was. Dat soort dingen moet men kunnen tolereren, denk ik. Ik begrijp niet hoe de academische overheid de laatste tien jaar zo kleinzerig heeft kunnen reageren op studenten. Er mogen toch al eens dwaze dingen instaan, er mag al eens een loopje genomen worden met de werkelijkheid. Maar ik zit natuurlijk nog een beetje gevangen in dat romantische beeld van studenten die op de bres springen en het geweten van de natie vormen. Daarom pleit ik voor schuinsmarcheerders en balorigaards. Als universiteit kan je je niet permitteren om daarop te reageren als een multinational, daar zou de academische vrijheid toch moeten gelden.»

Ann Bries

EASYWARE

PERFORMA 5260/100

- Geïntegreerd
- 100 MHz PowerPC 603e RISC
- 12 MB RAM-geheugen, uitbreidbaar tot 64 MB
- Interne harde schijf van 800 MB
- Ingebouwd 14 inch kleurenbeeldscherm
- Twee ingebouwde stereoluidsprekers en microfoon
- Ingebouwde CD-ROM-speler met viervoudige snelheid
- Clarisworks
- At Ease

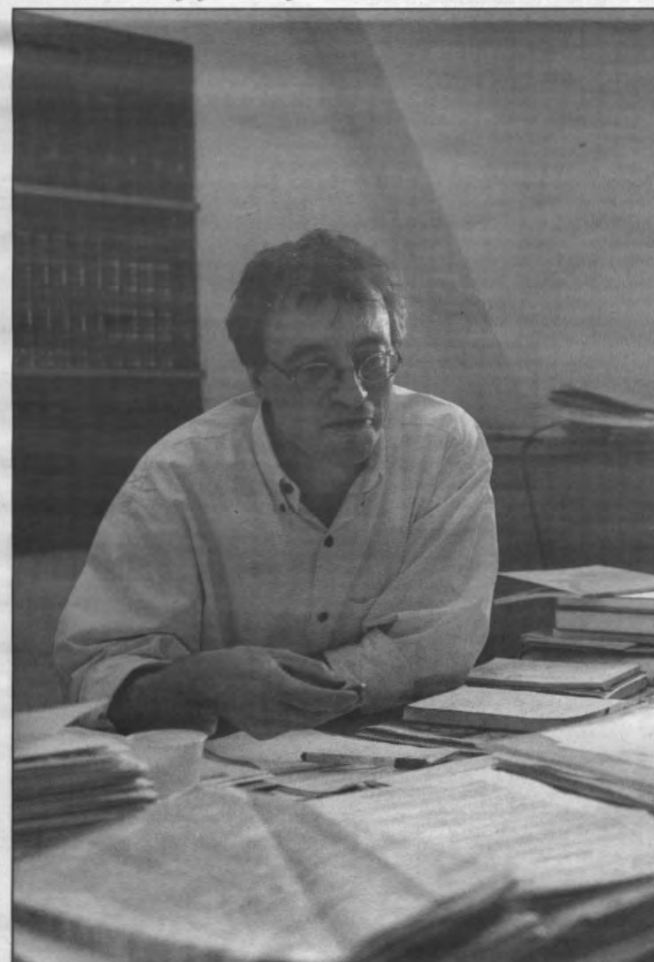
Inclusief gratis opleiding

49990,- BEF
incl. B.T.W.

Een Apple - Macintosh koopt men bij EASYWARE

Elke werkdag open van 9u tot 19u
Op zaterdag open van 10u tot 18u
Vaart 31, 3000 Leuven
tel. 016/23 10 20 fax 016/ 29 41 24

(foto Peter Creemers)

Studentencafe
DE RECTOR

Oude Markt 4
LEUVEN

De vrije verenigingen

Als je je verblijft in Leuven als student wat wil opfleuren met buitenschoolse activiteiten kan je altijd terecht bij de vrije verenigingen. Deze verenigingen bieden een breed gamma aan van strekkingen en bezigheden. Zij richten zich echter niet altijd uitsluitend tot studenten. Maar overal zijn de studenten meer dan welkom.

Als je zin hebt om de strijd aan te binden met alle autoriteit of liever volksdans, het kan allemaal. De vrije verenigingen proberen alles wat er leeft in de samenleving te kanaliseren, zodat je, wat ook je interesse is dit kan beleven met gelijkgezinden. Je kan als vereniging zelfs geld krijgen van Loko als je aan een minimum aantal vereisten voldoet. Naast de formele criteria (bijvoorbeeld een adres hebben in Leuven), zijn er ook enkele erkenningscriteria: onder andere het naleven van de fundamentele rechten van de mens, het verbod om geweld te prediken of te

gebruiken, en hoofdzakelijk bestaan uit studenten. De verenigingen die 'gesponsord' willen worden door Loko dienen dan een dossier binnen te brengen bij de financiële controlecommissie (FKK) en maken dan een goede kans om geld te ontvangen om hun activiteiten te bekostigen. Dit moment men dan de 'erkende vrije verenigingen'. Op dit moment zijn er vijftien erkende verenigingen. Om u een beeld te geven van de diversiteit van deze groeperingen, belichten wij er een aantal op deze bladzijden.

rg

De Marxistisch-Leninistische Beweging

"De lijn van Solidair is sinds de jaren zestig niet veranderd"

Bart, student tweede kandidatuur rechten, stond ons te woord in naam van de Marxistisch-Leninistische beweging (MLB). Deze beweging is de studentenorganisatie van de Partij van de Arbeid (PVDA). De MLB stelt zich in het studentenvademecum voor als een revolutionaire organisatie die strijd tegen het kapitalisme en het imperialisme. In het dagelijkse leven zijn deze mensen waarschijnlijk meer bekend als onvermurwbare verkopers van hun partijblad 'Solidair'.

Ze zijn op die eerste cijfers overigens zelf moeten terugkomen.»

Jehova

Veto: Hebben jullie het gevoel dat jongeren van nu minder geëngageerd zijn?

Bart: «Ja, in de jaren zeventig telde onze beweging honderd kernleden, nu vijftientig. Studenten zijn bijvoorbeeld minder te engageren dan in de jaren zeventig. Maar toch zijn we niet defaitistisch, we gaan ervan uit dat studenten kritisch zijn en open staan. Nu gaan we gewoon naar

hen toe, van deur tot deur om met hen te praten.»

Veto: Zoals de getuigen van Jehova?

Bart: «Ja, in het begin voelde ik me er niet goed bij. Maar nu vind ik het interessant om met mensen met een andere opinie te praten, zo leer je veel bij en sta je sterker in je schoenen. We kunnen overigens veel studenten bereiken. Als je De Morgen bekijkt, die hebben een geweldige evolutie ondergaan, maar de lijn van Solidair is sinds de jaren zestig niet veranderd.»

Veto: Vind je dat positief?

Bart: «Ja, dat geeft een houvast, al moeten

we natuurlijk oppassen voor verstarring.»

Veto: Hebben jullie ook niet politieke activiteiten?

Bart: «Ja, we hebben ook culturele activiteiten. Vooral veel teater van Bertold Brecht (Marxistisch geïnspireerde Oostenrijkse schrijver en regisseur, nvdr), dat is zeer populair bij ons.»

Veto: Ruikt dat niet naar indoktrinatie, als zelfs jullie culturele activiteiten in het teken van jullie ideologie staan?

Bart: «Neen, indoktrinatie is het opleggen van een mening.» Bij ons komen we in contact met veel mening en als je het er niet mee eens bent mag je het altijd afbellen.»

Veto: Hoe staan jullie tegenover Loko?

Bart: «Positief, we staan achter het streven naar de demokratisering van het onderwijs. Maar wij blijven bijvoorbeeld radicaal tegen numerus clausus gekant. We betrouwen dan ook de toegevingen die Loko terzake heeft gedaan.»

Raf Gerits

Veto: Hoeveel leden telt de MLB?

Bart: «Het juiste aantal kan ik u niet zeggen want wij willen niet dat de BOB weet hoeveel leden dat wij tellen. Maar er zijn veel mensen die in de anti-racistische en antifascistische beweging zitten en met ons samenwerken. Bij de betoging tegen het Nationalistische Studentenverbond (NSV) zijn er bijvoorbeeld veel studenten naar ons gekomen omdat wij zo goed geïnformeerd zijn, zonder dat dit allemaal kommunisten zouden zijn.»

Veto: Toch staan jullie, zelfs in kleinlinkse kringen, geïsoleerd. Dit vooral omdat jullie met groot vertoon een betoging naar jullie hand zouden willen zetten.

Bart: «Ja, dat is natuurlijk een veelgehoorde kritiek. Maar dat is omdat we niet anders kunnen, we doen geen enkele toegeving en daarom krijgen we veel tegenwind van andere groeperingen en van de politie. Kijk naar de Witte Mars, de traditionele partijen rekupereerden deze betoging en enkel de mensen van de PVDA en de MLB werden opgepakt. We krijgen van niemand steun.»

Diktatuur

Veto: Wat is de band met jullie moederpartij, de Partij van de Arbeid?

Bart: «We krijgen veel logistieke steun van de PVDA, maar we krijgen veel vrijheid van de Partij.»

Veto: Voelen jullie je ook de 'kritische waakhond' van de partij?

Bart: «Ja, als er een nieuwe wind waait in de Solidair is dat veelal te wijten aan de invloed van de MLB.»

Veto: Welke nieuwe wind waait er zoal door de Solidair? Jullie hebben altijd kritiekloos de diktaturen in Oost-Europa gesteund. Op het plein van de Hemelse Vrede in China zou er niet op een wrede manier zijn ingegrepen door de autoriteiten enzovoort.

Bart: «Na de val van de Sovjetunie en de zogenoemde volksoptand in Roemenië, zijn er veel mensen geweest die het niet meer zagen zitten. Dit waren vooral de mensen die er kritiekloos tegenover stonden. Maar nu is de meerderheid binnen de MLB tegen Stalin. We staan niet meer zo kritiekloos tegenover kommunistische regimes. Maar in China wilden we aanklagen dat de burgerlijke pers foute informatie gaf.»

Veto: «Feit blijft dat er honderden doden zijn gevallen. Terwijl de media dat zo korrekt mogelijk wilden weergeven, blijft 'Solidair' deze feiten resoluut ontkennen.»

Bart: «We hebben nooit ontkend dat er doden zijn gevallen, alleen niet zoveel als de burgerlijke pers ons wilde doen geloven.

De Jongsocialisten

"Wij kiezen altijd de kant van de zwaksten"

Om iemand van de Jongsocialisten te kunnen interviewen moesten we ons uiteindelijk wenden tot de fakulteit Toegepaste Economie. Aldaar is de historicus Wim Peeters werkzaam als assistent bij de afdeling Economische Geschiedenis. Hij voerde het woord voor de Jongsocialisten, de jongerenorganisatie van de SP.

Wim Peeters, die in een ver verleden nog voorzitter is geweest van Sociale Raad, wildt de 's Meiersstraat nog te vinden om zich te laten interviewen. Duidelijk onder de indruk van de wijzigingen die het gebouw heeft ondergaan, kon hij in een helder moment ook enkele vragen beantwoorden.

Veto: Een assistent als woordvoerder van de Jongsocialisten KU Leuven?

Wim Peeters: «Neen, de Jong-Socialisten KU Leuven is enkele jaren geleden ter ziele gegaan. Nu zijn we de Jongsocialisten (JS) van het arrondissement Leuven. Er zijn een vijftiental actieve leden, maar daar zijn maar een drietal studenten bij. Toch zijn er bij ons vele oud-studenten en in die zin hebben we nog wel een band met de universiteit. Maar de JS waren echt aan het leeglopen. Nu draaien we weer goed en ik hoop dat we binnenkort weer met de JS aan de KU Leuven kunnen beginnen.»

Veto: Leuven is een ideale rekruteringsbasis voor jonge kritische mensen. Vind je het dan niet erg dat er zo weinig respons komt van de studenten?

Peeters: «Ja, we willen dus opnieuw starten met de JS aan de KU Leuven. Maar anderzijds zien we nu dat er andere problemen op de voorgrond komen. Dat komt omdat werkende mensen met heel andere problemen gekonfronteerd worden. Toch hopen we natuurlijk dat er opnieuw studenten naar ons toestappen.»

Veto: Hebben jullie een hechte band met de moederpartij, de SP?

Peeters: «Neen, ikzelf ben helemaal geen partij-jongen. Wij gaan zeker niet per definitie de partijlijn verdedigen. Wij zijn gewoon een aantal jongeren die binnen het socialisme kritisch denken en dit willen verwoorden. Het positieve aan de band met de SP is dat we bijvoorbeeld veel informatie

krijgen van de SP-schepen Brepoels over leegstand. We hebben hierover ook een directe dialoog met hem. Verder is ook Bruno Tobbacq (Vlaams parlements lid van de JS. Hij komt vrij regelmatig naar onze vergaderingen, voor een parlements lid. Zo houdt hij contact met de basis en krijgen wij ook informatie. Ik merk dat je via deze weg veel meer kan bereiken.»

Kraken

Veto: Waar houden jullie je vooral mee bezig?

Peeters: «Dat wordt volledig bepaald door onze leden. Op dit moment zijn we bezig met leegstand. Verder hebben we kritiek op het nieuwe verkeersplan. Het is een groots aangekondigd project, maar toch staat volgens ons de auto nog te centraal. Hoogstens pesten ze wat auto's uit de binnenstad, maar er wordt te weinig gedaan aan alternatieven, met name voor de fietsers en het openbaar vervoer. Verder houd ik me, samen met Bruno Tobbacq, vooral bezig met de studiefinanciering, dat is echter meer op Vlaams nivo.»

Veto: Krijgen jullie reacties van de partij, aangezien jullie tegen hen in durven gaan?

Peeters: «Neen, tot hiertoe hebben we geen enkele reactie gekregen van de partij.

buiten onze contacten met Bruno Tobbacq, Saïd El Khadraoui (gemeenteraadslid) en schepen Brepoels. Ook niet toen we tijdens de 1-Mei-optocht een huis kraakten op het parcours. Maar deze week heb ik voor de eerste maal contact met Tobbacq senior, we zullen zien...»

Veto: Vind je het niet jammer dat je zo weinig reactie krijgt?

Peeters: «Wel als je teveel verwacht. Maar de SP is nu eenmaal een beleidspartij en we houden ons niet direct bezig met het beleid.»

Veto: Hebben jullie ondanks het feit dat er weinig studenten bij de JS zitten toch nog banden met Loko?

Peeters: «Ja, er zijn een aantal mensen die actief zijn geweest binnen Loko bij de JS. Maar toch is het allemaal een beetje ver van ons bed. Ik heb zelf ook het grote verschil leren kennen tussen het studentenleven en de 'echte wereld'. Bijvoorbeeld met de fuilzalen denken de studenten te veel aan zichzelf en niet aan de bewoners. Ook de huisjesmelkers maken van alle huzen koten en zorgen dat de prijzen voor de plaatselijke bevolking veel te hoog worden. Hiervoor is er bij de studenten te weinig aandacht, zij willen gewoon een zo goedkoop mogelijk kot. Voor een deel van de plaatselijke bevolking is het woord student een echt scheldwoord geworden. Zij geven de studenten hiervan de schuld. Wij willen voor iedereen gelijke kansen, bij conflicten kiezen wij altijd voor de zwaksten. Ook als dat een konflikt is tussen studenten en niet-studenten, en hier zijn studenten niet altijd de zwakste partij.»

Raf Gerits

Grand Café La Royale het eet-, praat- en leescafé

tegenover het station in Leuven

(advertentie)

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes en... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

"Wat in de bijbel staat is waar"

U oven een snackbar in de Parkstraat gebeuren er dingen die de gevel van het huis nooit zouden doen vermoeden. Hier komen wekelijks jongeren samen om door gesprekken over de bijbel dichter bij God te komen.

Veto: Ik denk niet dat er veel studenten weten wat Ichtus is. Kunnen jullie je vereniging eens nader beschrijven?
Arjan Munneke: «Wij zijn een vereniging die zich in een zevental steden bezighoudt met het bespreken van stukken uit de

bijbel. In Leuven zijn er een dertigtal deelnemers, studenten uit verschillende richtingen, die zich hier wekelijks in kleine groepjes voor inzetten. Daarnaast hebben we nog tal van andere activiteiten zoals films (onder andere 'Jesus', 'Ben Hur' en 'Caught'), profien en voorgangers van kerkelijke diensten die komen spreken en bowlen, om er maar iets te noemen.»
Veto: Hoe gaan jullie te werk bij het bespreken van de bijbel?
Munneke: «Een student bereidt een stukje voor op basis van boeken die hij erover leest. Het is niet zo dat iedereen godsdienstwetenschappen studeert. Je kan naslag-

werken raadplegen, maar het is ook niet altijd de bedoeling een antwoord te formuleren. Belangrijk is dat we er met elkaar over praten.»

Aktief

Wouter Biesbroeck: «We gaan er bij onze analyse wel van uit dat wat er in de Bijbel staat waar is. We praten er niet over als een allegorie of we gaan niet alles vergeestelijken. We lezen het en proberen er vooral iets uit te halen om er nu, in 1996, iets mee te doen. Het is niet louter kennis verwerven.»
Veto: Zijn jullie als groep dan maatschappelijk

Het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond

"Het dragen van petten wordt al beschouwd als iets rechts"

U ie kent ze niet, de studenten met bordeaux pet en lint, steeds aanwezig op de opening van het academiejaar met een 'Vlaamse eis'. Dat zijn de leden van het KVHV, een vrije vereniging met een bewogen geschiedenis. Gedurende haar bestaan heeft ze zowel een 'linkse' als 'rechtse' koers gevaren, afhankelijk van de tijdsgeest. Vandaag de dag presenteert het KVHV zich in het studentenvademecum als een vereniging met "maatschappelijk engagement, studentieke ontspanning en intellectuele inspanning. Wij voelen ons kristelijk geïnspireerd, maar treden vooral op de voorgrond met onze Vlaamse overtuiging. Wij zijn niet partijpolitiek gebonden."

Het Verbondshuis in de Krakenstraat is de spil van de vereniging, het interieur is rijkelijk getooid met Vlaamse leuvenvlaggen en Vlaams-heraldische symbolen. Hier kan men een vijftal kranten lezen, in de winkel een codex kopen en discussiëren "zonder vast te houden aan een afgelijnde of enge ideologie." De weg naar de top begint rechts onderaan, zo luidt het op een affiche. Wat is het KVHV en wat doen ze?

Veto: Hoeveel leden telt de vereniging?
Hans Michiels: «In Leuven hebben wij een kern die wij makkelijk kunnen mobiliseren, zo'n zeventigtal mensen. Op papier gaat het over 3.500 leden in zeven afdelingen: Oostende, Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen, Brussel en Aalst.»
Veto: Wat zijn de belangrijkste activiteiten, en hebben deze veel succes?
Michiels: «Die situeren zich op verschillend domeinen. Politiek gaat het over vormingsavonden, debatten, klassieke openingsakties, de lichtmisaktie. Ook studentieke activiteiten zoals kantussen, waar we de codex aanleren. Dat zijn allemaal interne, dus in aantal beperkte activiteiten. Daarnaast zijn er culturele activiteiten, bijvoorbeeld de opvoering van 'Carmina Burana' enkele weken geleden. Dat koncert was volledig uitverkocht. In maart hebben we een kleinkunstavond. De meeste van onze activiteiten trekken effectief veel volk.»

Kost

Veto: Klopt het dat de laatste tijd het studentieke en culturele meer aandacht krijgt dan het politieke?
Michiels: «Dat zou ik niet durven zeggen, omdat we het eerste semester toch een tiental vormingsavonden gehad hebben. We zijn nu bezig met de voorbereiding van een colloquium, 'The cost of Belgium' (sic), dat zal gaan over sociaal-ekonomische aspecten. Daarnaast zijn we actief in het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV). Ook in 'Ons Leven' is er voldoende aandacht voor politiek.»

«Wij zijn daarnaast een katholieke vereniging, wat betekent dat onze leden tenminste respect hebben voor een aantal kristelijke waarden. Dat gaat van de grootste pilarenbijters tot de meest lauwe soort. Ook op politiek vlak zijn wij vrij ruim. Daarom nemen wij, behalve voor het kommunautaire, niet teveel officiële standpunten in omdat dat zo moeilijk ligt. Het gebeurt dat het KVHV gemakkelijk geassocieerd wordt met het Vlaams Blok. Daar kampt trouwens heel de niet-partijpolitieke Vlaamse beweging een beetje mee. We proberen dus zoveel mogelijk buiten het partijpolitieke vaarwater te blijven. Dat is geen probleem, dat is ook statutair bepaald. De beheerraad ziet daar nauwgezet op toe.»
Veto: Nochtans waren er onder andere affiches waarop het ontslag van de drie Guy's geëist werd, waarop de paus verwelkomd werd, en artikels in 'Ons Leven' over het feit dat rationalisme/socialisme een aanval is op de waarden van onze samenleving. Dat schept toch een bepaald kader?
Michiels: «De artikels in 'Ons Leven' zijn volledig de verantwoordelijkheid van de auteur. Daar schrijft in principe iedereen in wat hij wil. De 'drie Guy's' zijn een kommunautair thema waar wij een meerderheid voor vinden. Daar bestaat weinig discussie over. Dat is helemaal geen partijpolitiek statement.»
Veto: Dit zijn toch thema's waar je in progressieve hoek weinig aanhang voor vindt.
Michiels: «Inderdaad, er is een progressieve lakune in de Vlaamse beweging. Er zijn wel een aantal voorbeelden zoals De

Batselier in de SP, die probeert Vlaamse aksenten te leggen. Maar hij praat nog altijd tegen de muren, heb ik de indruk. De afwezigheid van grote progressieve groepen in de Vlaamse beweging mag geen reden zijn om ervan uit te gaan dat iedereen in de Vlaamse beweging ter rechterzijde is. Ach, het dragen van petten en linten wordt al beschouwd als iets rechts. Vraag me niet waarom.»

Vete

Veto: Iets over de studentenbeweging. Hoe staat het KVHV tegenover Loko?
Michiels: «Wij hebben daar geen officieel standpunt over. Een aantal mensen probeert de vergaderingen van Kringraad bij te wonen. Loko neemt niet echt grote standpunten in. Tegenover Veto is er historisch, ik ga niet zeggen een vete, maar toch een tegenstelling die blijft spelen. Wij zijn ook aanwezig in Sociale raad, alhoewel zij thema's bespelen waar het KVHV zich niet mee bezighoudt, tenzij onze leden die daar aanwezig zijn. Dat wil niet zeggen dat zij zich daar niet mee mogen bezighouden. Wij proberen wel om onze stem daar te laten horen, zoals met het voorstel van het thema 'vervlaamsing van het onderwijs'. Of dat met succes is, zal zichzelf moeten uitwijzen.»
Veto: Meer specifiek: hoe staan jullie tegenover de basisprincipes van Loko, demokratisering van het onderwijs en de samenleving?
Michiels: «Het KVHV heeft daar helemaal niets op tegen. Ook intern hebben wij een

aktief?
Munneke: «Ja, we zamelen geld in voor missionarissen en op dit moment voor Rwanda. Vorig jaar zijn we met kerstmis een rusthuis gaan bezoeken hier in Leuven. Zowel de bejaarden als wij waren daar zeer tevreden over, zij wilden echt nog meer bezoek krijgen. De groep in Brugge is de gevangenis gaan bezoeken.»
Veto: Hoe komt het dat jullie niet binnen de Universitaire Parochie (UP) werken?
Munneke: «We hebben goede contacten met mensen van de UP, maar echt samenwerken doen we niet. Dit komt omdat we interkerkelijk zijn. Bij ons zijn er protestanten, katholieken, mensen uit de Pinksterbeweging, enzovoorts. Verder liggen onze doelstellingen iets anders, wij houden ons specifiek bezig met bijbelstudie.»
Biesbroeck: «We hebben een eigen identiteit en die zouden we wel eens kunnen verliezen als we deel gaan uitmaken van een groter geheel.»
Veto: Hebben jullie ooit contact met Loko?
Munneke: «Tja, elk jaar wordt ons gevraagd iets te schrijven voor in het studentenvademecum, maar daar houdt ons contact eigenlijk op. Ja, één keer hebben we nog iets gedaan voor Student-Aid, of is dat geen raad van Loko? Nee? Kunnen wij eigenlijk ergens aan deelnemen? Ja? Nou, dat wisten we dus niet. Loko is bij ons echt niet zo bekend hoor, ik lees wel regelmatig de Veto.»
Biesbroeck: «Ik lees zelfs nog regelmatig Veto, als afgestudeerde!»

Raf Gerits

heel democratische structuur waar alle leden rustig hun zeg mogen komen doen. Als KVHV houden wij ons niet bezig met een prijsverhoging van twee frank in de Alma, er zijn — maatschappelijk gezien — veel belangrijker problemen.»
Veto: En dat is dan het kommunautaire?
Michiels: «Niet alleen het kommunautaire. Wij voeren discussies over allerlei maatschappelijke thema's. Ook kristelijke waarden zoals het recht op leven. Vandaar dat wij tegen abortus zijn. Alles wat niet kommunautair is, is niet echt een statement van het KVHV. Maar als er in de wereld een konflikt is, kunnen wij daarover discussiëren. Ik ben persoonlijk een tegenstander van mensen uitmoorden en dat kan kaderen binnen die kristelijke waarden.»
Veto: Als je 'Ons Leven' leest geeft het toch de indruk, dat de thema's die er aan bod komen een behoudsgezinde politiek volgen?
Michiels: «De bedoeling van 'Ons Leven' is een nationaal tijdschrift voor alle leden van alle afdelingen. De redactie is in Leuven gevestigd, dus meestal zijn dat mensen van Leuven. De thema's sluiten meestal aan bij politieke en studentenaangelegenheden. We proberen zo ruim mogelijk te publiceren.»

Raf Gerits
Ann Bries

De stroppen van Gent

De KU Leuven mag prat gaan op haar voortreffelijk opgebouwde studentenvoorzittingen en doeltreffend georganiseerde studentenvertegenwoordiging. Al die tijd bevond de Universiteit van Gent zich als het ware in de schaduw van haar grote Leuvense broer. Vroeger zei men: "Als het regent in Leuven, dan wil het wel eens druppelen in Gent." De laatste tijd lijken de kollega's aan de Leie een serieuze evolutie door te maken. Ook het studentenblad 'Schamper' bewijst dat er panneliekers rondwaren die zich willen uitsloven voor een krantje.

In de loop der jaren hebben verschillende studentengeneraties in Gent zich kunnen laven aan het waterkanon. Verscheidene democratische eisen konden afgedwongen worden om Gent leefbaar te maken voor studenten, zoals de studentenhomes, de studentenrestaurants, sportfaciliteiten enzovoort. Het laatste decennium werden vele verworvenheden bedreigd door de besparingsplannen van de opeenvolgende regeringen. Daarom werd op 25 januari van dit jaar de Algemene Studentenvakbond (SVB) in het leven geroepen om de studenteneisen voor te zetten. Een van de belangrijkste doelstellingen van SVB is de verdediging van het democratisch aspect van het onderwijs. SVB aanvaardt geen enkele studentenbepalende maatregel en streeft ernaar dat iedereen de mogelijkheid aangereikt wordt om te studeren, ongeacht zijn sociale afkomst of financiële situatie. SVB houdt, net als de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko), een sociaal rechtvaardige samenleving in het vizier.

Beloften

Voor het bestaan van SVB bestond er nog geen enkele pluralistische organisatie die echt de belangen van de Gentse studenten verdedigde. Er bestaat wel een overkoepelende 'Konventenraad' zoals Loko, maar deze is er de voorbije jaren niet in geslaagd de studenten te informeren of te mobiliseren: bijvoorbeeld rond numerus clausus. De Konventenraad besliste zelfs om niet langer contact te houden met de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). Vandaar dat enkele verlichte geesten het tijd vonden om een studentenvakbond op te richten.

Daar de werking van een koepelorganisatie vaak gestoord wordt door kommunikatieproblemen, werd er geopteerd voor een ledenorganisatie. Op basis van individueel lidmaatschap is SVB er vorig academiejaar in geslaagd om op korte termijn een honderdtal leden te verenigen in een vakbond. Eén van de markantste stokpaardjes (volgens SVB) is een meer demo-

kratische studentenvertegenwoordiging. Annoesjka Valent (studentenvertegenwoordiger Sociale Raad): "Meestal laten studentenvertegenwoordigers zichzelf verkiezen met de mooiste beloften, maar in vele gevallen laten ze daarna gewoon niets meer van zich horen na hun 'installatie'. SVB is de afgelopen verkiezingen zelf met drie lijsten opgekomen: twee voor de Sociale Raad en één voor de Raad van Bestuur. Ons programma was opgesteld door de gezamenlijke leden van SVB. Belangrijk is dat onze kandidaten verantwoording moeten afleggen aan de Algemene Vergadering (AV) van SVB, het hoogste beslissingsorgaan, waar alle leden stemrecht hebben. Zij moeten daar uitleg komen geven over al wat in de organen van de unief beslist wordt. Alle studenten beslissen op de AV welke standpunten de vertegenwoordigers weer in die organen moeten verdedigen. Op deze manier probeert SVB de kloof tussen studenten en vertegenwoordigers te dichten en dit op een meer democratische wijze doordat iedere student die lid wordt medezeggenschap heeft. Het gaat dus niet via een koepel zoals in Leuven."

In het verleden is volgens SVB vaak gebleken dat kollektieve belangenverdediging vaak ten koste gaat van de belangen van individuele studenten. Daarom stond ze verschillende studenten bij in een tuchtprocedure en kwam op voor de belangen van jobstudenten. Zo ondernam SVB actie om de nachtvergoeding te doen verhogen van vijf naar achtentertig frank en werd tijdens de eksamen een eigen ombudsdienst georganiseerd.

Een van de belangrijkste problemen is het feit dat zeer weinig studentenvertegenwoordigers uit de fakulteitsraden zich op dit moment inlaten met SVB. Dit houdt niet alleen het ledenaantal op een vrij laag peil, maar maakt het ook moeilijk op een doeltreffende wijze in te spelen op wat er in die fakulteiten gebeurt of de studenten in groten getale te mobiliseren. Dat op 18 oktober zoveel Gentenaars op straat kwamen, was vooral te wijten aan de uitzonderlijke politieke omstandigheden. In de toekomst wil SVB er werk van maken om de leden van de verschillende presidia aan te sporen om lid te worden. Met hun blad 'Rauwkost' willen ze de studenten 'up to date' houden.

Eigenheid

In deze tijden van besparingen vindt SVB het belangrijk dat er een sterk nationaal studentenfront bestaat. Daarom wil de Gentse vakbond in de toekomst zeker samenwerken met VVS. Maar aangezien SVB de pleiter is van ledenorganisaties, waar elke studenten individueel mee kan beslissen, hebben zij wel wat problemen met de koepelstructuur van VVS. De Gentenaars willen samenwerken maar wel hun 'eigenheid' behouden. Ook het studentenblad Schamper neemt vrij actief deel aan de Gentse studentenbeweging. Schamper rolt tweewekelijks van de pers en maakt het leesvoer uit van een vijfduizendtal studenten. De krant heeft een onafhankelijk statuut: de medewerkers schrijven op vrijwillige basis en de hoofdredacteur en redaktiesekretaris worden door die medewerkers verkozen. De subsidies die zij ontvangen van de unief — slechts 300.000 frank — worden hen uitgekeerd door de Gentse Dienst voor Studentenactiviteiten. Financieel heeft Schamper het vaak moeilijk om het hoofd boven water te houden: de subsidie is vaak onvoldoende om de reële kosten te dekken. Hun computers en software dienen zij zelf te bekostigen door middel van advertenties.

In tegenstelling tot Veto, waar 'demokratisering van het onderwijs en de samenleving' de rode draad vormt doorheen de werking van het blad, lijkt de redactionele lijn van Schamper niet echt vast te liggen. Terwijl in 1985 een 'Schamper' met een

Sportraad, Kultuurraad en Portulaca

Als of 'zich engageren' tijdens je studententijd enkel kan als je de wereld wil veranderen (of net niet), of tot in de vroege uurtjes vergaderd over studentenaangelegenheden. Voor een gezond lichaam zorgen, als huisvesting voor je gezonde geest is al een minstens even nobel engagement. En wat te denken van een teatervoorstelling of het wagen van een danspasje. Hiervoor zorgen Sportraad (Spora) en Kultuurraad (Kura). Kom je liever in contact met een aantal buitenlandse studenten, dan moet je bij Portulaca zijn.

Spora en Kura zijn de bekendere raden binnen Loko en ze houden zich niet bezig met datgene wat hun naam doet vermoeden. Zij en Portulaca krijgen geld van Loko om hun activiteiten te bekostigen. Daarnaast hebben ze natuurlijk ook hun eigen inkomsten.

Veel studenten die misschien niet direct de werking van Loko kennen of weten waar Loko zich zoal mee bezig houdt, kennen Loko impliciet heel goed. Dit komt onder meer door de geslaagde activiteiten van Spora en Kura, waar er bijwijlen veel studenten aanwezig zijn. Deze raden danken veel van hun bekendheid aan de klassiekers die zij organiseren. Spora pakt bijvoorbeeld jaarlijks uit met zijn virentwintigurenloop. Vele studenten sloven zich dan uit om voor hun ploeg zoveel mogelijk rondjes te lopen. Verder

zijn er nog de studentenmaraton, en sport zonder grenzen. In het tweede semester wordt er aan de beste sportploegen van onze universiteit de kans geboden om zich te meten met buitenlandse ploegen. Dit tijdens het jaarlijkse Leuven Internationala StudentensportToernooi (LISST).

Kura haalt zijn bekendheid dan weer vooral uit het jaarlijkse Ithakaprojekt. Dan wordt in de Leuvense binnenstad zowel op binnen- als buitenlokaties beeldende kunst vertoond. Dit jaar zal dit projekt plaats hebben op 6 maart. Verder zijn ook de honderdfrankdagen heel populair. Dan kost in principe elke activiteit die wordt georganiseerd, jawel, honderd frank. Dit zijn vooral kleinere projekten die een brede interpretatie geven van wat kunst zoal kan zijn.

Eén van de minder bekende geleidingen binnen Loko is Portulaca. Portulaca stelt zich als taak de belangen van de buitenlandse studenten aan de KU Leuven te verdedigen. Bovendien tracht ze buitenlandse en Belgische studenten met elkaar in contact te brengen. Daarvoor wordt samengewerkt met het centrum Pangaea, dat zich tegenover het Stuc bevindt, en waar je met alle mogelijke nationaliteiten kunt verbouderen rond de warmte van een kopje koffie.

(rg)

kontroversiële tekening van de Paus uit de bakken werd gehaald, kreeg vorig jaar het Nationalistisch Studentenvakbond (NSV) forum in een artikel. Vorig jaar heerste er tussen Schamper en SVB zelfs een soort koude oorlog. Het leek erop dat de studentenkrant geen rechtvaardigheid wou geven aan de oprichting van een studentenvakbond. SVB verweet Schamper hen te heb-

ben geboycot tijdens de verkiezingen. Dit jaar is er een nieuwe hoofdredacteur en hebeboel nieuwe medewerkers die volgens SVB meer 'open minded' zijn. De samenwerking met de studentenvakbond verloopt nu veel vlotter.

Bart De Schrijver

CITISTUDENT PACK
STUDENT, GUN JEZELF DE BESTE KAARTEN EN VOEL JE THUIS... OVERAL TER WERELD.

SPECIAAL VOOR JOU HEFT CITIBANK DIT ONWEERSTAANBAAR GRATIS AANBOD:

- En eigen Citibank VISA-kaart met een kredietopening van 30.000 BE*
- En met je eigen Citistudent Rekening ook je eigen Citicard.*
- Daarmee haal je cash af bij elke Bancontact / Mister Cashautomat om de hoek.
- Maar ook in de rest van de wereld bij de vele andere geldautomaten zoals MasterCard / Cirrus (ca. 150.000 automatische loketten in 63 landen), Servired (ca. 4.000 automaten in Spanje) en NYCE (USA).
- Een kredietopening van maar liefst 10.000 BF (of meer mits bijkomende voorwaarden)*
- 2% intrest die je iedere maand wordt uitgekeerd.**
- Gepersonaliseerd telefoonbankieren met CitiPhone op het nummer: **02/626 50 50**
- Home Banking met je PC vanuit je luie zetel.

Gun jezelf de beste kaarten en... haal als de bliksem, je eigen Citistudent Pack in je dichtstbijzijnde Citibank-agentschap:

CitiStudent Pack
CITIBANK
Bondgenootlaan 46/48
3000 Leuven

CITIBANK
THE CITI NEVER SLEEPS

(advertentie)

* Ouder voorbehoud van aansparing.
** Tarief op 01.10.76.

Tiensestraat 155
Tel: 29.29.84

Het Oog des Meesters

MAGIC
The Gathering™

Uw Fantasy & SF winkel in Leuven

Wanneer grote mensen zich aan regie wagen,...

Houdt u aan uw bretellen vast, want het belooft spannend te worden. Bij het opendraaien der zaaldeuren dreig je te stikken in een gaswolk van het tipe Bopal. Bij de ontvangst door vier figuren — getooid in oliepak en opgetuigd met lasmaskers — vrees je een explosie van één of andere kerncentrale. Ziehier een selectieve greep uit de elementen die 't Gebroed gebruikt voor 'Salut en lekt mijn pan', het regiedebuut van Blauwe-Maandag-acteur Peter Van den Begin, met pas afgestudeerden en oude rotten, veel spanning, sirenes, snepende gitaren, vuurwerk en woordgenialiteiten...

Met de koningsdrama's van de BMCie in het verschiet, verdeelde Peter Van den Begin zijn aandacht tussen 't Gebroed — waarvan bloedbroeder en kollega Stany Crets artistiek leider is — en Blauwe Maandag Compagnie. Dat hij met 'Salut en lekt mijn pan' zijn regiedebuut maakte, vindt hijzelf niet zo belangrijk: "We hebben het met zijn vijven in elkaar gestoken, er lag geen tekst op tafel." Tot dit klubje van vijf mensen behoren, naast Van den Begin zelf, Anne De Wilde, Ludo Hoogmartens, Jorgen Cassier en David Dermez. Die laatste twee zijn vorig jaar afgestudeerd aan Studio Herman Teirlinck en waren vorig seizoen samen met Van den Begin te bewonderen in Crets's 'Faeces' bij BMCie.

Undercover

Van den Begin: "Samen met Anneke en Ludo spelen Jorgen en David een viertal dat lid is van een organisatie, die het kwaad bestrijdt. Maar nooit wordt duidelijk of ze aan de goede dan wel aan de slechte kant van de zaak staan." Drie mannen en een vrouw die tijdens het eerste deel wachten op het sein om te vertrekken, verplicht zijn op elkaars lip te zitten en dit gedurende geruime tijd, dat lijkt het uitgangspunt. Automatisch ontstaan er dan koppels, vriendschappen, slippertjes en als alles een beetje uit de hand dreigt te lopen, wordt er bijna dwangmatig aan tekstrepetitie gedaan. Tekst zoals die tijdens de aanslag dient opgezegd te worden, om de gemoederen te bedaren. Bij wijlen lijkt het een parodie op de VTM-serie 'Drie mannen onder één dak', met een aantrekkelijke vrouw als bliksemalfleider. Elementen uit de populaire cultuur dus, zoals BMCie zich daar wel vaker van bedient, en waarvan 'Wilde Lea' misschien wel het meest duidelijke voorbeeld is. Peter Van den Begin: "Dat heeft allemaal zeker zijn invloed gehad. Wat echter niet wil zeggen dat we in deze productie sketches

opvoeren. Het is menens, ja bittere ernst."

De personages stellen zich in filmisch aandoende sekwenties langzaam aan het publiek voor, gaandeweg omdat ze, gezien de situatie, elk 'undercover' op scène staan, verkleed als wielertoerist, sportvisser, postbode en verpleegster. Op een revue-achtige wijze, in lichte, bijna nonsensikale dialogen worden aldus de stereotiepen van het spionageverhaal ontmaskerd.

De vrouwelijke rol wordt vertolkt door Anne De Wilde, een Vlaamse aktrise die jaren in Nederland werkzaam was, en speelde bij Centrum en Jan Fabre: "Aanvankelijk heette mijn personage 'het geheugenmeisje'. Uiteindelijk speel ik een strenge tante en moet ik het gedrag van die drie mannen in goede banen leiden. Die gezamenlijke gekte maakt een essentieel onderdeel uit van de voorstelling." Ludo Hoogmartens: "We moeten voortdurend klaarstaan, wachtend op het signaal om aan onze opdracht te beginnen. Dat creëert vanzelf bepaalde spanningen. Mijn personage (dat van de wielertoerist) gebruikt pauzes om zich vragen te stellen: 'wat zijn de gevolgen van zo'n job?' Misschien heeft hij wel vrouw en kinderen. Maar zodra het sein komt vliegen we erin."

'Salut en lekt mijn pan' vertoont in dat opzicht gelijknissen met een Vlaams Mis-

sion Impossible, met als duidelijk verschil echter dat niemand uit het publiek goed weet wat dan juist die opdracht inhoudt. Welbeschouwd zou je kunnen stellen dat de acteurs er zelf geen flauw benul van hebben. Maar dat maakt ook niet uit, immers hier wordt niet gevocht tegen buitenaardse wezens, een vermeende diktator, of terrorisme, elementen die met het wegvallen van de Muur de spionagefilm binnendrongen. Hier wordt strijd geleverd tegen de mens achter de undercoveragent, tegen de druk van het onvermijdelijke teken. In 'Salut en lekt mijn pan' wordt min of meer getoond dat de wereldberoemde 007 alvorens aan zijn taak te beginnen ook wel eens anderhalf uur de pot op moet.

De 'kijk-achter-de-schermen' krijg je, in het eerste deel voorgeschoteld. Langzaam wordt het belang van de opdracht duidelijk, wat gepaard gaat met een intern knagende spanning die de acteurs opvoert, een beetje zoals bij de personages van Pinter. Of hoe je door een stereotiepe karaktertekening kunt doortoten naar archetieps die we allemaal wel ergens wonen hebben, door dit mechanisme ga je een beetje lachen ondanks jezelf. Dat is de eerste laag die opvalt onder het grappige. Een tweede laag, misschien minder duidelijk, komt erop neer dat 'Salut ...' gezien kan worden als metafoor voor het toneelspelen zelf. Het bange wachten tot je de planken op moet, het eindeloos herhalen van de te zeggen teksten telkens de angst naar de keel kruipt, het flirten met elkaar als gevolg van een bijna verplicht delen van lief en leed tijdens het repetitieproces, allemaal cle-

menten die, naar verluidt, binnen het milieu wel al eens voorvallen. Verder wordt deze indruk ook versterkt in het tweede gedeelte waar blijkt dat tijdens de uitvoering van de opdracht één en ander is fout gelopen. De acteurs voeren dan een rechtstreekse dialoog met het publiek, de twee pas afgestudeerde acteurs zeggen dingen als 'Ge denkt dat het simpel is, maar ge moet het zelf maar eens proberen'.

Razendsnel

Met ware snelreïnnalures slingert het stuk zich door de tijd. Een onderhoudende aaneenschakeling van actie- en dialoogmomenten die Peter Van den Begin met veel licht en een opzweepende klankband spannend weet te houden. Met behulp van een tikkelige fantasie, groeit het geheel uit tot een frisse ongepolijste voorstelling die ongelooflijk blijft boeien door het enthousiasme van de spelersgroep en de evenzeer ongelooflijk absurde humor, en dit terwijl 'Salut en lekt mijn pan' zeker niet als pure komedie bedoeld is maar, zoals Van den Begin het uitdrukt: "het is altijd plezant als er gelachen wordt." Aangezien wij er ook zo over denken, willen wij 'Salut en lekt mijn pan' bijgevolg aanraden als een vooruitgeschoven kerst- of nieuwjaarskado of gewoon als kleine attentie ten aanzien van uw medemens.

Roel Verniers.

'Salut en lekt mijn pan' door 't Gebroed is te bewonderen op dinsdag 10 december 1996 om 20.00 u in Auditorium Minnepoort, Leuven. Toegangsprijs is 400 frank.

Billder Stucprize

Kultuurraders zijn ook maar mensen. Ook zij komen af en toe eens in een stripwinkel, om een 'Kuilje' te kopen voor grootvader. Hun cultureel verantwoord oog valt dan bij voorkeur op makrokultureel verantwoorde grafiek. Het mag dus geen wonder heten dat Kultuurraad het Brussels grafisch collectief Bill heeft ontdekt. Dat centrifugale klubje rond ene Luc Vandewalle heeft alvast enkele bijna-beroemde Vlamingen afgeleverd. Steve Michiels tekent cartoons voor 'De Morgen'. Bart Schoofs maakt op stripgebied vrij snel furore, alleen de massaproductie wil nog niet zo vlotten.

Het gezamenlijke ei van Kultuurraad en Bill heet Billder Stucprize. Het is een verrassende tentoonstelling met veel nieuw Bill-werk geworden. Op een expositie moet bij voorkeur ook wat interessant geleuter verkocht worden. Daarom wordt aan de tentoonstelling een matinee gekoppeld. Op zondag 15 decem-

ber beleeft u volgens de reclame tussen 11 en 15 uur 'allerlei spannends': een debat tussen Belgen en Nederlanders (daags na de voetbalinterland), live schilderen en een live-uitzending van Scorpio's stripprogramma 'allemaal monsters'. Het programma van de Matinee weerspiegelt de ziel van Bill: hoe stevig hun grafisch werk ook is, de jongens en meisjes blijven er de humor van inzien. Voor het debat zijn de volgende indrukwekkende namen al vrijgegeven: Ever Meulen (van de Humo-covers), Marcel Ruijters (twee maanden geleden nog in Veto), Herr Seele (deze week in...), Jeroen de Leijer (van 'Eefje Wentelteeje'). Steve Michiels en moderator Erik Lesire.

(gsm)

De tentoonstelling Billder Stucprize is te bewonderen vanaf zondag 8 tot zondag 22 december (10 tot 19 uur) op de tweede verdieping van het Arenberginstituut, Naamsestraat 96.

Voordeliger reizen kan écht niet.

Promotionele reisformules heel het jaar door. Exclusieve 'luchtvaart'-trein-'bus' tarieven voor studenten en jongeren. Dé laagste luchtvaartprijzen wereldwijd voor iedereen. Airpassen en around-the-world tickets. Last minute aanbiedingen. Dé voordeligste citytrips en verblijven 'à la carte'. Rondreizen met internationaal karakter. Aantrekkelijke huurwagenformules. Studenten- en jongerenkaarten. Annulerings- en reisbijstand-verzekeringen.

Connections Leuven
Tiensstraat 89,
3000 Leuven
TEL: 016/29.01.50

Connections Hasselt
Botermarkt 8,
3500 Hasselt
TEL: 011/23.45.45

Ook te Aalst, Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Liège, Louvain-La-Neuve, Mechelen, Mons, Namur en Turnhout.

TELE sales: 02/5500.100

Studenten en fietsen in close-up

Op de jongste, rijklijk gelardeerde Kultuurdag opende de Studentendienst KU Leuven een fototentoonstelling naar aanleiding van een door haar georganiseerde fotowedstrijd. Net als de overige evenementen van vorige woensdag, staat deze expositie exclusief in het teken van artistiek werk door Leuvense universiteits- en hogeschoolstudenten. In de loop van de voorbije maanden kon elk jong talent originele kiekjes inzenden.

'Student in Close-Up' heet de fototentoonstelling die tot 18 december loopt in de Fakulteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen in de Naamsestraat. Origineel en creatief het actuele Leuvense studentenleven in beeld brengen, dat waren de eisen die bij de selectie aan de 156 ingezonden zwartwitfoto's gesteld werden. Daarnaast moesten ze tot één van de vijf vooraf bepaalde categorieën behoren

die in enge of ruimere zin met het studentenleven te maken hebben (kotleven, eksamens, enzoverder).

Minimum drie en maximum zes foto's konden ingezonden worden, met als bijkomende voorwaarde dat minstens drie van de vijf vooropgestelde categorieën fotografisch vertegenwoordigd waren. Dat aan de studenten gevraagd werd duidelijkheidshalve zelf achteraan op elke foto de gerepresenteerde categorie te vermelden, gaf echter aanleiding tot het slinks omzeilen van de gepepeerde restricties.

Zadels

De vooropgestelde originaliteit en aktualiteit zijn wel de opvallendste struikelblokken als men de epideiktische expositie kritisch, met de onderzoekende blik van de talentenjager afschuimt. Stella Artois en stereotiepe, verlaten fietsstallingen zijn jammerlijk oververtegenwoordigd: de vertrouwde dekadentie van een kantus op de Oude Markt en roestende zadels van

godvergeten fietsen aan het station na de weekendekodus geven de toon aan.

Mooi gekomponeerde beelden, daar bestaat meestal geen enkele twijfel over, maar de inhoud weinig gedurd en te krachteloos, te clichématig om artistiek te bekijken. Foto's die dikwijls meer vertellen over het verloederde, spitante uitgaansleven — is het ooit anders geweest? — of integendeel over de té kitscherige, lichtgevoelige 'Weltschmerz' van sommige fotografen, dan over brandende thema's of problemen — naast het ochtendlijke maagzuur — waarmee studenten tegenwoordig gekonfronteerd worden. Nergens verrassende interpretaties van bijvoorbeeld de zichtbare impact van de nieuwste technologieën en media op het studentenleven.

Niet dat er op 'Student in Close-Up' geen frisse of intrigerende fotografen te bewonderen zijn. Die zijn er zeker, en gelukkig een behoorlijk aantal. Lieve De Becker weet bijvoorbeeld door een fotomontage de banale aula tot een bron van cartoonhumor om te toveren. Ernstiger is

december verschillende voorstellingen gegeven. Om een idee te geven van wat een kortfilm zoal kan zijn: 'Theme from Turnpike' van Tom Barman, de voorfilm bij 'Trainspotting', behoort tot de kortfilms van de nieuwe lichting '96. En dan zijn er ook de klassiekers in het genre met werk van onder meer Alex Stockman, Frank Van Passel, Dominique Derudder, de specials rond regisseur Rudolf Mesdag, het wonderkind van de kortfilm, en kameraman Glynn Speckaert die dit jaar als eerste de langspeelfilm 'Alles moet weg' draaide.

Budget

We vroegen organisator Jan Bosmans van vzw Fonk naar het waarom van een kortfilmfestival. "Op de filmmarkt is er amper plaats voor kortfilms. Het is wel mogelijk om subsidies van de Vlaamse Gemeenschap vast te krijgen om een film te draaien, maar er zijn nauwelijks mogelijkheden om ze vertoond te krijgen. Vanuit de televisiewereld komt geen vraag en van een distributienetwerk in de sinemawereld is geen sprake. Kijk, die mensen steken heel veel werk en energie in hun film, werken low budget, en dan zijn er maar een paar festivals waar ze terecht kunnen. En dan nog behoren kortfilms maar tot het randgebied te worden, op onmogelijke uren, in weggestoken zaaltjes geprogrammeerd. Met als gevolg dat er vooral mensen uit het milieu of de makers zelf komen kijken. Wij mikken echter op een breder publiek, kortfilm is ook voor de mens die elke week naar de sinema gaat."

De regisseurs zijn vooral studenten die als eindejaarswerk een kortfilm moeten presenteren. De toekomst van een afgestudeerde regisseur ziet er niet bepaald rooskleurig uit. Jan Bosmans: "Er zijn er die hier en daar meewerken aan films, aan kortfilms, er zijn er die bij de televisie terecht komen en er zijn er enkelen die geluk hebben en die erin slagen een langspeelfilm te draaien. Maar het is zo moeilijk in de filmwereld, er zijn er enkelen die het goed kunnen en die met alle poen gaan lopen en de rest leeft van de overschotjes." In het algemeen zijn de makers vooral mensen die te weinig geld hebben voor een langspeel-

een foto van Pedro Montes Duran, die achter de Almakoeissen de gastarbeidersproblematiek lijkt aan te kaarten. Het verwondert niet dat ook Vetofotograaf Frank Viaene vertegenwoordigd is. Hij refereert aan het werk van de Amerikaanse Cindy Sherman: het agressieve voyeurisme van zijn foto's vertelt aan een studentenkoppel in bed de allures van afkalkende Hollywoodsterren. Ook de gesublimeerde banaliteit die we kennen uit het werk van rijkzende ster Dorian Molina spreekt uit deze foto's.

Aansluitend bij de suggestieve, abstracte registraties van de wereldvermaarde Edward Weston, fotografeert Bart D'Hooge een 'unheimlich' labokraantje balancerend tussen vruchtbare fallussymboliek en de klinische, massakerende kracht van een gaskamer. Aantrekkelijk én actueel zijn de foto's van An Gullinck, die als topos de braakliggende Naamsestraat, de ontredende, aliënerende stad bij nacht verkiest. Alleen blijft dan weer de vraag welke categorieën zij wel op de achterzijde van haar foto's heeft vermeld.

Velo

Het publiek kan tijdens een bezoek beslissen welke van de twee- enveertig geselecteerde foto's in aanmerking komen voor de speciale publieksprijs. Daarnaast zal een jury, bestaande uit twee professionele fotografen (onder andere van De Morgen), één prof, één student en een aantal sponsors, op achtien december de beste foto's bekroenen met prachtige prijzen, gaande van een draagbare multimediacomputer en een professioneel fototoestel, tot een week gratis eten voor twee fijnproevers in Alma.

Toeval of niet, ook fietsendienst Velo sponsort de wedstrijd en verhuurt een jaar gratis een fotogenieke tweewieler. Wedden dat een aantal fotografen met spanning zit te wachten op de prijsuitreiking.

Günther Convens

'Student in Close-Up', tot 18 december in Fakulteit ETEW, Naamsestraat 69. Gratis toegang.

film of niet genoeg ervaring. Kortfilms worden vaak gemaakt in afwachting van de eerste eigen langspeelfilm. Frank van Passel bijvoorbeeld, heeft drie kortfilms gemaakt die overall wel in de smaak vielen maar toen was hij zeker niet dé grote regisseur.

Pareltjes

De vraag is natuurlijk wat een kortfilm te bieden heeft naast de langspeelfilm. Het nadeel is dat je maar twintig minuten hebt om een verhaal te vertellen. De langspeelfilm met al zijn vaste standaarden en normen profileert zich als enige volwaardige vorm. "En toch heeft de kortfilm veel te bieden", verdedigt Jan Bosmans heftig. "Effectief, alle aandacht gaat nog steeds naar de langspeelfilm. Zoals de situatie nu is zijn er geen gevestigde regisseurs die zich op een kortfilm storten, wie wil er zoveel tijd in een film steken die je nergens kan vertonen? En toch is de kortfilm vaak plezieranter, gedurder, gemaakt door jonge filmmakers die op een moderne en dynamische manier met het filmmedium omgaan. Het genre heeft zijn eigen sjarme en er zitten echt kleine meesterwerkjes tussen." Aan de kijker om uit te maken of het om wat onbeholpen pogingen van eindejaarstudenten gaat of dat er tussen de kortfilms werkelijk 'filmpareltjes van superieure kwaliteit' zitten.

Rut Reynaerts

Op 11, 12 en 13 december in auditorium Minnepoort. Vertoningen om 14-16-18-20-22 u. Info: 23.90.16.

Kortfilmfestival 'Leuven kort 2'

Onbekend en onbemind

Oet gaat goed met de Vlaamse film, gezien het aantal bekende regisseurs die internationale faam aan het verwerven zijn. Maar de filmwereld waaruit die grote namen geboren zijn wordt vaak vergeuisd en vergeten, zo blijkt. En dat is waar het 'Leuven Kort' om te doen is: aantonen dat er in Vlaanderen nog leven

buiten de langspeelfilm is en daarom kortfilms, meestal met veel creativiteit door jonge filmmakers in mekaar gestoken, aan een breder publiek voorstellen.

In navolging van het inderhaast in elkaar gebokst festival in '95, dat op ruime bijval mocht rekenen, worden op 11, 12 en 13

30 KAARTEN GRATIS

OP 9 JANUARI GAAT HET DOEK TERUG OPEN

GRANDIOZE HEROPENING SCHOUWBURG

MET

KADRIL

Belgische folkrock van de bovenste plank

Voor de gelegenheid bijgestaan door de 'close harmony' van

LAIS

Donderdag 9 januari 1997 20:30 u.
Toegangsprijs: 200 fr.
Met gratis rondleiding en receptie
Reservering: 016 / 22 21 13

cultureel centrum
Leuven

Ik wil best 2 vrijkaarten voor dit feest.

Ik zend dit voor 20 december naar Cultureel Centrum Leuven, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven of fax op nummer 016 / 29 12 15. Als ik win, krijg ik de tickets als eindejaarsgeschenk thuis bezorgd.

Naam:

Adres:

88

Tiensestraat

1-800-COPY

118

Tiensestraat

9 - 19 u.

9 - 19u

gesloten

Maandag t/m Donderdag

Vrijdag

Zaterdag

9 - 22u.

9 - 20u.

10 - 17u.

.....IT TAKES TWO TO TANGO..... (advertentie)

zoekertjes

- √ De sportkaart van Peter Engelborghs ligt nog steeds moederziel alleen in de 's Meiersstraat te wachten op haar eigenaar.
- √ Gans Klo groet Maryse in het verre zonnige Spanje vanuit het bar koude, regenachtige België.
- √ Veel groeten van Ineke uit Leuven. Wij wachten op jouw kunst.
- √ Polle & Olivier, uitspraak van de stoot van de week: A woman needs a man like a dog needs an airplane. Dat doet deugd om zo iets te horen. De Roze Pamper.
- √ Dit is gepikt van U2: A woman needs a man, like a fish needs a bicycle.
- √ Gezocht: een warm hart om de winter door te komen...
- √ Gezocht: mooi jong meisje, liefst met mooie schoentjes tot aan de knieën, dat luistert naar de naam Rani of Sharon. Moet bereid zijn om posters te signeren. Zend E-mail naar: Didier.Lamote@student.kuleuven.ac.be.
- √ Filosoof bart, leeuw theo en co, juist adres: mail489@rftew.luc.ac.be, elleN.
- √ Op maandag 9 december organiseren homojongeren Het Goede Spoor een info-avond over bisexualiteit. Afspraak om 20u aan UP, Jan Stasstraat 2. Meer info in gesloten, neutrale omslag via PB 113, 3000 Leuven-3, 016/20.06.06.
- √ Oproep aan het meisje uit derde kan geneeskunde dat op donderdag 28 november kennismaakte met de jongen uit tweede kan. Voeding (in de les van prof. Merlevede): kan je volgende keer weer naast me zitten om verder

- kennis te maken?
- √ Alexander, die op do. 28/11 fietsen voor de Sedes moest mollesteren, betalen of op je mule.
- √ Aan het vriendje van Alexander, betalen of je haalt Kerstmis niet.
- √ Mijmerend in de Klo-pv: 'Soms denk ik, geef mij maar een pc'. Dank u Klo.
- √ Lic. wiskunde geeft bijles wiskunde, fysika voor alle richtingen; universiteit en hogeschool. Tel. 40.66.36.
- √ E. en alle andere niet-vriend(inn)en vinden het ook fijn dat P. er is.
- √ Kijk Bart, zo simpel is dat! (Foei.) Ingridje.
- √ Aan Evelyn van klassieke. Bedankt dat je mijn fiets zo spontaan hielp oprapen aan het HDR: je bent een ongelofelijk lief schatje (met mooie ogen), bedankt. Ingrid (rechten).
- √ Bart V. nog eens bedankt voor je culinair hoogtepunt van donderdag. Ik heb zonder twijfel beter gegeten dan je worstenvretende kotgenoten.
- √ Ik kan me hier volledig bij aansluiten. Kwa sublimatie kon het afgelopen vrijdag wel tellen, E!
- √ Walter, alias Murphy, dank u.

TEKSTVERWERKING-VERTALING
Gespecialiseerd in formules
Tel. 0 1 6 / 2 6 . 0 6 . 5 8

Het Besloten Land
trading cards
verzamel ze!

STRIPS ☆ COMICS ☆ COOL MEDIA
Parijstr. 16 * Tel. 22.58.40

JOMEUWISSEN
bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal.
Videoschermen tot 4 m.
DISCOBAR EN CD's met of zonder D.J.

☎ 016/201.301

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03
Jaargang 23
Nummer 11
2 december 1996

Ver. uitg.: Ann Bries
Preses: Anemie Deckx
Vice-preses: Ann Bries
Schachtentemmers: Benny Debruyne, Bart Beckhout, Martijn Graumans, Joris Janssens
Fotoboek: DfK Bernard, Peter Creemers, Joost Helsen, Frank Vlaene
Praesidium: Günther Convents, Hans Declercq, Bart De Schrijver, Dieter Geeraert, Raf Gerits, Thierry Laenen en zijn 'Mama, agapou, in kori sou', Gert Meesters, Krikke Metaal, Lorin Parys, Walter Pauli, Rut Reynaerts, Olivier Remy, Pieter 'het is al laat' Van Heck, Roel Verniers, Kurt Wouters
Korona: Ann Bries, Benny Debruyne, Anemie Deckx, Dieter Geeraert, Martijn Graumans, Joris Janssens, Thierry Laenen, Pieter 'het is al vroeg' Van Heck, Kurt Wouters, Kris Jacobs
Kursusdienst: Hans Vandenebeele, Michael Simonis
Kringvertegenwoordiger: Ann Bries, Martijn Graumans, Joris Janssens
Seniors: Thierry Laenen en Anemie Deckx

Internet-Veto: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

agenda & ad valvas

DINSDAG
20.00 u **FILM** Dead man walking, in De Valk, toeg. gratis, org. Amnesty International.
20.00 u **FILM** Performance video's van Michael Curran, Mike Kelley, Paul Mc Carthy e.a., in het STUC, org. STUC.

WOENSDAG
FILM The best of the New-York Erotic Film Festival: Amerikaanse montagefilm uit 1973. Voorstelling om 14:00u en 20:00u., in het Vlaams Filmmuseum en -archief, Vanderkelestr. 30, toeg. 50/30.
FILM Het Leuvense Kortfilmfestival: vertoningen om 14-16-18-20-22 uur, in Auditorium Minnepoort, toeg. 130/160, org. vzw Fonk.

12.00 u **VORMING** Vrij podium en tentoonstelling l.v.m. mensenrechten, in de Hal Nieuwe Valk, org. Amnesty International.
20.00 u **FILM** David Cronenberg: 'Scanners' en 'The Brood', in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
20.15 u **LEZING** Samenspraak 'Grenzen van het goed fatsoen' tussen Yves Desmet, hoofdredacteur van De Morgen en Jacques de Visscher, hoogleraar filosofie, met als moderator David D'Hooghe, hoofddocent aan de KU Leuven, in College De Valk, auditorium Zeger van Hee, Tienestr. 41, toeg. 100, org. Kultuurleven.

DONDERDAG
FILM Het Leuvense Kortfilmfestival: vertoningen om 14-16-18-20-22 uur, in het Auditorium Minnepoort, toeg. 130/160, org. vzw Fonk.
20.00 u **FILM** David Cronenberg: 'Scanners' en 'Rabid', in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
20.30 u **TEATER** Victoria: 'Bernadetje', in teater NMBS-hal, Diestsestw. 104, toeg. 300/250, org. Stuc.

VRIJDAG
FILM Het Leuvense Kortfilmfestival: vertoningen om 14-16-18-20-22 uur, in het Auditorium Minnepoort, toeg. 130/160, org. vzw Fonk.

ZATERDAG
9.30 u **VORMING**, in Auditorium De Valk, Tienestr. 41, toeg. 200, org. VVS.
20.30 u **TEATER** Victoria: 'Bernadetje', in Teater NMBS-hal, Diestsestw. 104, toeg. 300/250, org. STUC.

ZONDAG
10.00 u **DEBAT**, in Ramberg, Naamsestraat 60, toeg. 100/200, org. Agalev Leuven.

10.00 u **LEZING** 'Meer van hetzelfde of meer dan genoeg? De grenzeloze logica van de vrije markt tegenover de nood aan versobering, (zelf)beperking en wijsheid' met Geert Van Istendael en Mark Eyskens, in Ramberg, Naamsestraat 60, Leuven, toeg. 200/500, org. Vormingcentrum Dialoog.
10.00 u **VORMING** Babelkafec, in het huis voor vrijzinnigen, De Bériotstr. 6, org. Oudervereniging voor de moraal.
10.00 u **LEZING** Geert Van Istendael en Mark Eyskens over de grenzeloze logica van de vrije markt t.g. de nood aan versobering, (zelf)beperking en wijsheid., in Ramberg, Naamsestr. 60, toeg. 200, org. Ploeg en Agalev

ALFA
• 11/12 om 18.00 u: Sport zonder grenzen, in Sportkot. • 12/12 om 13.00 u: Uitstap naar Velzeke, vertrek aan het Ladeuzeplein.

CRIMEN
• 10/12 om 19.30 u: 'Dead man walking', in de Valk 91.54. • 11/12 om 20.00 u: Fakbaravond, in de Rector.

EKONOMIKA
• 11/12 om 22.00 u: 2de kan Rechten/TJW luift, in Albatros.

GERMANIA
• 10/12 om 20.00 u: Kaas- en wijnavond. • 10/12 om 20.00 u: Algemene vergadering Perma (evaluatie).

KLIO
• 10/12 om 12.00 u: Kerstkomitee, in Letteren 06.30. • 11/12 om 18.00 u: Sport zonder grenzen, in Sportkot. • 12/12 om 13.00 u: PV, in Letteren 06.15.

LBK
• 12/12 om 22.00 u: TOP-50, in de Gnoergl.

MEDICA
• 10/12 om 20.00 u: Aperitiefkonsert, in PDS-

Leuven.
11.00 u **KONSERT** Vokaalinstrumentaal ensemble o.l.v. Bart Demuyt, in Romaanse Poort, Brusselsestr. 63, toeg. 200, org. Cultureel Centrum Leuven.
15.00 u **TEATER** Victoria: 'Bernadetje', in Teater NMBS-hal, Diestsestw. 104, toeg. 300/250, org. STUC.
15.00 u **KONSERT** Bernard Focroulle: Orgelcyclus, in de Romaanse Poort, Brusselsestr. 63, toeg. 300, org. Cultureel Centrum Leuven.
20.00 u **KONSERT** Beethovenakademie o.l.v. Walter Boeykens met Eliane Reyes aan de piano, in de Pieter de Somer Aula, toeg. 350/500, org. Jeugd en muziek Leuven.

• 11/12 24-uur toeghangen, in Doc's. • 12/12 om 22.00 u: Optreden 'the Few', in Doc's. • 11/12 om 20.00 u: Profreenavond, in Doc's Bar. • 13/12 om 22.00 u: Auy' zakkenavond, in Doc's. • 15/12 om 22.00 u: gratis vat + hapjes 4de Doc, in Doc's. • 16/12 om 22.00 u: 'Day of the nerds', en daarna CarrE, in Doc's.

MERKATOR + GEOLOGISCHE KRING
• 12/12 om 21.00 u: Geo-fantasia, in 't Plectrum.

PEDAGOGISCHE KRING
• 11/12 om 19.00 u: 'Il Postino' en '37,20 du matin', in auditorium Michotte, PSI, toeg. 60/100. • 12/12 om 21.00 u: Choc-aholic-avond, in Fakbar Kalfaaer.

POLITIKA
• 10/12 om 19.30 u: Kringvergadering, in boven 't kafee. • 10/12 om 21.00 u: Nederlandstalige avond, in 't kafee. • 11/12 om 22.00 u: Iste lic-fuif 'Over the edge', in SamambaOa.

PSYCHOLOGIE
• 10/12 Franse avond, in de Shrink. • 10/12 om 22.00 u: Kandidaturenluif, in Albatros.

ROMANIA

• 10/12 om 22.00 u: Cocktaïlavond, in 2de verdieping Fak. letteren. • 11/12 om 14.00 u: muurklimmen, in MSL. • 12/12 om 20.00 u: Wijnkantus, in Onder de toren, Halfmaartstr.
• 12/12 om 14.00 u: Spelletjesnamiddag, op de permanente Romania (2de verd. fak. Let.). • 12/12 om 21.00 u: Science-fiction night: films in praatkamer Fak. Let., toeg. gratis.

Sportraad
• 11/12 Sport zonder grenzen.

VRG
• 16/12 om 19.30 u: Cross-fire-debat over justitie tussen Paul Van Orshoven en Bruno Schoenaerts, in MTC, grote aula. • 16/12 om 20.30 u: Jobbeurs en panelgesprek klassieke juridische sektor.

VTK
• 10/12 om 20.30 u: Barberkantus, in de waalberg. • 11/12 om 20.00 u: Interjarenkwis, in de waalberg. • 12/12 om 20.00 u: Voordracht Vliegtuigsystemen, in Arenbergkasteel. • 12/12 om 21.00 u: Booze & Blues, in in de waalberg.

WINA
• 10/12 om 20.00 u: Free podium, in 't Plectrum. • 11/12 om 22.00 u: Diskonight, in 't RC onder Alma 3.

Het debat over normbesef bij jongeren wordt gevoerd door 'ouwe zakken'

De seksbeleving van de gemiddelde huisvrouw

De maatschappij is aan het verloederen, jongeren hebben geen normbesef meer, de sperma vloeit rijklijk van het scherm en neukende paarden lijken de maatstaf te worden van de perfecte reclamejongen. Sinds de makabere vondsten van enkele maanden geleden is er echter wat aan het bewegen. Enkele mensen voelen zich geroepen om zich op te werpen als de nieuwe moraalridders: het moet maar eens gedaan zijn met de permissieve maatschappij. Maar wat vinden anderen van het normbesef bij jongeren? Om deze vraag te beantwoorden hebben de Leuvense Volksuniejongeren vorige week dinsdag Alexandra Colen (Vlaams Blok), Sigurd Vangermeersch (voorzitter VU-jongeren), Lieven Vandenhoute (De Lieve Lust - Studio Brussel) en Mark Elchardus (Socioloog) naar Leuven gehaald, moderator van dienst was Jan Van Rompaey (BRTN).

Hoewel de grote aula MTC maar met mondjesmaat volloep voor het debat over 'de jeugd van tegenwoordig', werd de afwezigheid van jongeren in het panel toch ruimschoots gecompenseerd door de uiteindelijk hoge opkomst van studenten. Een eerste verontrustende vaststelling van de avond was de volledige toeloegang van het gevoel voor stiptheid bij ouders. Met de nodige vertragen werden Colen en Vangermeersch bij wijze van opwarmertje dan toch op de studentengolven gelaten. Van Rompaey besloot maar meteen, met de deur in huis te vallen en vroeg zich af of er wel een probleem is met het normbesef van de jongeren. Colen: "Ik geloof niet dat het normbesef bij jongeren is afgenomen". Waarom begrijpen die journalisten mevrouw Colen dan niet?

klassiek

Als zelfs Colen geen problemen meer heeft met de jeugd, wie dan wel? "Het zijn de intelligentsia, de media, het onderwijs en de politiek die zich niet meer bezighouden met de 'klassieke normen', maar bij de massa zijn deze nooit weggeweest. Eindelijk kan er nu ook terug over gepraat worden.", aldus mevrouw Colen. Het 'Dutroux-effekt' heeft dan toch zijn positieve gevolgen? Vandenhoute, die zich net bij het panel had aangesloten, vond dat men geen algemene conclusies kan trekken uit de gebeurtenissen van de laatste maanden: "Psychopaten is iets van alle tijden". Elchardus, die zich bij deze stelling kon aansluiten, vreesde dat het debat weer volledig over seks en drugs

**BESTE VERWEER TEGEN AIDS
NOG STEEDS HET CONDOOM**

zou gaan.

Over Humo dan maar, hoe zit dat nu met die homo's? Colen zag het probleem niet goed: "Ik merk gewoon op dat er theorieën zijn die aantonen dat er een verband is tussen het aantal echtscheidingen en het aantal homoseksuelen". Ze doet het geheel nog eens over, waarna ze stelt dat ze enkel het bestaan van de theorie wil aankaarten. Een vertegenwoordiger van de homobeweging merkt op dat er, in tegenstelling tot wat Colen laat uitschijnen, alvast geen oorzakelijk verband is tussen de stijging van het aantal echtscheidingen en het aantal homoseksuelen. Waarop Colen de persoon met enige hardnekkigheid onderbrak om te zeggen dat zij die mensen met rust laat en dat homo's haar dan ook maar met rust moeten laten.

Verschuiving

Volgens Elchardus kan men spreken van een normverschuiving, normen zijn losser. Toch is er een kloof tussen wat mensen zeggen en wat mensen doen, daarom vindt hij het als socioloog belangrijker naar mensen te luisteren, om te weten wat ze denken. Steeds meer dingen worden in vraag gesteld en in tegenstelling tot vroeger gaat het hier, volgens Elchardus, om een culturele verandering. Belangrijkste oorzaak hiervoor zou het onderwijsniveau zijn, dat van generatie op generatie hoger wordt. Hij merkt zelfs op dat jongeren in verband met bepaalde thema's, zoals milieu, migranten en zuivere politiek strengere morele opvattingen hebben. Toch vindt Elchardus het verkeerd om te stellen dat de samenle-

"Ik merk gewoon op dat er theorieën zijn die aantonen dat er een verband is tussen het aantal echtscheidingen en het aantal homoseksuelen"

ving vroeger homogener was, hij verwijst dan naar de bedrijven waar mensen van verschillende sociale klassen samenwerken. Vangermeersch stelde zich vragen bij de taak van de politieke wereld in de moraal: "Hebben politici het recht om hun moraliteit op te leggen?". Voor Elchardus moet de politieke wereld haar verantwoordelijkheid opnemen; hierbij verwijst hij naar de noodzaak van de antidiskriminatie-wet en de wet op het anti-racisme. Maar wat dan met het wetsvoorstel Willems-Landuyt, dat de diskriminatie op basis van de seksuele geaardheid bij wet wilde verbieden? Dit wetsvoorstel werd onder druk van de mediaoptredens van Colen en van de conservatieve vleugel van de CVP afgevoerd. Het wetsvoorstel zou volgens Colen afbreuk doen op haar recht op vrije meningsuiting.

Elchardus stelde dat elke diskriminatie uit den boze is; toch heeft hij het moeilijk als men mensen met een andere mening als moreel inferieur gaat beschouwen. "Over de seksuele geaardheid van iemand, over het liefhebben van iemand discussieer je niet. Mensen die op basis van die geaardheid discrimineren zijn volgens mij wel degelijk 'moreel inferieur'. Voor mij geldt er maar één regel: machtsmisbruik kan niet!" reageerde Vandenhoute, gesteund door het publiek, fors.

alkohol

De stap naar Elio Di Rupo (vicepremier en PS-lid) en de schandaalsfeer rondom

deze laatste was snel genomen. "Kan Di Rupo aanblijven als minister?", wilde Van Rompaey weten. Voor Colen is het simpel: "Di Rupo moet aftreden!". Verder stelde ze zelfs dat het voor haar niet kan dat een homoseksueel minister wordt, gezien zijn voorbeeldfunctie. Op de vraag om dit standpunt nader te verklaren, repliceerde

"Men kan Elio Di Rupo moeilijk kwalijk nemen dat hij niet heroïsch is geweest"

ze dat het hier om een persoonlijke mening gaat en dat ze bovendien vindt dat ook socialisten geen minister mogen worden. Ze is er immers van overtuigd dat "een homo net als iemand met een drankprobleem" in een zwakkere positie staat en bijgevolg gemakkelijk te beïnvloeden is.

Jongerenkultuur

Deze mening werd geenszins gedeeld door de rest van het panel en het publiek. Elchardus vindt dat er een duidelijke grens moet zijn tussen het publieke en het private leven van een politicus; de huidige tendens zou wel eens kunnen leiden tot het Angelsaksische model en dat is volgens hem niet echt een te volgen voorbeeld. Vandenhoute stelde dat homoseksuele ministers zeker moeten kunnen omdat zij een niet te negeren groep uit de maatschappij vertegenwoordigen. "Di Rupo had een voorbeeldfunctie kunnen hebben, door met zijn seksuele geaardheid duidelijk naar buiten te komen, het is echter niet altijd even gemakkelijk als men uit een dergelijk arbeidersmilieu komt en daar bovendien

**IN OOST-BELGIË KOMT STILAN
VLUCHTELINGENSTROOM OP GANG**

ook een groot aantal kiezers heeft. Men kan hem toch moeilijk kwalijk nemen dat hij niet heroïsch is geweest.", vulde Elchardus aan.

Ondanks de verwoede pogingen van Vangermeersch om een debat op gang te brengen rond jongeren, moraliteit en wetgeving, werden thema's als drugs, uitgaan, milieu, jongerenkultuur slechts zeer summier behandeld. Om af te sluiten pleitte Colen nogmaals voor de herwaardering van de klassieke moraal en tegen de inmenging van de overheid. Ze was er immers van overtuigd dat ze wel degelijk geen minderheid vertegenwoordigt, ondanks de uiterst negatieve reacties van de zaal. Misschien dat men toch maar beter de jongeren zelf over hun normen aan het woord had gelaten.

Thierry Laenen
Eustathia Giakouvakis

**NEDERLANDERS
MAAR OOK VLAAMS BLOK TEGEN NAAKTRECLAME**

